

Društvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

**Zaradi dvojnega praznika
izide običajno ponedeljsko
„Jutro“ šele v torek, prihod-
nja redna izdaja „Jutra“ pa
v sredo.**

Razprave o zagreb- škem sporazumu

Razprava okrog zagrebskega spora-
zuma je do sedaj dosti borna. To je na
eni strani razumljivo, če pomislimo na
razmere, v katerih živimo. Marsikdo bi
imel voljo povedati in zapisati tehtno
besedo, ki bi pozitivno pripomogla k
razbistitvi problema, toda ker ne mo-
re tako povedati, kakor bi hotel, raje
molči. Zato se pa odpira tem širše po-
lje raznim konjunkturistom in pa intri-
gi. Morda je tudi to dobro, kajti marsi-
kdo vendar pokaže na koncu svojo pravo
barvo.

Strogo odklonilno stališče, ki ga je
zavzel predsednik vlade in šef JRZ g.
dr. Stojadinović nele napram revizij-
skemu postopku, kakor ga predvideva
zagrebski protokol, temveč tudi na-
pram načelom, na katerih je sporazum
med dr. Mačkom in združenju opozicije
zgrajen, je povzročil močno preriva-
nje v režimski stranki. V tej zvezi so
zelo interesantne razlage, ki jih čita-
mo po raznih »Domoljubih«, »Sloven-
skih domovih« in »Gorenjih« ter ču-
jemo iz ust Vesenjakov in sličnih tol-
mačev. Manevri, ki jih opazujemo, pa
seveda ne bodo pomagali in napram
problemu naše notranje konsolidacije
bodo polagoma vendar morali vsi za-
vezeti jasno stališče. Z razglabljanjem
o čisto formalističnih podrobnostih in
zlasti tudi o tem, ali zastopniki beo-
grajske združene opozicije koga pred-
stavljajo, ali ne, pridemo nikamor.
To so diskusije iz zadrege, da bi ne bi-
lo potrebno govoriti o tem, kar je glav-
no.

Mi do sedaj še nismo prišli dovolj
do besede. Ni to naša krivda. Ali to-
liko smo vendar uspeli, da smo tudi
ob tej priliki poudarili, kar je bistvo
našega gledanja na sožitje našega na-
roda v njegovi državi. Smatramo, da
od načela narodnega edinstva ne sme
nihče odstopiti, kdor želi, da Slovenci,
Hrvati in Srbi očuvajo svojo svobodo
in neodvisnost. To je jedro celega pro-
blema. Narod, ki se čuti eno, si sme
dovoliti v praktični ureditvi svojih no-
tranjih razmer mnogo širokogrudno-
sti in celo marsikak eksperiment, če
pa spodbese naša državi osnovno na-
cionalnega edinstva, si razbil notranjo
zvezo, sprostil vse sile razdvojenosti in
postavil skupno organizacijo na čisto
spekulativno podlago.

V zadnjem času je intriga poskušala
dokazovati, da smo bili nacionalisti
v svojih državopolitičnih pogledih da-
leč od današnje ustave in citirali so se
neke podrobnosti iz ustavnega projekta,
ki ga je l. 1929. sestavljal podpred-
sednik JNS Juraj Demetrovič, češ da
so Demetrovič in njegovi prijatelji tak-
rat bili federalisti in daleč od unitari-
zma. Ing. Demetrovič je obširno od-
govoril na te klevete v zagrebskih »Ju-
goslovenskih novinah«, in je pri tem
obeležil stališče, ki ga je takrat napram
problemu naše notranje ureditve za-
vezal oni del KDK, ki je pripadal
Samostojni demokratični stranki. Pri-
pomniti je treba, da smo l. 1929. na-
hajali v brezustavem stanju, v dobi
dikature, ko je nastala neodložna dol-
žnost in potreba, da tudi KDK izdela
svoje poglede na bodočo ustavno ure-
ditev države. V tem oziru so se pojav-
ljale globoke notranje difference med
obema kriloma takratne KDK. Svetozar
Pribičević se je bil programsko ko-
in takratno znatno oddalil od svojih
tovarišev. Brez njega je bila po inia-
tivi pokojnega dr. Gregorja Žerjave
sklicana konferenca, ki se je sestala dne
5 in 6. maja 1929. na Bledu. Udeležili
so se je takratni poslanci Žerjav, Kram-
er, Demetrovič, Vilder, Svetoslav Po-
pović in Srdjan Budisavljevič, ki so
bili vsi tudi člani izvršnega odbora
KDK. Na konferenci so sklenili, da
Pribičević ne sme več nastopati kot
avtoritativni šef in tolmač naziranja ta-
kratne Samostojne demokratične stran-
ke, temveč, da bo v bodoče moralo ve-
ljati za SDS to, kar se strankini pred-
stavnik dogovori. Z vso oostrostjo je
bilo poudarjeno, da stranka načela na-
rodnega edinstva nikdar ne more za-
pustiti in da ga bo branila v KDK za
vsako ceno. Z ozirom na deistvo, da je
bila vidovdanska ustava ukinjena, je
bilo na tej konferenci sklenjeno, da se
pripravi načelni projekt nove ustave,
za katerega bi naj potem SDS skušala
pridobiti svoje zaveznike v KDK in ki
bi ga zastopala, kadar bi se prižele pri-
prave na novo ustavno stanje. Projekt
naj bi bil izdelan na temeljnem prin-
cipu narodnega in državnega edinstva
in na načelu čim bolj dalekosežne de-
centralizacije.

Dr. Žerjav in Demetrovič sta prevze-
la nalogo, da bosta vsak zase sestavi-
la tak ustavni načrt. V začetku julija
naj bi se oba zopet sestala in na osno-
vi svojih elaboratov sestavila skupen

definitivni načrt. Kakor vsake prevzete
naloge, se je pokojni dr. Žerjav tudi
lotil z vno in vztrajnostjo. Bil je ta-
krat že težko bolan, toda kakor da slu-
kati bližajočo se katastrofo, je forsiral
delo z vso energijo svojega nezlomlje-
nega velikega duha. Ležeč v postelji je
dikiral »Jutrovemu« uredniku »ustav-
na načela« ter jim dodal še številne po-
drobnosti. Bilo je to njegovo poslednje
delo. Neposredno po njegovem zaključ-
ku nam ga je ugrabila smrt.

Ko so se prijatelji ponovno sestali
ni bilo dr. Žerjava več med njimi. Z
globoko pieteto so čitali njegov ustav-
ni načrt, kateremu je dodal Juraj De-
metrovič svoja vprašanja in svoje pred-
loge, ki pa se niso tikali idejne osno-
ve, temveč le praktične izvedbe Žer-
javove zamisli. Tem idejnim osnovam
so ostali zvesti oni člani bivše SDS, ki
so pozneje vstopili v JNS. Mirno sme-
mo reči, da je to, kar je takrat bilo
sprejeto, tudi danes osnova za naše po-
glede na vprašanje našega skupnega
narodnega in državnega življenja. Za-
to ne bo odveč, ako iz dr. Žerjavovega
elaborata citiramo vsaj nekatere naj-
bolj markantne stavke.

Za konsolidacijo in sigurnost naše
države in nacije — pravijo dr. Žerja-
vova »ustavna načela« — je unitari-

SVEČANOST NA KUMANOVSKEM POLJU

**Včeraj so ob navzočnosti 30.000 ljudi odkrili veličasten spomenik v kumanovski osvo-
bodilni bitki pred 25 leti padlim junakom — Vojni minister o pomenu bitke**

Kumanovo, 30. oktobra. a. Danes je Ku-
manovo praznovalo 25-letnico svoje osvo-
boditve. Obenem so slovesno odkrili spo-
menik v Zebnjaku, postavljen v spomin
in slavo padlim borcem na kumanovskem
bojišču. To je velik praznik za vso Južno
Srbijo. Pri Kumanovu se je zbralo nad
30.000 ljudi od blizu in daleč. Že na vse
zgodaj so pričeli odhajati k svečanostim
pri spomeniku na Zebnjaku Sokoli, četni-
ki, invalidi, bojovníki z znamenji svojega
nekdanjega junaštva, staro in mlado, že-
ne, otroci, vojaški oddelki, skavti i. t. d.
Zbrali so se z avtomobili, avtobusi, vo-
zovi, na konjih in peš ter hodili čez nek-
danja bojišča, kjer se še dandanašnji na-
hajajo iztreški in tudi kosti nekdanjih
junakov. Vsi so hiteli, da izkažejo čast
junakom, ki so žrtvovali svoje življenje
za veliko misel osvoboditve in za ustvari-
tev močne jugoslovenske države.

Ob šestih jutraj se je pri cerkvi sv.
Jurija v Mladih Nagoričanih sestavil spre-
vod, da bo spremeljal lafete s kostmi pa-
dlih junakov. Sprevod je krenil na pot ob
6.30. Okrog spomenika, ki je zgrajen v
obliki 70 m visokega strážnega stolpa, so
se zgnili ljudje v narodnih nošah iz vse
Južne Srbije in tudi iz ostalih pokrajin
države. Sprevod se je počasi približeval
spomeniku. Na čelu spreveda so korakali
stari kumanovski bojovníki in nosili pri-
prost lesen križ. Sledila je godba, ki je
igrala žalne koračnice. Nato je šla šte-
vilna duhovščina z vladikami. Lafete s po-
smrtimi ostanke padlih junakov, nakar
so šli sorodniki pokojnikov. Zopet so
sledili od življenja skrušeni kumanovski
bojovníki, kmetje in meščani.

Posvetitev spomenika

Pred spomenikom je stala na levi stra-
ni četa vojakov s čeladami na glavi. Vo-
jaki so imeli stare srbske vojaške zasta-
ve, ki so bile vodile pred četrto stoletja sr-
bske polke v zmagovalne boje. Poleg njih
so stali četniki s svojimi zastavami. Na
desni strani se je dvigala častna tribu-
na. Prihod odposlanca Nj. Vel. kralja Pe-
tra II. divizijskega generala Obradovića
so navzoči pozdravili z živahnimi vzkliki
kralju. Na tribuni so bili dalje navzoči
minister vojske in mornarice arm. gene-

ral Marić, minister pravde Simonović,
skopski mitropolit Josif, episkop dr. Jo-
van iz Niša, Nektarije iz Tuzle, Serafin iz
Prizrena in Simeon iz Strumice, armijski
general Voja Nikolajević, ki je bil v ku-
manovski bitki nevarno ranjen, zastopnik
bana podban Nešić, generali Cvetković,
Pesić, Marinković, mnogi vojaški atašeji,
posebna francoska vojaška delegacija, za-
stopniki raznih ustanov in veliko število
četniških vojvod.

Ob devetih je mitropolit Josif z vladika-
mi in duhovščino opravil pred spome-
nikom službo božja za padle junake. Po
službi božji je posvetil spomenik. Pri tem
je imel govor, ki so ga množice poslušale
pobožno in solznih oči.

Nagovor vojnega ministra generala Marića

Od množice z navdušenimi ovacijami po-
zdravljen je spregovoril vojni minister ge-
neral Marić. Izjavil je med drugim:

»25 let je minilo od velike zmage, ki si
jo je priboril srbski narod na tem polju,
vendar pa mislim, da so dnevi pred bitko
pri Kumanovu in dnevi, ki so ji sledili, še
v našem spominu bojovníkom, ki so se
teh velikih dogodkov udeležili. Srbski na-
rod je bil dolgo sužen, vendar ni nikoli
izgubil upanja in vere, da bo spet srbsko
vse tisto, kar je nekoč že bilo. S tužnega
Kosovskega polja, na katerem je propadlo
carstvo, so se oglašali junaški klici kosov-
skih junakov v pesmi in zvokih guslarjev
ter opozarjali ljudstvo na staro slavo in
veličino, pa ga pozivali k osveti. Kosovo je
postalo silno in neugnano žarišče, na ka-
terem se je grel in krepil duh srbskega
naroda.

Uspehi let 1876, 1877 in 1878 so še bolj
utrdili zaupanje naroda v svojo moč in so
napovedovali lepšo bodočnost. Z letom
1903, ko je stopil na prestol blagopokojni
kralj Peter I. Veliki Osvoboditelj, se je
začelo temeljito delo za vsestransko pripra-
vo srbskega naroda in srbske vojske za
ostvaritev velike zaobljube misli. Zadnje
dni avgusta 1912 so bile končane priprave
za ostvaritev Balkanske zveze z geolom
»Balkan balkanskim narodom!« Delo je bilo
vojaško in politično pripravljeno. Visoka
moralna sila naše vojske je presegala nje-

ne gnotne nedostatke. Dne 30. septembra
1912 je kraljevina Srbija razglasila splošno
mobilizacijo svoje vojske. V zgodovini sve-
ta bo težko najti primer, da bi bil narod
sprejel s tolikšnim navdušenjem in razpo-
loženjem vest o mobilizaciji kakor je to
storilo srbsko ljudstvo. Mala Srbija je bila
podobna ogromnemu vojaškemu taorišču.
Strankarske strasti so se hipoma polegile.
Osebnosti in krajevne koristi so se umaknile
splošnim koristim domovine.

Mobilizacijski dnevi so potekali kakor ve-
liki narodni prazniki. Kmalu nato so se
posamezne vojaške enote izpopolnile in
krenile proti jugu v številnih kolonah. Po-
vsem so jih ljudje pozdravljali s cvetjem
in pesmijo ter jih blagoslovljali. Na čelu
tega pohoda srbskega naroda v svojo staro
domovino je bil blagopokojni kralj Peter I.
kot njegov najvišji poveljnik, njegov sin
prestolonaslednik Aleksander kot poveljnik
prve, najmočnejše in najvažnejše armije,
knez Arsen pa kot poveljnik konjeniške di-
vizije.

Dne 18. oktobra je kraljevina Srbija v
dogovoru s svojimi zavezniki narovedala
turškemu cesarstvu vojno in že 19. okto-
bra so srbske armade prekorčile mejo.

Vojni minister je nato na kratko oris-
al prve spopade pri zmagovalnem prodi-
ranju srbske vojske ter bitko na Ku-
manovskem polju, kjer so Srbi naleteli na
glavno silo turške vojske. Podaj je še kr-
atek pregled nadaljnjih dogodkov vse do
popolnega zloma Turčije. Nato je na-
daljeval:

»Zaobljuba srbskega naroda se je ure-
ničila. Južna Srbija je bila osvobodena,
tužno Kosovo maščevano. Politični klin
med obema srbskima kraljevinama, ki ga
je Avstro-Ogrska tako spretno zabila, je
bil izbit. Dobili sta skupno mejo, kar je
pospešilo zedinjenje.

Srbska vojska se je izkazala za prvo-
vrstno vojsko ter je ovenčala svoje zasta-
ve z večnim sijajem in slavo. Njena slava
je segla tudi čez srbske meje. V tujini so
mislili, da bodo srbska in črnogorska voj-
ska naleteli na neprimamljiv odpor sovra-
znika. Neprimetno jih je dirnilo, ko so se
znašili pred izvršenim dejstvom. Mala kra-
ljevinna Srbija je zbudila živo zanimanje
in nečloveške simpatije tudi onstran svojih
mej ne le med srbskim življenjem, tem-

več tudi pri ostalih Jugoslovenih, ki so v
kumanovski zmagi videli vir novih upov
in približevanje dneva osvoboditve in zdi-
njenja o vseh plemen jugoslovenskega na-
roda. Na ta način je bil položen trdni te-
meljni kamen ne le veliki Sroji, temveč
tudi višji skupnosti, državi vseh Jugoslo-
venov, veliki in močni kraljevini Jugosla-
viji. Brez Kumanova kraljevine Jugoslo-
vije ne bi bilo! Srbska vojska je na tem
bojišču položila sijajno svoj izpit. Ožarje-
na s slavo te prve in velike zmage, sa-
tero je maščevala tužno Kosovo, se je
okrepila z novimi silami, tako da je mo-
gla premesti tudi težke napore in žrtve
druge balkanske vojne in svetovne vojne.

V znak hvaležnosti in spoštovanja do
žrtv, ki so padle na kumanovskem bojem
polju, so na zasebno pobudo velikih rodo-
ljubov postavili ta veličasten spomenik, ki
bo pokoljenjem pričal v nesčetni službi
domovini in narodu. Hkratu bo spomenik
pripovedoval pokolenjem, da je bilo na
teh postojankah maščevano Kosovo in za
vedno pretrgana suženjska veriga okrog
srbskega plemena. Ta zmagala je dvignila
v zarjo svobode iz suženjske teme. Mirno
počivajte slavnih vitezi! Vaše tu zbrane ko-
sti vežejo krepko in nerazdelljivo naš kla-
sični jug z ostalimi predeli naše domovine.

Poziv viteškega kralja mučenika Alek-
sandra I. Zedinitelja, »Čuvajte Jugoslavijo!«
je postal življenjski cilj vsakega Jugoslo-
vena. Sinovi velike in močne kraljevine Ju-
oslavije bodo izpolnili svojo sveto zaoblju-
bo in bodo sledili pozivu kralja-mučenika
in čuvali Jugoslavijo. Varovali jo bodo s
požrtvovanjem, ki bo vredno vas kumanov-
skih junakov!

Vojni minister je končal svoj govor z
vzkliki »Slava!« kralju Petru I. Osvobo-
ditelju, kralju Aleksandru I. Zedinitelju,
vojvodi Putniku ter vsem junakom, ki so
padli v kumanovski bitki. Njegov govor je
bil sprejet z velikimi ovacijami kralju in
vojaki.

Medtem so položili v spomenik kosti v
kumanovski bitki padlih vojakov. Sveča-
nost so zaključile velike vojaške vaje, ki
so ponazorile odločilne trenutke bitke pred
25 leti na istem prostoru. Okrog polneve
so se začele množice polagoma razhajati.

Zastoj na španskih bojiščih

**Velike poplave onemogočajo vsakršne večje vojaške
operacije generala Franca**

Salamanca, 30. okt. w. Skrajno neugod-
no vreme, velike poplave in plazovi, ki so
na mnogih krajih porušili železniške pro-
ge, ceste, telefonske in brzojavne zveze v
vsej Aragoniji ter ostalih pokrajinah, ki so
pod oblastjo generala Franca, so pre-
kinili vojaške operacije na vseh frontah.

Odbiti napadi pri Madridu

St. Jean de Luz, 30. okt. AA. Po vseh
valencijske vlade so nacionalisti izvedli več
napadov na madridski fronti, bili pa so
po vsej odditvi ter so imeli velike izgube
zlasti pri Questi de la Reina. Na guadalajarski
fronti republikanski oddelki uspešno
napadajo.

Precesnova Francove vlade

Pariz, 30. okt. o. Agencija Radio poroča,
da se v Salamanci in Burgozu širijo govori-
ce o bližnji rekonstrukciji nacionalistične
vlade. V novi vladi bo general De Llanos
prevzel resor vojnega ministristva, carlist
Baum pa kmetijsko ministristvo.

Avstrija in Madžarska priznala generala Franca

Pariz, 30. oktobra. o. »Paris Soire« je ob-
javil vest z Dunaja, da so avstrijska in
madžarska vlada ter vlada neke balkanske
države priznale režim generala Franca v
Spaniji. List pravi, da je brzkone italijan-
ska vlada po svojih diplomatskih zastopni-

kih izvršila v tej smeri pritisk na zunanja
ministristva omenjenih treh držav.

Avstrijska vlada je že službeno obvesti-
la bivšega španskega poslanika na Dunaju,
Guarcio Comina, ki je znan pristaša špan-
skih nacionalistov, o svoji odditvi in ga
obenem ponovno priznala za španskega po-
slanika na Dunaju.

Vest pariškega lista je izzvala v vseh
političnih krogih pravo senzacijo. Omeje-
ni krogi ugotavljajo, da se je Avstrija le s
težavo odločila za priznanje Francovega di-
plomatskega zastopnika, ker ji je vsaka-
kor mnogo na tem, da si ohrani francosko
prijateljstvo. Prav isto velja tudi za ome-
njeno balkansko državo.

Vodilni rumunski oficirji vpokojeni

Bukarešta, 30. oktobra. p. Rumunski
vojaški službeni list je danes objavil
vzraz, s katerim je bilo vpokojenih okrog
1800 rumunskih oficirjev. Med drugimi
so bili vpokojeni skoraj vsi dosežani člani
vrhovnega vojnega sveta, šef generala-
ga štaba, nadalje 47 drugih generalov,
med njimi več armijskih inšpektorjev in
tudi vrhovni inšpektor rumunske vojske.
Vpokojenih je bilo razen tega še 152 pol-
kovnikov. Za novega šefa generalnega
štaba je bil imenovan general Jonescu.

Japonci hočejo izsiliti odločitev pri Šanghaju

**Poleg novih čet pošiljajo pred Šanghaj tudi vse razpo-
ložljive čete s severne Kitajske**

Šanghaj, 30. oktobra. o. Po informacijah
agencije United Press bodo Japonci vrgli
na šanghajsko bojišče vse razpoložljive si-
le, da bi se kitajsko-japonska vojna odlo-
čila na tej fronti. Iz severne Kitajske so
že pričeli prevažati večje oddelke vojaštva
na šanghajsko fronto. Mnogo transportov
prihaja tudi iz Japonske. Na drugi strani
se Kitajci pripravljajo z vso vno, da
preprečijo Japoncem njihove namere. Od
včeraj popoldne so boji nekoliko ponehali,
davi pa so se zopet razvneli. Japonci so
bombardirali zlasti kitajske postojanke ob
Sučovu. Za sredo prihodnjega tedna napo-
vedujejo novo ofenzivo.

Nov angleško-japonski incident

Vrhovni poveljnik japonske vojske pred
Šanghajem general Macui je izjavil, da
mora japonska vojska za vsako ceno za-
vzeti vse Capej, v katerem so ji še vedno
napoti ostanke kitajskih prostovoljcev. Ve-
lika kitajska zastava je včeraj ves dan
in tudi še davi palopala nad neko veliko
razvalino v zapadnem delu Capeja. Po več-
ršnjem neuspehu angleške in ameriške
vojaške delegacije, ki ni mogla pregovo-
riti ostankov kitajske vojske v Capeju, da

bi se preko mednarodne koncesije umak-
nili v zaledje kitajske fronte, je japonski
admiral Hašegava poslal dva vojna mo-
torna čolna po reki Sučov navzgor, da bi
oprezala za Kitajci v Capeju, angleške
vojaške oblasti pa so japonsko namero
preprečile, češ, da Japonci nimajo dostopa
v angleški del mednarodne koncesije. Po-
veljnik angleške vojske mornarice v Šan-
ghaju, admiral Little, je odredil, da morajo
angleški mornarji zadržati oba čolna in
ju poslati nazaj na Huangpu. Oddelke an-
gleške mornarice je ta ukaz tudi izvršil v
trenutku, ko so se Japonci na čolnih pri-
pravili, da bi s strojnimi obstrlevali
kitajske postojanke.

Admiral Hašegava je protestiral proti
temu ukrepu admirala Little in izjavil,
da smatra nastop angleških mornarjev za
žalitev japonske vojske mornarice. Admi-
ral Little ga je zavrnil, da Japonci nima-
jo dostopa na reko Sučov, ob kateri se
raztega angleški del mednarodne koncesije.

Davi je povsem nenadoma neka japo-
nska vojna granata udarila v obmejni del
angleške koncesije, kjer je bil na straži
manjši oddelek vojaštva. Trije angleški
vojaki so bili ubiti, 7 pa jih je bilo ranje-
nih. Obenem se je nad robom mednarodne
koncesije pojavilo japonsko vojno letalo,
ki je s strojnico toliko časa obstrlevalo
ameriško poljsko bolnišnico, da so morali
vsil bolniki in ranjenci zapustiti zgradbo.

Ta incident je izzval v mednarodnih
krogih v Šanghaju silno vznemirjenje. An-
gleške vojaške oblasti čakajo podrobne-
jših navodil iz Londona. Odredile so le, da
morajo biti angleške protiletalske bateri-
je stalno v pripravljenosti, da takoj se-
strele sleherni japonsko letalo, ki bi se
pojaviло nad koncesijskim področjem.

Huda avtobusna nesreča

Pariz, 30. okt. AA. V bližini Grenobla
je padel avtobus z 23 potniki na nekem
ovinku v prepad. Dva sta s ubila, 19 pa
jih je hudo ranjenih. — V bližini Nice sta
trebila drug v drugega avtomobil in omni-
bus, 10 ljudi je bilo hudo ranjenih.

Vrednost oglasov v dnevnikih najbolje
presodite po številu malih oglasov. —
Današnje »Jutro« ima

446

malih oglasov. Enkratni poizkus z malim
oglasom v »Jutru« Vas pouči, da ima
oglas dvojno vrednost, če se javi dvojno
število interesentov.

Sporazum v Londonu

Umik prostovoljcev iz Španije zagotovljen, potrebna je le še privolitev obeh španskih vlad

Pariz, 30. oktobra. d. Na seji ožjega odbora za nevmešavanje, ki je bila večeraj popoldne pod predsedstvom lorda Plymoutha, se je pokazalo, da predstavlja vprašanje priznanja pravice vojskujočih se strank obema španskima taboroma skoro nepremostljivo oviro.

Ruski pridržki

Zastopnik Rusije, poslanik Majski, je vztrajal na stališču, da se morejo previe vojskujočih se priznati šele po popolnem umiku prostovoljcev iz Španije. Izjava, ki jo je podal, se glasi:

Na podlagi navodil svoje vlade moram ponovno ugotoviti, da sovjetska vlada ne more prevzeti odgovornosti za politiko nevmešavanja, ki je po njenem mnenju krivična, brezcilna in vzpodbujajoča za napadalca. V soglasju s tem ni sovjetska vlada sprejela niti angleškega načrta od 14. oktobra niti francoskih predlogov, ki se opirajo na angleški načrt in ki so bili predloženi ožjemu odboru 16. oktobra. Že na seji 19. oktobra sem izjavil, da je sovjetska vlada pripravljena podpirati z vsemi sredstvi politično resnično in absolutnega nevmešavanja v španske zadeve.

V smislu teh izjav sem pripravljen podpirati odločitve, ki se morejo smatrati kot prispevek k pravemu nevmešavanju. Iz tega razloga ne morem pristati na odstavke 1, 3 in 4 načrta resolucije. Glede pravic vojskujočih se je bilo in je še mnenje sovjetske vlade, da nima to vprašanje z vprašanjem nevmešavanja nobene zveze. V skladu z navodili svoje vlade se moram zato glede uvoda in 2. odstavka načrta resolucije vzdržati glasovanja. H koncu ugotavljam, da si pridružuje moja vlada pravico predložiti lastne predloge z namenom, da se v bodočih razgovorih ojači kontrola.

Ribbentropova kritika

Nemški poslanik Ribbentrop je izjavil, da se stališče sovjetske vlade izpreminja

v pravo ogrožanje odbora za nevmešavanje in evropskega položaja. Sovjetska vlada se brani, da bi priznala pravice vojskujočih se, s čimer je odklonila eno izmed treh točk angleškega načrta. Ker se tudi brani, da bi plačevala nadaljnje prispevke za kontrolo, s tem tudi dokazuje, da hoče onemogočiti nadzorstvo ob španskih mejah, s čimer je odklonila tudi drugo točko angleškega predloga. Obe vprašanji sta bistveni pogoj za umik prostovoljcev. Novo stališče, ki ga je zavzela ruska vlada, dokazuje, da noče niti izvesti tretje točke angleškega načrta, ki se tiče umika prostovoljcev. Razen tega je za Nemčijo nemogoče pristati na akcijo, ki ne bi temeljila na soglasju sprejetje resolucije. Nemški poslanik je končno predlagal, naj predsednik z nekaterimi člani odbora pozikusi pridobiti Rusijo, da popusti.

Po napadu nemškega poslanika proti Rusiji je italijanski delegat Grandi ponovil vprašanje, kaj namerava ukreniti odbor, ako bi Rusija ne sprejela predlagane resolucije.

Lord Plymouth je odgovoril, da je ruska vlada že izjavila, da noče oteževati dela odbora za nevmešavanje in da je že izpremenila prvotno stališče v tem smislu, da ne odklanja tozadevnih točk resolucije, ampak se vzdržuje glasovanja.

Angleški načrt sprejet z večino glasov

Dočim je ob koncu seje večina delegatov sprejela angleški načrt resolucije v celoti, so ga Italija, Portugalska in Nemčija sprejele s pridržkom, da se mora v plenumu doseči soglasje. Sovjetska unija pa je odklonila pristanek na priznanje pravic vojskujočih se strank obema španskima taboroma.

Razprava je trajala pet ur. Prihodnja seja ožjega odbora bo v torek ob 11. do jutra pa je odklonila pristanek na priznanje španje pa bo v sredo ob 3. popoldne.

Vsebina dogovora

Po seji je bilo objavljeno naslednje uradno poročilo:

Zastopniki držav, ki so zastopane v pododboru, so se sporazumeli o načrtu resolucije, ki je bila izdelana na sestanku dne 26. oktobra. Zastopniki so se sporazumeli, da pristanejo na devet točk angleškega načrta z dne 14. julija, ki se nanašajo na umik prostovoljcev, na priznanje pravic vojskujočih se držav obema strankama in na kontrolo, ki se naj izopolni z dodatki Van del Weningovega načrta. Sporazum obsega naslednje točke:

1. Predsednik odbora naj stopi v stik z obema strankama v Španiji, da bi dobil čim prej njihov pristanek glede sodelovanja pri umiku prostovoljcev, ki niso Španci. Doseže naj tudi, da se sestavi dve komisiji. Ena komisija bi nadzirala umik prostovoljcev, ki bi se v sorazmerju s številnim stanjem umikali iz obeh taborov, druga pa bi ugotovila število taborov.

2. Predsednik bo obvestil obe stranki, da bodo države, ki sodelujejo v sporazumu, istočasno priznale pravice vojskujočih se strank obema taboroma, ko se bo začel odhod prostovoljcev in se bodo izpolnili pogoji iz 1. točke.

3. Od dne, ko se bo začel od odbora določeni odhod prostovoljcev iz Španije, se bo tudi začela izvajati od odbora določena kontrola na francosko-španski meji. Ta kontrola bo tudi izpolnjena z doobkami, ki jih bodo za pomorsko kontrolo sprejeli pomorski strokovnjaki na temelju dopolnilnega poročila.

4. Vsaka vlada mora izdati potrebne odredbe za prevoz orožja in odhod ali prevoz prostovoljcev v Španijo, ki bodo v skladu z gornjimi določbami. Na ta način bo vlada pokazala, da pristaja na sporazum, ki je zgoraj načelno nakazan. Zastopniki Velike

Predsednik francoske republike o svojem obisku v Ljubljani ob potresu

Pariz, 30. oktobra. AA. Predsednik francoske republike Lebrun si je danes ogledal na pariški razstavi jugoslovenski paviljon. Spremljal ga je pomočnik glavnega komisarja za pariško razstavo. V jugoslovanskem paviljonu sta ga sprejela jugoslovanski poslanik dr. Božidar Purić in jugoslovenski razstavi komisar dr. Adolf Cuvaj.

Po splošnem mnenju je Lebrun obiskal Jugoslavijo prvič šele ob pogrebu blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra. V resnici pa pozna razne kraje Jugoslavije že iz dobe pred svetovno vojno. Leta 1898 je preživel šest tednov v Bosni in Hercegovini kot rudarski inženjer. Posebno dolgo je ostal v Varešu. Zato si je danes s posebnim zanimanjem ogledal zlasti tujsko-prometni odsek jugoslovanskega paviljona. Z vprašanji, ki jih je stavil dr. Purić in dr. Cuvaj, je potrjal, da spada med stare poznavalce Jugoslavije.

»V Ljubljani sem bil, je dejal predsednik Lebrun med drugim, ravno po velikem potresu. V moji hotelski sobi je zijala na zidu taka razpoka, da sem mogel z roko seči skozi njo.«

Veliko zanimanje je kazal stari rudar-

ski inženjer tudi za bosansko hišo, v kateri se nahaja gozdarsko in rudno bogastvo Jugoslavije in v sliki in v raznih drugih predobah. S posebnim zadovoljstvom je pozdravil vest, da bodo hišico poklonili pariškemu mestu in da bodo z njo okrasili bulonjski gozd.

Tudi kiparska dela, ki so razstavljena v jugoslovanskem paviljonu, so zbudila zanimanje predsednika republike. Bil je prijetno presenečen, ko ga je dr. Cuvaj odvedel od kipa Diane, delo Petra Palavicinija, in mu sporočil, da poklanja jugoslovanski paviljon v imenu trgovinskega ministra Vrbanića to umetniško predsedniku francoske republike v spomin na njegov današnji obisk. Lebrun se je pri srčno zahvalil za to pozornost.

Živahno Lebrunovo pozornost so zbudili tudi fotografirani posnetki fresk iz starih srbskih samostanov ter narodne veze in narodne noše. Po temeljitom ogledu vsega paviljona, kjer so ga fotografirali večkrat posneli, se je predsednik Lebrun zahvalil dr. Puriću in dr. Cuvaju za pojasnila in sprejem, nakar se je napotil še v nekatere druge paviljone.

Odnosaji med Italijo in Jugoslavijo

Tržaški »Piccolo« je objavil večeraj članek svojega glavnega urednika Maria Nordia, ki pod naslovom »Potrjeno prijateljstvo« razpravlja o odnosih med Italijo in Jugoslavijo po sklepu medsebojne prijateljske pogodbe dne 25. marca t. l. Članek pravi, da se je oziroma med obema državama v teh sedmih mesecih bistveno zboljšalo in da je javno mnenje Jugoslavije znatno popravilo svoje nazore, ki jih je prej imelo o Italiji in njenih razmerah. Zlasti kulturni in gospodarski stiki postajajo od tedna do tedna tesnejši. V gledališčih v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani čedalje bolj predvaja italijanske opere in italijanska dramska dela. Jugoslovanski trgovci se bolj in bolj zanimajo za izdelke italijanske industrije in nekdane nezaupanje je že celica izginilo. Živahne so postale tudi -ortne zveze.

V drugi polovici razpravlja članek o političnih odnosih. Pravi, da postopno izginja vse, kar jih je prej oviralo. Odstranjen je vsaka možnost novih nesoglasij. Medsebojni stiki že presegajo okvir normalnih sosedstvenih odnosov. Jugoslavija zvesto vztraja pri svojem novem plodnem prijateljstvu z neposrednimi sosedi. Obnova prijateljske pogodbe s Francijo ni v nasprotju s to politiko, temveč le kaže, da Jugoslavija nikakor ne zapušča starih prijateljev.

Poslanik Protić pri prezidentu dr. Benešu

Praga, 30. okt. p. Prezident dr. Edvard Beneš je sprejel v posebni avdienci jugoslovanskega poslanika dr. Vasilija Protića.

Beležke

„Seveda ...“

Beograjsko časopisje JRZ objavlja v teh dneh razna strokovno-politična mišljenja o zagrebškem sporazumu. Pri njih je najbolj zanimivo to, da jih ne pišejo znani in avtoritativni voditelji stranke, temveč razni outsiderji, med katerimi so tudi taki, ki so do večeraj z isto vnetostjo zastopali povsem druge teze. Sedaj je prišel te članke objavljati tudi ljubljanski »Slovenec«. V njem se je namreč večeraj oglašil generalni direktor Pošte hranilnice dr. Milorad Nedeljković, ki razpravlja o zagrebškem sporazumu kot pogrešno in demagoško uveljavljeni zastareli demokratiški Rousseaujevi teoriji »družbene pogodbe«. Na koncu napoveduje gospod generalni direktor, da bo treba proti sporazumu iti tudi na barikade, če ne bo drugače. Iz svojega kabineta preti s težkimi kaznimi vsem krivcem.

Mišljenje gospoda dr. Nedeljkovića ni kaj posebno originalno, niti važno. Bolj zanimiva je uvodna pripomba slovenskega glasila JRZ, ki pravi, da je gospod Nedeljković izrazil mišljenje Srbov, in pristavlja, da si gospodje iz Kopitarjeve ulice »seveda« svoje mnenje pridržujejo. Baš tu pa je jedro vprašanja. Gospod dr. Nedeljković ima navado, da svoja politična razmišljanja objavlja v brošurici, ki jih potem pošilja prosto in proti odpuščanju nemernega zneska razpošilja imetnikom čepkovnih računov. To bi bil tudi tokrat lahko storil in na prvi pogled ni videti razloga, da »Slovenec« objavljajo njegove politične teze. Toda, če gremo stvari do dna, izgleda nekoliko drugače. Glasilo Kopitarjeve ulice objavlja Nedeljkovićev članek in poroča, kaj drugi pravijo o sporazumu zato, da njemu ni treba izreči lastnega mnenja. Z g. Nedeljkovićem se gospodje »seveda« ne strinjajo, kaj pa sami mislijo, tega si ne upajo povedati. Smatralo, da so pri tem jako prefrignili: Beograd je zadovoljen, da so objavili Nedeljkovićev članek, »za doma« pa velja oni »seveda«. Kar se tiče Zagreba, bo pa že »Obzor« poskrbel za potreben komentar, iz katerega bo izhajalo, da je te prebrisane dvoličnosti kriva JNS...

Beograjska šembilja

Za zagrebškim »Obzorom« je pričela tudi njegova beograjska posestrima »Samouprava« fantazirati o »nesoglasjih« v vrstah vodstva JNS. Vendar je »Obzorova« odkritja malo po svoje prikrivajo. »Samouprava« ve povedati, da je voditelj nezadovoljen, neč je postal preko noči v njenih očeh kaj resen faktor. Dočim je doslej skozi dve leti trdila, da nima prijatelj Grga za seboj žive duše, priznava sedaj, da vendar »nekaj pomeni« in da ima za seboj pristaše med Hrvat, od katerih se nekateri s prav uglednimi imeni.

Ma široko in z debelimi črkami se je »Samouprava« razpisala tudi o dr. Kramerju in našem »Jutru«, nad katerim nima nič kaj dopadajenja. Z zgražanjem trdi, da se »Jutro« drži ob strani in je povsem mlacno, dr. Kramer pa da »anka na razvoj dogodkov«.

Mi se čudimo »Samoupravi«, da se toliko razburja nad nami. Povedati smo že, zakaj ne pridemo do besede. Beograjski šembilji ponovno resno svetujemo, naj najprej vidi prilike in lastni hri in se šele potem vtrika v tuje zadeve. Sedaj je kakor nalašč prilika, da se dokončno pomeni s svojimi ljubljanskimi in mariborskimi kolegi okoli »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba« in »Slovenskega gospodarja«, kako je prav za prav z narodnim edinstvom. Kadar bo ta razgovor končan, bomo tudi mi rekli svojo besedo.

Sestanki srbske združene opozicije

Predstavniki beograjske združene opozicije so zadnje dni obiskali celo vrsto krajev po Srbiji, kjer so se sestajali s svojimi političnimi prijatelji in jih informirali o političnem položaju, ki je nastal po podpisu zagrebškega protokola. V Kruševcu in Zupskem Aleksandrovu sta govorila pristaše združene opozicije g. Milan Grol in dr. Ikončić. V Sabcu je referiral o sporazumu bivši minister dr. Ribar. V Požarevcu je na izredno dobro obiskani konferenci poročal o političnem položaju profesor dr. Boža Marković. Slične konference so bile tudi v Petrovcu ob Mlavi in v Arandjelovcu.

Črnogorska narodna fronta v Beogradu

V Podgorici izhajajoči tednik »Zeta« poroča iz Beograda, da se je tam zbrala skupina bivših uglednih političnih ljudi iz Črne gore. Sklenili so ustanoviti posebno »Črnogorsko narodno fronto«. V njo naj bi vstopili Črnogorci, ki so pripadali bivši demokratiški, radikalni, zemljoradniški in socialistični ter nekdanji črnogorski stranki. Prvi sestanek novo se snujote fronte bo prihodnje dni v Beogradu. Na njem bodo sprejeli pravila in jih predložili oblastem v odobritev. Nato bo velik kongres Črnogorcev iz vse države, ki pa se bo sestajal tudi v Beogradu. Na njem bodo obrazložili zahteve Črnogorcev glede notranje zahteve države.

Oster radičevski napad na frankovce in klerikalce

Kakor v ostalih mestih po Hrvatskem tako tudi v Splitu frankovci in klerikalci kar javno kažejo svoje nezadovoljstvo s sporazumom med dr. Mačkom in beograjsko združeno opozicijo. To svoje nerazpoloženje razkladajo tudi po splitskih kavarnah in gostilnah, kjer zabavljajo nad vodstvom hrvatskega pokreta, češ da se je preveč uklonilo Srbijancem in pristalo na sporazum, ki ne zadovoljuje hrvatskih zahtev.

Te dni je bil s Splitu sestanek tamošnjih pristašev HSS. Poslanec te stranke Paško Kaliterna je v svojem govoru ostro napadel te zabavljake. Rekel je, da vodijo politiko le za kavarniški mizami in pri litru vina. HSS jih je že sita, saj so se v njo vrnili, ne da bi jih kdo vabil ali celo klical. Zato tudi ne poznajo strankarske discipline in ne zvestobe hrvatskemu kmečkemu pokretu. »To je tudi razumljivo«, je nadaljeval g. Kaliterna, »saj so živeli v mišljenju, ki se ne razlikuje mnogo od ideologije Puniše Radića in četničev. Med to družbo prav za prav tudi spada. Naj gospodje računajo s tem, da bomo mi ostali krepko ob strani HSS, ki ji predseduje dr. Maček. Pokojni Radić nas

Proces proti navijalcem cen

Novi Sad, 30. okt. p. Kakor v Beogradu, so se tudi v Novem Sadu drva v zadnjem času zelo podražila. Novosadski državni tožilec je zaradi tega kolektivno obtožil vse novosadske trgovce z drvmi na podlagi § 8 zakona o pobijanju dragine. V obtožnici ugotavlja, da so od aprila proti določbam tega zakona v izredni meri dvignili cene drvam.

Pri hripi

dosežete dober uspeh s tabletami Tegal. — Kakor potrjujejo mnogi zdravniki v uradno potrjenih izkazilih učinkovito delovanje tablet Tegal, lahko tudi Vi z zaupanjem kupujete to zdravilo.

Tablete Tegal se dobivajo v vseh lekarnah. Registr. S. br. 9487 od 5/II 32. Dr. Stovanović & Pyl, Beograd.

Pomemben uspeh nacionalnih akademikov

Pri večerajšnjih volitvah na univerzi se je pokazalo, da tvorijo najmočnejšo in stalno napredujočo skupino — Ostale skupine so nazadovale

Včeraj so bile na ljubljanski univerzi ob največjem zanimanju visokošolske in deloma tudi ostale javnosti volitve v Akademsko akcijo, ki ima reprezentančni značaj. Že več let merijo ob tej priliki visokošolske struje in skupine svoje moči. Zato je razumljivo, da se je razvila tudi letos izredno živahna volilna propaganda, katere uspeh je bil, da se je volitev udeležilo od 1270 upravičenec 938 volivcev ali 74%.

»Slovenska lista«, ki so sestavili in za njo glasovali akademiki JRZ, je dobila 408 glasov ter s tem predsednika in 3 odborniška mesta. Kljub vsem blagodatim trenutne politične situacije je ta lista nazadovala v primerjavi z lanskoletnimi volitvami za 12 glasov. Če upoštevamo, da je strnjeno glasovalo za njo 164 teologov ter 32 nun in frančiškanov, vidimo, da ima ta skupina med aktivnimi akademiki samo okrog 200 soimljenikov in da bi bila brez omenjene uniformirane železne rezerve daleč najšibkejša.

Lista nacionalnih akademikov z nosilcem Draganom Raičem je dobila 295 glasov in s tem 3 odbornike. V primerjavi z lanskim letom je kljub težkim prilikam napredovala za 60 glasov. Nacionalna lista je izvajala ta uspeh kljub najostrejši in naravnost prostaški propagandi nasprotnikov. V dejstvu, da sta doživeli neuspeh slovenčevska in marksistična lista in da je

napredovala samo nacionalna, vidimo razveseljivo tendenco razvoja na naši univerzi, ki gre nezadržno v korist jugoslovanske nacionalne misli. Ob tej priliki se pomilovalno spominjamo nedavno tujcev slovenčevskega časopisja, da so nacionalisti odstavili z akademskih pozornice in da bo zato odločil o naši usodi samo izid boja med JRZ in marksisti. Kdor pozna nacionalno navdušenje današnje srednješolske mladine, lahko z upanjem pričakuje, da bo vsakoletni pritok na univerzo pomenil tudi nadaljnji napredek nacionalne misli na njej.

Najobčutnejši poraz je doživela levčarska »lista slovenskih demokratičnih akademikov«, za katero so glasovale razne levčarske skupine. Moč demagoške fraze pa značilno pomena. Lista je dobila 221 glasov, za 113 manj nego lani! To je spričevalo zrelosti naše akademske mladine, ki ga je vredno še posebej zabeležiti.

Vsa nacionalna javnost z zadovoljstvom in zadoščeno spremlja uspeh svoje mladine. Zagotavljamo jo njenih simpatij, ker vemo, da se je mladina zavedla svoje dolžnosti v tem usodnem času in da bo ohranila prav na vseh področjih javnega življenja pomembno vlogo. Prav gotovo je univerza eno najpomembnejših njenih torišč in zato so uspehi na njej važni zlasti danes tuji za splošni razvoj naših kulturnih in političnih prilik.

Kralj Boris odpotoval De Man vrnil mandat

Pariz, 30. okt. p. Bolgarski kralj Boris bo v kratkem odpotoval v London, kjer bo imel važne razgovore z angleškimi odločilnimi politiki, da jih informira o bolgarski zunanji politiki, o eventualni obnovi bolgarske vojske, kakor tudi o neklih bolgarskih notranjopolitih vprašanjih, predvsem o novem volilnem zakonu, ki naj pripomore do političnega pomirjenja v bolgarski državi. Jutri bo prispel kralj Boris v Pariz. Na postaji ga bo sprejel zunanji minister Delbos.

Bruselj, 30. oktobra. w. Ker je liberalna stranka sklenila, da odklanja sodelovanje v vladi, ki bi jo sestavil De Man, je mandat krone popoldne vrnil mandat za sestavo vlade.

Nemiri v Maroku

Casablanca, 30. okt. o. Obredno stanje je francoskemu Maroku vsaj začasno vrnilo mir. V Fezu, Casablanci in drugod so laiki ljudje, ki se niso bili obveščeni o proglašitvi o sednjega stanja, davi nekoliko preselečeni, ko so na ulicah in trgih opazili velike oidele vojaštva, strojnice, lahke topove in celo tanke, ki so krožili po mestu. Posebno okrog palače sultana Sidiha Mohameda so bile straže znatno ojačene. Kakor znano, so voditelji Maroške akcije organizirali zaroto uprav proti njemu. Kobi je maroški uporniki polastili sultanske oblasti, bi proglasili sveto vojno proti Franciji. Kot voda zarote je bil razkrinkan predsednik Maroške akcije Mulaj Alah el Fasi, ki so ga oblasti že aretirale. V pretekli noči je bilo sploh izvršenih zelo mnogo aretacij.

Pri večerajšnjih izgrelih v Casablanci je bilo ranjenih okrog 20 ljudi. Dva ranjenca sta ponoči podlegla poškodbam.

Grški kralj odpotoval v Rim

Atene, 30. okt. AA. Kralj Jurij se je sredi vkrca na jacht »Hellas« in odšel na potovanje po evropskih državah. V pristanišču so ga pozdravili vsi člani vlade. Kralj je odpotoval v Brindisi, odkoder bo odšel v Rim, kjer bo ostal več dni.

Spopad v Kragujevcu

Beograd, 30. oktobra. AA. Poročilo notranjega ministrstva o dogodkih v Kragujevcu dne 30. oktobra ob 19.30: Pred konferenco, ki so jo hoteli privediti pristaji združene opozicije v Kragujevcu nočjo ob 20., je prišlo do spopada med pristaji združene opozicije in pristaji JRZ. Med spopadom so oddali več strelcev. Od teh je eden ranil nekoga občinskega pšarja, ki služi v predstojništvu mestnega redarstva. Drugih žrtve ni bilo.

Povišanje plač mestnim uslužbencem v Beogradu

Beograd, 30. oktobra. p. Na svoji snodnji seji je beograjski mestni svet sklenil povišati mestnim nameščencem plače v taki izmeri, da bodo spet dosegli prejemke, kakršne so imeli pred poslednjim znižanjem.

Nova zdravniška specializacija

Beograd, 30. oktobra. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je v zvezi z uredbo o obveznem praktičnem stažu za zdravnike in medicince podpisal sklep, naj se poleg drugih panog medicinske znanosti sporej kot posebna stroka tudi za polaganje izpita iz medicinske parazitologije. Za doseglo specialnosti traja staž tri leta in mora izpiti osegati osnove bakteriologije in mikrobiologije, osnove parazitologije, vede o glistah in mrčesu, parazitske gliste, kliniko parazitskih bolezni, zlasti malarije in tropičnih bolezni, ki se pojavljajo v naši državi, epidemiologije, profilakse in laboratorične diagnostike parazitskih bolezni.

Iz državne službe

Beograd, 30. oktobra. p. Premišljena sta bila sodnika dr. Ivan Dvogan od Sv. Lenarta in Rško in Fran Vogrinec z okrožnega sodišča v Novem mestu k sreskemu sodišču pri Sv. Lenartu.

V postjni službi so napredovali uradnika Silvester Kavčič in Avgust Jeršek ter arhivar Josip Slabina, vsi Ljubljani.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Po večini oblačno vreme, v zapadnih predelih nekoliko dežja. V severovzhodnem delu države bo prevladovalo še jasno vreme. Temperatura brez posebne izpremembe.

Dunajska: Spremeljivo, oblačno, zjutraj megleno, zmerno toplo, mirno, polagoma se bo razjasnilo.

Bitka za svobodo juga

Pred 25 leti: prizor iz napada srbske vojske na ravnem polju brez rogov

Vsa Južna Srbija praznuje slavnostne dneve. Ne samo iz Jugoslavije, temveč tudi iz inozemstva so prispeli številni gostje, da se udeležijo proslave 25-letnice osvoboditve te znamenite in čudovito pestre južne pokrajine. Ponovno smo že pisali o pomenu zmagovite bitke na polju pri Kumanovem in o nadaljnjem osvobodilnem pohodu junaške srbske vojske. Ob današnjem velikem prazniku pa velja ob-

Prestolonaslednik Aleksander, vrhovni poveljnik osrednje srbske armade, pričakuje na kolodvoru v Skoplju prihod svojega očeta Nj. Vel. kralja Petra I.

moviti nekatere podatke, ki najzgovorneje pričajo o uspehu in pomenu osvobodilne vojne.

Dne 29. septembra 1912 je izročila Balkanska zveza turškemu sultanu skupno protestno noto in zahtevala, da pridejo na Macedonija, Stara Srbija, Albanija in Epir pod zaščito velesil. Ker ni bilo ugodnega odgovora, je bila takoj razglašena mobilizacija, ki je povsod vzbudila silno navdušenje. V Srbiji je bilo v 7 dneh 400.000 mož pod orožjem. Srbija je postavila tri armade: prva in najmočnejša (126.000 mož) je bila pod poveljstvom prestolonaslednika Aleksandra, druga je bila na le-

Kralj Peter Veliki Osvoboditelj gre v cerkev sv. Spasa v Skoplju

Vkorakanje zmagovajne srbske vojske v Skoplje

vem krilu pod vodstvom generala Stepanovića (60.000 mož), tretja na desnem krilu pa pod generalom Jankovićem (63.000 mož). Vrhovni poveljnik je bil vojvoda Putnik, njegov pomočnik pa general Mišić.

Turška vojska je bila izključno iz muslimanov iz prednje Azije. Turki vojaki so bili odlični, versko fanatični, disciplinirani, telesno odporni in skromni. Njihova glavna napaka pa je bila, da niso znali samostojno nastopati. Sicer pa so

Pozor!

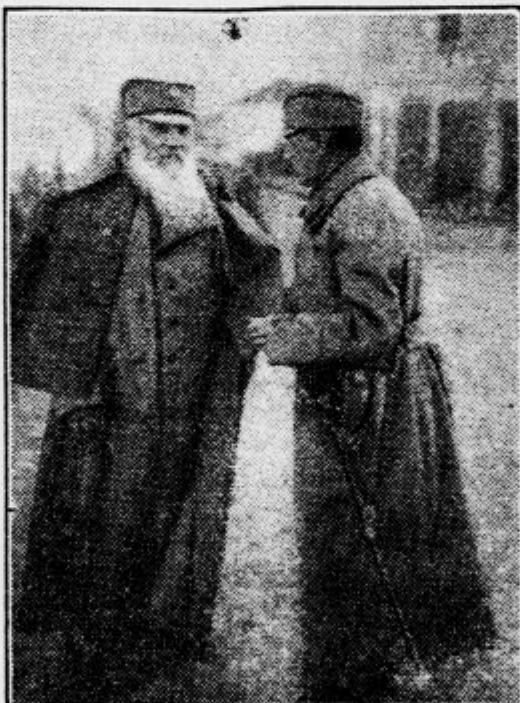
Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto pojavlja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

bili dobro oboroženi in izveščani, le prehrana in koncentracija sta bili pomanjkljivi. Turške čete so prihajale na bojišče večinoma peš z znatnimi zamudami, tako da so stopale v boj čisto v zadnjem trenutku in je manjkala zveza med posameznimi oddelki. Vrhovni poveljnik je bil Ali Riza paša, ki je ostal s svojim štabom lepo v Solunu.

Prvi sovražni spopadi so se pričeli že pred uradno vojno napovedjo. Prva je napovedala vojno Črna gora, nato 17. oktobra Srbija in Bolgarija in dan pozneje še Grčija. Kralj Peter je izdal proglas na narod, da je v božjem imenu ukazal svoji vojski, naj gre »v sveti boj za svobodo bratov, za boljše življenje in za napredek kraljevine Srbije«. Srbske čete so prekorčile mejo pri Vranju in takoj se je začel zmagovit pohod. 22. oktobra zvečer so bile sprednje čete že 7 km severno pred mestom Kumanovim. Tu se je srbska vojska utaborila. Dunavska divizija na levem boku se je zaradi težavnega terena nekoliko zakasnila, kar je domala postalo usodno. V neposredni bližini med železniško progo nad Kumanovim in Pčinjo je taborela turška armada, ki je prišla Srbom nasproti v preprčanju, da nameravajo naslednji dan napasti Kumanov, kar so hoteli Turki preprečiti. Dne 23. se je razvila srbska ofenziva. Medtem ko so Turki dobro poznali številčno moč srbske vojske, pa Srbi niso vedeli, da imajo pred seboj vso turško silo in so mislili, da se bo vršila glavna bitka šele pri Skoplju. Tako rekoč proti njihovem načrtu se je torej razvila odločilna bitka. Boji pri Mladem Nagoričanu in na poljanah pri Kumanov-

vem so se začeli zarana z napadom turških čet, še preden je moglo srbsko topništvo zavzeti primerna mesta. Toda kmalu so Srbi prešli v ofenzivo in z veliko hrabrostjo zasedli prve turške postojanke. Njihov napad je ustavil šele močan topovski ogenj. Turki so se posluževali tudi grde prevare: razvili so bele zastave, kakor da bi se hoteli vdati. Med tem ko so se srbski in turški častniki pozdravljali, je pa začelo turško topništvo iz bližine streljati iz pušk in iz topov na Srbe. Seveda se je takoj nato vnela ljuta in brezobzirna borba. Padlo je mnogo srbskih častnikov, ki so se kakor levi borili vedno v prvih vrstah. Med njimi je bil polkovnik Aleksander Glišić, ki zdaj počiva v grobnici takoj ob vhodu pri cerkvi v Kumanovem. Nekateri bataljonski poveljniki so bili ujeti. Na enem mestu se je celo posrečilo Turkom potisniti srbske čete nazaj in Zeki paša je že hitel sporočati v Carigrad, da je zmagal, kar je potem hitro razbobnalo po svetu nemško in avstrijsko časopisje. Nu, zato pa je rezvčarjanje kmalu nato bilo tem hujše.

Po kumanovski zmagi: predsednik vlade Nikola Pašić v razgovoru s knezom Aleksijem Karadjordjevićem

Spomenik padlim junakom na kumanovskem pokopališču (o priliki desetletnice kumanovske zmage).

Všek je dosegla kumanovska bitka 24. oktobra okoli 11. ure dopoldne, ko je bila srbska vojska zaradi silovitega turškega napada v zelo kritičnem položaju. Takrat pa se je pojavila na bojišču rezerva dunavske divizije, ki je kmalu ustavila napad. Nato se je znova začela srbska ofenziva, ki je prebila središče turške vojske. Ob 4. uri popoldne je bila bitka v bistvu odločena. Sledili so še manjši boji, nakar se je spustila poražena turška vojska v divji beg proti Skoplju. Zvečer tega dne je zaplapolala na bojišču ponosna srbska trobojnica in beli srbski orlel se je dvignil ovenčan z lovornim zmago v sinje višave.

Turki so izgubili okoli 12.000 mož (mrtvih in ranjenih), 61 topov, mnogo strojne, pušk, municijskih vozov in zastav; na železniški postaji v Kumanovem pa je stal cel vlak z ranjenci. Ujetih je bilo le 2000 mož, ker Srbi sovražnika niso zasledovali misleč, da so porazili le sprednji del turške armade. Tudi zmagovalci so imeli znatne izgube: nad 6000 mrtvih in ranjenih. Padli so v boju pred vsem borci iz inteligenčnih slojev. Visokoolci, državni in zasebni uradniki, inženjerji in drugi, ki so se namreč borili v prvih vrstah in v svojem navdušenju niso pazili na nevarnosti, ki so jim pretile. Pa tudi kmetje, delavci, rokodelci in drugi borci nižjih slojev so storiili več ko svojo dolžnost. Ti preprosti možje so videli v svojem navdušenju baje kraljeviča Marka na belem konju, ki je vodil srbsko vojsko k zmagi.

26. oktobra popoldne je prišel prestolonaslednik Aleksander na čelu svojih čet v Skoplje, nekdanjo prestolnico carja Dušana. Odtod in iz drugih krajev so hitele srbske čete k višinam nad Prilepom, v Bitolj in preko albarskih gora k obali Adrije. V londonskem in bukreškem miru (30. maja in 10. avgusta 1913.) je dobila Srbija meje, ki jih je ohranila do končne zmage jugoslovenstva.

Kakšne posledice bi imela za nas Jugoslovane turška zmaga pri Kumanovem, si moremo le težko predstavljati. Brezdvomno bi sovražna vojska v najkrajšem času in brez resnega odpora zasedla Niš. Sofijo in vse zaledje do Dunava. Tako bi prišla za hrbet bolgarski armadi pred Jadrnom, bi jo obkolila in jo na mah uničila. Srbija bi postala v najboljšem primeru neznanca, le imenoma samostojna država, ki bi bila gospodarsko in politično popolnoma odvisna od Avstroogrške. Svo-

Teokarović Vam v blagovih nudi vse!

Nepresegljivo kakovost, odlične barve, elegantne vzorce in nizke tvorniške cene.

Cene naših blagov in obleke od 120 do 200 dinarjev meter.

Vred. Teokarović i Komp.

Tovarna: Paračin Prodajalne: Ljubljana Zagreb Beograd

Ošijek Novi Sad Sarajevo in v vseh večjih mestih in državi

Kapucinska 14 Trg Oslobođenja 3 Strossmayerova

bodna in uedinjena Jugoslavija bi bila za vse čase — utopijska! Zato pravi A. Stojanović v svoji knjigi:

»Kumanovska bitka je junaška apoteoza našega marljivega vzgajanja in dviganja

vojaškega duha skozi cela desetletja. Istočasno je politična apoteoza naše skozi stoletja vzdrževane nacionalne misli, izpolnitev naših stoletnih narodnih zaobljub, naših nad in naših sanj«.

Prijateljem Vodnikove družbe

Ljubljana, 30. oktobra.

Mesec november je vsa leta že praznični čas Vodnikove družbe in slovenske knjige sploh. Zakaj ta mesec nam vselej prinese bogato knjižno žetev naše priljubljene književne matice, žetev, ki ponese v slerherno slovensko vas lepe, izbrane knjige, ki ustvarijo našim številnim članom toliko iskrenih in domačih ur zabave in pouka.

Se štirinajst dni nas loči od izida štirih letošnjih Vodnikovih knjig, t. j. bogato ilustrirane Vodnikove prate za leto 1938., povesti »Strte peruti« Ivana Podržaja, povesti »Sin« Ivana Potrča in Sestovih sibirskih memoarov »Enaintrideset in eden«. Te dni bodo naši poverjeniki dokončno zaključili nabiranje članov, ker žele pravčasno opraviti svoj prosvetni posel med našim ljudstvom, da ne bodo z naknadnimi prijavami zavlačevali ekspedicije knjig, ki jo Vodnikova družba želi opraviti točno in hitro.

Tem našim agilnim in požrtvovalnim poverjenikom tem potom še enkrat polaga-

mo na srce, da naj dni, ki nas še ločijo od izida Vodnikovih knjig, spretno porabijo za nabiranje članov in skušajo privedi v širni krog Vodnikovcev, še vse tiste omahljivce in odlaševalce, ki se do zadnjega ne morejo odločiti, da bi sebi in svoji ljubi družini naročili lepe Vodnikove knjige. Borih 20 dinarjev, pač ni tak strašen strošek, če pomislimo, da je zbirka Vodnikovih knjig vselej dogodek v našem slovu in da te knjige nudijo starim in mladim okrog 30 tiskanih pol izbranega čtiva. Iskreno pozivamo vse prijatelje lepe knjige, da se takoj prijavi za člane Vodnikove družbe poverjeniku svojega kraja, odnosno, ako njih kraj morda nima poverjenika, kar pisarni Vodnikove družbe v Ljubljani, Knafljeva ul. 5.

Ob 140 letnici prvega slovenskega časopisa mora Vodnikova družba, ki nosi ime po Valentinu Vodniku, starešini slovenskega novinstva, zbrati okrog sebe v spomin svojega velikega pokrovitelja v jubilejnem letu 1937. toliko članov, kakor še nikoli doslej!

Vabilo!

OTVORJEN je popolnoma preurejen in povečan

Trgovski dom

Ker je ena največjih in najmodernejših trgovskih hiš, Vas bo gotovo ZANIMALA. Zato pridite in si jo ogledajte. Če pa pri tej priložnosti kaj kupite, bo Vaša korist, ker so prav v ta namen ZNIZANE CENE!

Siernecki
CELJE

Zgodovinska najdba v Prečni

Odkopali so star rimski grob, ki ga je treba raziskati

Novo mesto, 30. oktobra.

Bližnja in daljna okolica Novega mesta je znana kot važno nahajališče raznih ostankov iz zgodnje zgodovinske in predzgodovinske dobe. Pogosto se dogaja, da delavci in kmetovalci pri svojem delu nalate na ostanke zidov ali slučajno odkrijejo grob iz davnih časov, ki ga seveda takoj razkopljajo in najdene žare s pepelom na mestu razbijajo v upanju, da se bo pred nje izsul kup cekinov. Le redko kdaj se zve za take najdbe. Zato je toliko bolj hvale vredno postopanje g. Sedaja iz Novega mesta, čegar delavci so na njegovem svetu pri kopanju gline za znano opekarno »Dolop« v Prečni našli na star rimski grob. Škoda sicer, da so delavci v svoji nevednosti prvi grob, na katerega so našli, na mestu razdejali in je od vse najdbe ohranjen samo kakih 30 cm visoka vaza, ki jo je g. Sedaj že namenil bodočemu novomeškemu muzeju.

Ker se je ravno ta čas nahajal v Prečni znani raziskovalec jam g. Oton Auman iz Krškega, ki je v sporazumu z g. prof. Brodarjem Srečkom iz Celja nameraval pregledati nekaj jam v steni za Lukenjskim gradom, se je omenjeni gospod takoj poznal na najdbo in kmalu v neposredni bližini žal že razdejanega groba našel na sledove drugega, še večjega. G. Sedaj je z velikim razumevanjem takoj stavil na razpolago svoje delavce, ki so potem po dvodnevem delu in pod vodstvom g. Aumana odkopali star rimski grob po vsej priliki iz prve polovice prvega stoletja po Kristu.

O najdbi so bili obveščeni tudi nekateri profesorji novomeške gimnazije, ki so o tem poročali Narodnemu muzeju in pozvali kustosa muzeja g. dr. Ložarja, da si najdbo ogleda. Dr. Ložar je še istega dne prišel v Novo mesto in pohvalil z že kar strokovnjsko veščino izvršeno odkopanje groba po g. Aumanu, podrobneje pa bo raziskal grob čez kakih 14 dni. Ker v grobu razen delov razbite steklene žare in zelo poškodovanega rimskega novca ni bilo nikakih drugih najdb, je jasno, da je moral biti grob že pred časom, morda že zelo davnim, izropan.

Podrobnejše rezultate bo prinesla strokovna raziskava. To je resnica o najdbi pri Prečni, o kateri se je razpisal novomeški »Slovenec« dopisnik 28. t. m. Namesto da pobira stare marnje in pošilja smešne »turške« novice v svoj list, bi bolje storil, da bi se najprej o stvari informiral, pa po-

tem se najprej o stvari informiral, pa po-ge lista, naj pouče priprosto ljudstvo, da bi v vsakem odkritem grobu ne pričakovalo kupov zlata, ki jih v teh grobih ni, in na ta način pripomogel k ohranjanju prič davnih prebivalcev naših krajev.

G. Sedaju pa je treba za njegovo ljubeznivo naklonjenost in razumevanje vedeti vso hvalo, enako g. O. Aumanu za njegovo dvodnevno požrtvovalno in trudopolno delo, ki bi zaslužilo tudi pri naših strokovnih krogih več razumevanja in podpore.

Štirikratni požigalec prijet

Poljčane, 29. oktobra.

Snoči sta že k počitku odpravljajoče prebivalstvo spet razburila gasilski rog in plat zvona, kar se je v zadnjem času zelo pogosto dogajalo. Gorelo je zopet v Luščki vasi pri mizarju in posestniku Jožetu Korošču. Ogenj mu je uničil prav tisto gospodarsko poslopje, ki si ga je od zadnjega požara v mesecu juliju pravkar nanovo postavil. Zgorela sta z njim vred dva voza sena in mnogo suhega fižola. Gasilci, ki so takoj prihiteli na pomoč, so imeli mnogo dela, da so ogenj omejili in preprečili še večjo nesrečo. Zgorela bi lahko vsa vas, ker se hiše drže skoro druga druge.

Iznajdljivosti tukajšnje žandarmerije, ki je šla s svojim komandirjem g. Jezernikom z vso vestnostjo na delo, da izsledijo storilca, gre zahvala, da se je ljudstvo oddahnilo, ko je zvedelo da so krivca izsledili in prišli. Priznal je vse v zadnjem času v Luščki vasi izbruhnjene požare. Tako je zažgal Roberjev kozolec, zakrivil dalje prvi požar pri Korošču, in nedavni požar pri Modrič Heleni ter slednjič tudi večerajšnjega. Vsa ta dejanja je zagrešil mladi mizarjski vajenec, ki se je učil baš pri Korošču, kjer je tudi snoči gorelo. Nihče ni slutil v mladem in sicer pridnem fantu požigalca. V zvezi z njim pa je seveda več pomagavcev, ki so mladega fanta premamili in ga pridobili za taka dejanja z denarjem. Tudi te krivice so že izsledili, a dokler ne bodo ugotovljene vse podrobnosti, drže njih imena v tajnosti. Fant je prejel za vse 4 zagrešene požige 1000 din. Pomagati so mu preskrbeli za njegov posel posebne vžigalne patrone katere mu je bilo treba vreči v seno ali kam drugam, kar je lahko povsem neopaženo opravil.

Gospodarstvo

Krediti za mobilizacijo kmečkih dolgov

3 odstotni specialni krediti, ki se bodo smeli uporabiti le za izplačilo vlog

V soboto je imel širši upravni odbor Narodne banke svojo redno mesečno sejo, na kateri je prišlo znova v razpravo vprašanje ukrepov za mobilizacijo kmečkih terjatev. Po končani seji je guverner Narodne banke dr. Milan Radosavljevič podal daljšo izjavo o sklepih Narodne banke in Poštne hranilnice glede dajanja 3% kreditov na podlagi terjatev v zvezi z likvidacijo kmečkih dolgov.

Kakor je znano, dobe denarni zavodi za svoje kmečke terjatve 25% v 3 odstotnih državnih obveznicah, 50% v 3 odstotnih dolgoročnih terjativah nasproti Privilegirani agrarni banki, 25% pa morajo odpisati na breme polovice glavnice in rezervnega fonda. Kreditnim zadrugam so namenjeni predvsem krediti pri Poštni hranilnici. Poštna hranilnica je namreč sklenila, da bo kmetijskim kreditnim zadrugam in njihovim zvezam odobraval specialne kredite v tekočem računu z obrestno mero 3% na podlagi njihovih meničnih akceptov in njihovih terjatev pri Privilegirani agrarni banki, in sicer do višine 25% nominalnega zneska teh terjatev. Ker predstavljajo terjatve denarnih zavodov 50% neznatne vsote kmečkih dolgov, bo torej Poštna hranilnica dajala kreditnim zadrugam specialne kredite do višine 12,5% neznatnih kmečkih dolgov.

Tudi Narodna banka bo sodelovala v akciji za mobiliziranje dela terjatev denarnih zavodov pri Privilegirani agrarni banki. Širši upravni odbor je namreč sklenil, da bo Narodna banka odobraval denarnim zavodom (bankam in hranilnicam) specialne kredite za eskont menic po obrestni meri 3% in s supergarancijo državnih obveznic za likvidacijo kmečkih dolgov, in sicer pod pogojem, da bodo ti zavodi dobljena sredstva uporabili za iz-

plačila hranilnih vlog do 10.000 Din. Ti krediti za osvojitve hranilnih vlog do 10.000 Din se ne bodo odobraval vlog denarnim zavodom, ki so pod zaščito, temveč tudi onim, ki niso formalno zahtevali zaščite, ki pa ne izplačujejo vlog v celoti. Organi Narodne banke bodo po potrebi vršili kontrolo o tem, ali bodo denarni zavodi resnično opustili vloge do 10.000 Din.

Kakšen bo postopek pri dajanju teh specialnih kreditov in kakšni bodo roki za povračilo kreditov iz izjave guvernerja dr. Radosavljeviča še ni razvidno. Kakor poročajo iz Beograda se bodo smeli tudi krediti Poštne hranilnice zadrugam uporabiti le za izplačilo hranilnih vlog do 10.000 Din in za izplačilo nekaterih drugih terjatev, in bo tudi Poštna hranilnica kontrolirala uporabo kreditov v ta namen. Pri teh novih kreditih Poštne hranilnice in Narodne banke ne gre morda za lombardne kredite ali za odkup terjatev, temveč za več ali manj kratkoročne kredite na podlagi kmečkih terjatev. Specialni krediti Narodne banke bodo krediti za eskont menic s supergarancijo terjatev nasproti PAB. Kakor pa je znano, sme Narodna banka eskontirati le menice, ki nimajo daljšega roka od treh mesecev; le menice kmetovalcev lahko eskontira z rokom do 9 mesecev. Uspeh akcije za mobilizacijo kmečkih terjatev bo torej predvsem odvisen od tega, na kakšen rok bodo denarni zavodi dobili posojila. Če bodo dobili le kratkoročna posojila za izplačilo vlog, se te možnosti ne bodo mogli v celoti meri posluževati, saj bo treba ta posojila tudi vračati. Posojila, ki jih bo dajala Poštna hranilnica zadrugam, pa bodo le tedaj omogočila praktično mobilizacijo kmečkih terjatev, če ne bodo tudi ta posojila kratkoročna značaja.

Slovenija je plačala že polovico anuitete za kmečke dolgov

Privilegirana agrarna banka objavlja nov izkaz o vplačilih prve anuitete za čas od 14. do 28. t. m. Tudi v tem razdobju je odpadlo največ plačil na Slovenijo, namreč 1,5 milijona Din; na področju zagrebške podružnice je bilo vplačanih 0,9 milijona Din, na področju beograjske centrale 0,5 milijona Din in na področju sarajevske podružnice 0,4 milijona Din. V celoti je bilo doslej vplačanih in knjiženih v posameznih podružnicah in v centrali 86,4 milijona Din, kar predstavlja 39% celotne anuitete. Poleg navedenega zneska pa je bilo vplačanih še 7,7 milijona Din, ki še niso obračunani, tako da je bilo doslej vsega vplačanih nekaj nad 94 milijonov Din, kar predstavlja glede na višino celotne anuitete v višini 230 milijonov Din skoraj 41%. Glede na število dolžnikov, ki so že plačali prvo anuiteto in glede na vplačani znesek anuitete je danes ljubljanska podružnica daleč na prvem mestu. Kako napreduje plačilo prve anuitete, nam kaže naslednja primerjava celotne vsote vplačil na dan 18. septembra in na dan 28. oktobra (v milijonih Din; v oklepajih odstot-

ki celotnega števila dolžnikov odnosno celotno izračunane anuitete):

	18. sept.	14. okt.	razlika
Ljubljana	15,8 (35%)	21,5 (48%)	+5,7
Beograd	40,0 (35%)	43,1 (38%)	+3,1
Zagreb	15,2 (34%)	18,0 (40%)	+2,8
Sarajevo	3,2 (11%)	3,9 (15%)	+0,7

Dolžniki na področju ljubljanske podružnice so doslej plačali 21,5 milijona Din, t. j. 48% celotne anuitete in je verjetno, da znaša dejansko vplačilo (skupaj z neobračunanimi vplačili) že preko 50%. Na področju ostalih podružnic in centrale mnogo bolj zaostajajo z vplačili, zlasti na področju sarajevske podružnice. Seveda pa je verjetno, da so v ostalih podružnicah in v centrali z obračunavanjem bolj v zaostanku. Od 18. septembra do 28. t. m. je bilo plačanih 12,3 milijona Din; od tega pa odpade 5,7 milijona Din na ljubljansko podružnico.

Po številu kmečkih dolžnikov, ki so vplačali anuiteto, smo v Sloveniji dosegli že 89% celotnega števila, v zagrebški podružnici je plačalo 77% dolžnikov, v beograjski centrali 46% in v sarajevski podružnici 25%.

Znaten izvozni presežek v prometu z Italijo

V septembru se je naš izvoz v Italijo ponovno znatno dvignil. Medtem ko je znašal v juliju 57 milijonov in v avgustu 45 milijonov se je v septembru povzpela na 70,9 milijona Din. Naš uvoz iz Italije pa je bil nadalje slab in je znašal v tem mesecu komaj 25,2 milijona Din. Tako je znašal naš izvozni presežek v prometu z Italijo samo v tem mesecu nič manj nego 45,7 milijona Din. Pri tem razvoju naše trgovine z Italijo se ni čuditi, da saldo naših terjatev tako naglo narašča in je 22. t. m. dosegel že 32,8 milijona lir.

Naša trgovinska bilanca z Italijo je bila do marca letošnjega leta pasivna in smo mi dolgovali Italiji v kilingu; v drugem letošnjem četrtletju pa je postala aktivna in saldo našega dolga je bil hitro likvidiran, nakar je pričel naraščati saldo naših terjatev. V prvih treh četrtletjih letošnjega leta smo v Italijo izvozili za 422,5 milijona Din blaga, medtem ko je uvoz znašal 325,1 milijona Din in je bila naša trgovinska bilanca od začetka leta aktivna za skoraj 100 milijonov. Če pa se prištetje zadnje tri mesece lanskega leta, odkar je v veljavi novi časni sporazum z Italijo, ki smo ga sklenili po končanem sankcijah, tedaj vidimo, da smo v enoletnem razdobju od 1. oktobra lanskega leta do 1. oktobra letošnjega leta (v prvem letu nove ureditve trgovinskega razmerja v Italijo) izvozili v to državo blaga za 497,5 milijona Din blaga, medtem ko je uvoz znašal 422,7 milijona Din, in je bila v tem razdobju naša trgovinska bilanca z Italijo aktivna za 74,8 milijona Din.

Pasivna bilanca z Nemčijo

Odkar je saldo naših terjatev v Nemčiji spomlad letošnjega leta dosegel rekordno stanje smo forsirali uvoz iz Nemčije, da na ta način, dosežemo za nekaj časa pasivno bilanco in tako omogočimo likvidacijo naših zamrzanih terjatev. V resnici je naš uvoz iz Nemčije od marca letošnjega leta znatno večji nego naš izvoz. V avgustu se je zaradi naglega povečanja izvoza pojavila aktivna bilanca, v septembru pa smo bili zopet pasivni. Naš izvoz v Nemčijo je znašal v juniju samo 50,3 milijona Din, v juliju se je dvignil na 50,4 milijonov Din, v avgustu pa se je naglo dvignil na 182,6 milijona Din; v septembru pa smo v Nemčijo izvozili za 115,2 milijona Din (lani za 72,4), medtem ko se je uvoz nadalje dvignil na 174,3 milijona Din (lani 112,7). V prvih treh četrtletjih letošnjega leta smo v Nemčijo izvozili blaga za 949,5 milijona Din (lani za 631,2), uvoz iz Nemčije pa se je povzpela na 1234,3 milijona Din (lani 774,0). Tako smo imeli letos v treh četrtletjih v prometu z Nemčijo izvozni presežek v višini 248,8 milijona Din, kar je pripomoglo, da je saldo naših terjatev nazadov približno na polovico in je 22. t. m. znašal 15,5 milijona mark.

Trgovina z ostalimi državami

V prometu z Avstrijo se je naš izvoz dvignil na 631,8 milijona Din (lani 423,5), uvoz pa na 377,3 milijona Din (lani 209,7).

DANES

zvečer v restavraciji

ZVEZDA

Puran — Srna s cmokom

Izborna vina — Abonentje se sprejemajo

nosti nasproti PAB s terjatvami nasproti PAB, ki so nastale v zvezi s prenosom kmečkih dolgov.

== Velik uvoz strojev. V prvih treh četrtletjih letošnjega leta smo uvozili že za 262 milijonov Din strojev in aparatov medtem ko je lani v istem razdobju znašal uvoz 193 milijonov in predlanskim le 122 milijonov. Uvoz elektrotehničnih predmetov pa se je povzpela na 124 milijonov nasproti 75 milijonov v lanskem in 74 milijonov v predlanskem letu.

== V trnovske obrate bivše tvornice čevljev »Petoviac« v Bregu pri Ptuj bo g. Pavel Pirih, industrialec v Ptuj, preselil svojo tvornico usnja iz Muršičeve ulice v Ptuj. Zaradi adaptacije prostorov odnosev dozidave bo 12. novembra na mestu samega komisijki ozied.

== Argentina je prepovedala izvoz pšenice. Iz Buenos Airesa poročajo, da je v zvezi z obetajočo se zelo slabo letino argentinska vlada prepovedala izvoz pšenice in pšenične moke.

== Na žateškem hmeljskem trgu se je kupčija pretekli teden mirno razvijala in

so se cene gibale med 675 do 1050 Kč za 50 kg. Zaradi živahnega nakupovanja v prejšnjih tednih se ceno neprodane zaloge pri hmeljarjih le še na 20.000 starih stolov.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 10,95 milijona Din nasproti 7,76, 11,89, 7,38 in 8,44 milijona Din v prejšnjih štirih tednih. V teku tedna so se nemške marke ponovno nekoliko podražile in notirajo sedaj 13,95, avstrijski šilingi pa so proti koncu tedna nekoliko popustili na 8,76 do 8,78. V svobodnem deviznem prometu stanejo angleški funti 238, ameriški dolarji 48, švicarski franki 11,08 in francoski franki 1,64.

DEVIZE

Curiah. Beograd. 10. Pariz 14,59, London 21,4750, Newyork 432,25, Bruselj 73,15, Milan 22,80, Amsterdam 230,40, Berlin 173,95, Dunaj 80,10, Stockholm 110,7750, Oslo 107,95, København 95,9250, Praga 15,18, Varšava 81,90, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Bukarašta 3,25.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago. 30. oktobra. Začetni tečaji: pšenica: za dec. 95,875, za maj 95,875, za julij 90,50; koruza: za dec. 58,375, za maj 59,025.

+ Winnipeg. 30. oktobra. Začetni tečaji: pšenica: za okt. 123,25, za dec. 117,25, za maj 115,125.

BOMBAZ

+ Liverpool. 29. oktobra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za okt. 4,65 (prejšnji dan 4,63), za dec. 4,71 (4,68), za maj 4,75 (4,74).

+ Newyork. 29. oktobra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za nov. 8,13 (8,15), za maj 8,07 (8,07).

Danes pričnemo z objavljjanjem novega romana:

SEDEM SMRTNIH GREHOV

V tej »povesti iz Casanovinih dni« nam podaja italijanski pisatelj Felice Natale strašno, a pretresljivo izpoved moža, ki je brez notranjega poklica, nastopil visoko pot in zgrešil njen svetli cilj. Kakor mnogi pred njim in za njim, se je tudi Vito Falconieri predal izkušnjam sveta, ki prodaja svoje časti, slasti, užitke in zadovoljenja samo za ceno krivde. Zaslepljen kopicel greh in greh in zatajuje Dobroto in Resnico, ki jo oznanjajo njegova usta, dokler popolnoma ne zapade svojemu demonu in se v njegovem mišljenju in početju ne obnovi propalost starega cesarskega Rima. Skoraj čudežno nastopi na vrhuncu njegove zemeljske kariere preobrat, ki mu odpre vrata spoznanja, pokore in ... morebiti ... odpuscanja.

Sad te pokore je izpoved, ki jo podaja pisatelj v našem romanu. Zgrabila in pretresla bo vsakogar; naj bi bila tudi vsem v pouk!

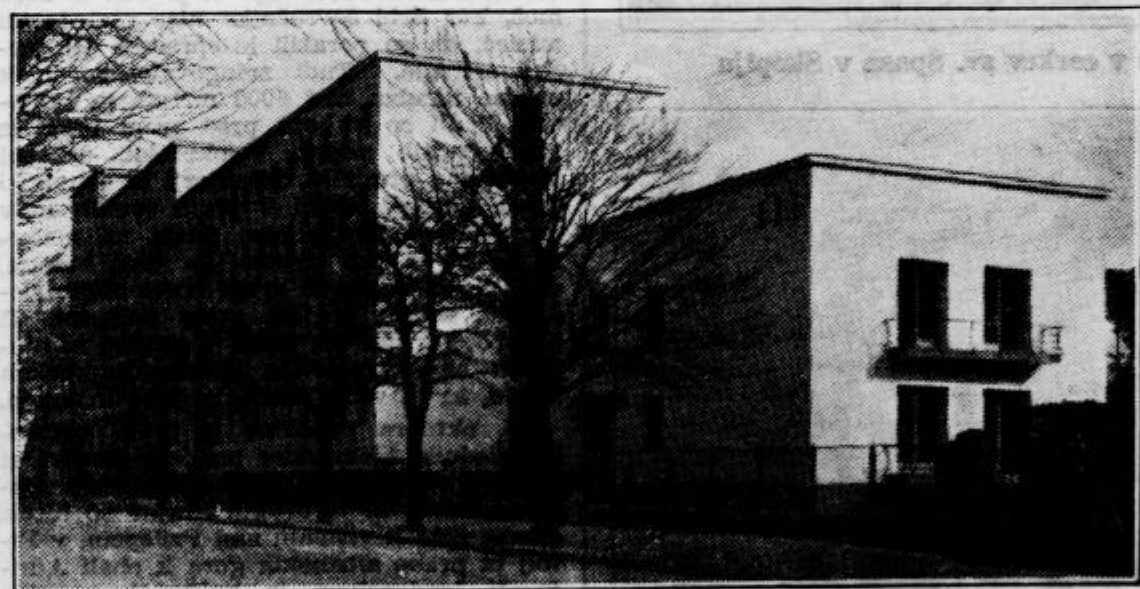
Ženski azil slovesno otvorjen

Ljubljana, 30. oktobra. V čakalnici Borze dela na Bleiweisovi cesti so danes s skromno slovesnostjo izročili njegovemu namenu novi prizidek Delavskega doma, v katerem je nameščen ženski azil za revnejše delavke in uslužbenke. Pred gosti, med katerimi so bili tudi predstavniki mestnih uradov ter zastopniki strokovnih in dobrodelnih zvez in ustanov, so o pomenu novega zavoda spregovorili predsednik mestne občine dr. Adlešič, načelnik socialno-političnega oddelka, mestni svetnik kanonik dr. Klimar, ki je opravil tudi blagoslovitvene obrede, in šef mestnega socialno-političnega urada, magistratni svetnik Svetel. Po slovesnosti so si gostje ogledali prostore azila, ki bo v resnici izpolnil občutno vrzel v omrežju naših socialno-skrbetvenih naprav, saj je to prvi zavod te vrste v naši državi.

Z dograditvijo novega prizidka je mestna občina investirala v vso zgradbo Delavskega doma okrog 7.700.000 din. Dosedanji del doma je obsegal 172 postelj, a to število že zdavnaj ni več ustrezalo zmerom rastočim potrebam. Dom je bil največkrat prenapolnjen in uprava je morala dan za dnem odklanjati številne prošnje, ki so želeli v njem dobiti prenočišča.

V prizidku je prostora za novih 110 postelj, tako da bodo vsaj za nekaj časa po vsej priliki krite potrebe. V pridružitju so štirje veliki kletni prostori, ki bodo služili za skladišča kuhinje, štiri manjše sobe, čakalnica, skupna ženska spalnica s 16 posteljami, skupna umivalnica in vsi drugi pripadajoči prostori. V pritličju bo poleg pisarniških sob za upravo in za ženska karitativna društva 9 družinskih sob za prehodne prenočevalce. V I. in II. nadstropju je mimo drugih prostorov po 22 sob z eno posteljo in po 2 sobi z dvema. Tudi podstrešje je dala uprava licno urediti, da je pridobila 22 nadstojnih sob s 24 posteljami. Vsa stavba je oskrbljena s centralno kurjavo, umivalnice in kopalnice imajo mizlo in toplo vodo. Poleg azila so gradili tudi manjšo hišico s tremi stanovanji za uslužbenke zavoda.

Da je mogla mestna občina v tako kratkem času postaviti prepotrebni ženski azil, gre zasluga predvsem upravi Borze dela, ki ji je dala novo brezobrestno posojilo v znesku 1.700.000 din. Načrte za stavbo je izdelal višji mestni gradbeni svetnik inž. Vladimir Mušič, ki je z iskreno ljubeznijo in velikim strokovnim znanjem izpolnil svojo nalogo.

Spomnimo se padlih koroških borcev

Vsaj en dan v letu velja našim borcem padlim, za Koroško. Blizajmo se s potrebnim pieteto, dokažimo jim v našem nespokojnem življenju, zajetem od bežnega veselja in povojnih zmot in zmešnjav, da še živi prisrčna ves ljubezni.

Dom večnega miru jc v žalni lepoti. Živi iščejo mrtve. Nagrobni križi nas spominja-

jo, da smrt končno vodi vendarle v novo življenje. Ljubke cvetlice izražajo podzavne matere zemlje, morje lučijo občute živo vero v boljše življenje.

Samo čez mrtve govilne brez križa, brez cvetlic, brez svečk in lučic se podi jesenski veter, čez nevidne grobove padlih borcev za Koroško. Ničesar niso zakrivali. Sli so v puško v roki, kamor je bilo mesto slehernemu Slovencu, braniti živo mejo tam onkraj Karavank.

»Pa čeprav ni križa, ne kamna, ne mrtve

ške, žive so nam vaše žrtve!... Uzašeni stojimo na zapuščenih grobovih, prevzeti od tihote boli. Prilutnimo, ališali bomo zamolki glas, ki se duši v plevdu in pravi:

»Umreti bratje, težko mi, pustiti nade, to bole!

Mlado življenje so dali za svobodo naroda in varnost meje. Pozabljeni so in zapušeni, izločeni iz občestva mrtvih. Vendar pa so mrtvi prevažni činitelj v življenju. Njihov duh živi med nami. Ostavili so nam čednosti in vrline, brez njih ni urejenega družabnega in narodnega življenja. Vzhodni narodi, na katere radi gledamo s prezirom, gojijo kult svojih prednikov. Tudi veličina zapadno-evropskih narodov ni utemeljena samo v številnih moči, visoki civilizaciji in kulturi, marveč tudi v spoštovanju tradicije, v srečnem združenju preteklosti in sedanjosti. Samo na jasnem gledanju sedanjosti iz preteklosti se gradi boljša bodočnost.

Učimo se od starih, izkušanih, kulturnejših narodov; popravimo kulturno sramo to v postavitve med živimi in mrtvimi. Častimo spomin vseh borcev, ki so kjerkoli padli za domovino in nam s prezirom smrti pripravljali boljše usode.

Zal pa stao pri spomnu na pogreb koroškega borca, ob pogledu na grobove, ki niso več grobovi, prekosili sami sebe in neko moderno stremljenje po katerem bi se pogreb vršil brez ceremonij, pokopališču pa vzeli žalobni značaj. Grobovi, kakršni so, zbuja jo dojam, da leže koroški borci v tuji zemlji. A težka je tuja zemlja in tam ni dobro spati večno spanje.

Grobovi koroških borcev kličejo. »Pravice, enakosti ni pri ljudih, Pravice, enakosti ni na grobovih.«

Junaska smrt vas je iztrgala iz te doline solz. Edina tolažba Vam je ostala, prihranjen Vam je delež na tem svetu: trpljenje, prezir, krivica.

Naše krvi so, prelili so jo za naše najvišje ideale — za svobodo.

Narod, ki ne spoštuje svojih junakov, jih ni vreden.

Dve hudi nesreči

Mokronog, 29. oktobra.

26. oktobra je odšel posestnik Vrubic z vozom v gozd, ki ga ima nad Cirknikom pri Trzinu, da bi odpeljal bukova dva. Spotoma se je nekoliko zamudil v vinogradu, ki ga ima tudi tam v bližini gozda. Ko naloži voz z drvni, se napoti proti domu. Ko je vozil po precej ozki in strmi poti, ni dosti pazil. Vozil je preveč ob strani ne posebno dobre gozdne ceste. Zaradi teže voza se je cesta nekoliko udrla in odtrgala. Voz je pričel padati v strmino ter je potegnil za seboj tudi uprežena konja, in nesreča je bila tu. En konj je obležal mrtev, drugi pa si je zlomil nogo, da ga je bilo treba tudi pokončati. Konja sta vredna najmanj 8000 din.

Se tisti večer so orožniki iz Mokronoga spremljali neko cigansko družino na poti skozi Mokronog. Ker je bilo že temno in cigani niso imeli na vozu nikake luči, so pazili orožniki na mimo prihajajoče. Kar se pripeljal iz Krmelja na kolesu delavec Kromberger, ki stanuje na Bistrici pri Mokronogu. Vozil je precej hitro, tako da se je moral eden od orožnikov umakniti s ceste, da ga ne bi podrl. Kolesar sam pa je zavozil v ciganski voz ter se prevrnil na tla. Med padcem se mu je zapičil v čelo kol, ki je moel iz voza. Obenem se je kolesar potolkel po nosu, si pri padcu izbil 8 zob ter se močno poškodoval po bradi in čeljusti. Ponesrečenca so hitro odnesli v bližnjo hišo. Orožniki so takoj odredili prevoz kolesarja k zdravniku v Mokronog, ki mu je nudi prvo pomoč, nakar so ga odpremili v bolnišnico v Kandijo.

Iz življenja na deželi

KRANJ. Kino Narodni dom prikazuje danes ob 16. in pol 19. uri ter jutri ob 16. pol 19. in pol 12. uri mondenski vefilem iz Joan Crawfordovo in Clarkom Gablem »V zlatih verigah«. Divne južne noči na oceanu!

RIBNICA. Sokolski zvočni kino bo predvajal danes ob 15.15 in 20. zvočni film iz lovsko-planinskega življenja »Grad Hubertus« (Orlovo gnezdo). Za dodatek Paramountov zvočni tednik.

NOVO MESTO. Kino »Dom« v Sokolskem domu bo predvajal danes ob 15. in 20.30, jutri na praznik ob 18. in 20.30 milijonski vefilem »UPOR NA BRODU BOUNTY«. V glavnih vlogah: Charles Loughton, Clark Gable, Franchot Tone. Predigri: Paramountov tednik in kulturni film.

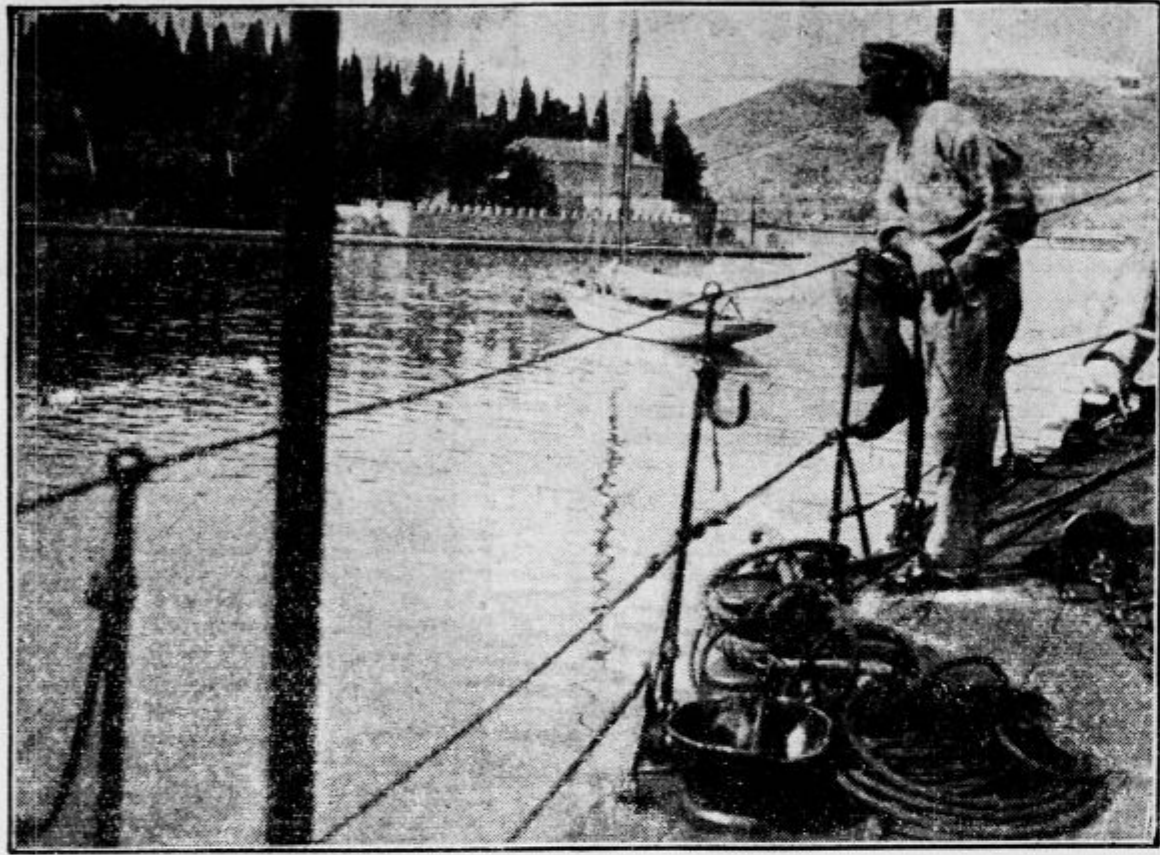
Vsa pojasnila glede nabave novega PHILIPS RADIO aparata na obroke dobite pri M. Wachter, Novo mesto.

JESENICE. Zvočni kino Radio Lo predvajal danes ob 15. in 20. zgodovinski vefilem »Zadnji dnevi Pompejev«. Na Vseh vseh ob pol 19. in pol 21. ter v torek ob 20. originalni sovjetski vefilem »Ciganska postava« z Lelo Černo v glavni vlogi. Pri vsakem filmu nov zvočni tednik in kulturni film oz. barvana šala. Sledi vefilem »Marija Stuart«.

Iz Hrastnika

h— Preložitev banovinske ceste pri steklarni bi bila nujno potrebna. Cesta drži tik ob industrijskem tiru in ob brusilnici steklarne, nadalje tik ob steklarni sami. Iz tovarne se prenaša steklo čez cesto v brusinilno in nato zopet čez cesto v skladišča. In slično se prevažajo razen drugi steklarski material čez cesto, kar vse ovira reden cestni promet. Dostikrat se v tej gneči voz vozu ali avto avtu ne more izogniti. Res pravdo je, da se tu ne zvozi še več neareč kakor se jih je že. Že l. 1924. sta bila steklarna in cestni odbor pripravljala preložiti banovinsko cesto na desni breg potoka Boben. A edina ovira je bila takrat nesporazum z mejaši steklarne, ki bi bili zbog preložitve ceste zelo oškodovane. Oblast se je takrat zavzela za oškodovane mejaše in je dovolila preložitev ceste pod pogojem, da se steklarna sporazume in pogodi z mejaši. Do tega pa ni prišlo. Nastopila je poleg tega še gospodarska kriza. In cela zadeva je zaspala za 13 let. Leta pa, ko je konjunktura za steklarno zelo dobra in bi se podjetej, v korist vsega Hrastnika in daljne okolice, rado razširalo, a mu primanjkuje potrebnega prostora, se čuja zopet o preložitvi banovinske ceste pri steklarni. Želimo, da bi se ovire, ki so to preložitev pred leti deloma za tako dolgo zavlekale, sporazumno odstranile, in da bi se ta zadeva čimprej rešila.

Naš jadranski dan

Vsako leto na današnji dan obujamo spomin na oni znameniti zgodovinski dogodek, ko je pred devetnajstimi leti prvič po tisočletnem suženstvu zaplapolala na Jadranskem morju naša narodna zastava. Premnogi dogodki prekratnih dni še iščejo zgodovinarjev in točnih opisovalcev, da bo našim mlajšim pokolenjem v čim izčrpniji obliki podan tok one usodne dobe. V zmedli prekratnih dni je v zaledju današnje države ostalo zlasti neopazeno revolucionarno dogajanje na Jadranski. Prebiramo kdaj pa kdaj spomine naših pomorščakov, ki so bili udeleženi pri propasti avstrijskega dredišta »Viribus Unitis« in pri prevzemu ladij, ki so dotlej plule pod avstrijsko zastavo. Toda v splošnem se zadovoljujemo s kratko ugotovitvijo, da je isti čas, kakor na prostnem območju uedinjene države, tudi na sinjem Jadranu zakrležal beli orel. V spomin na ta zgodovinski dan si je naša kraljevska vojna mornarica izbrala 31. oktobra za praznik svoje krstne slave. Z njo vred praznuje jadranski dan naša velika pomorska organizacija Jadranska Straža, ki prav letos obhaja petnajstletnico obstoja in vztrajnega prizadevanja za poglavitno pomorsko zavesti med vsem prebivalstvom Jugoslavije.

V teku petnajstih let je Jadranski straži uspelo, da je po državi razporedila mrežo svojih ogrankov, si pridobila okrog 100.000 odraslih članov in še neprimerno več mladih.

dine po vseh šolah, to pač v pravilni sodbi, da bo šele smotno vzgojena mladina razvila pravo organizacijo pionirjev naše jadranskega pokreta. Mnogo dobrega je že storila Jadranska Straža. Ona vé, da užigajoče besede o lepoti Jadrana in povdarki o gospodarskem pomenu morja ne morejo in ne smejo venomer izvenevati v prazno, marveč da morajo zgledati praktičnega dela privezati narod z ljubeznijo in poštrevnostjo na Jadran. Zato je Jadranska Straža doslej zgradila na našem Jadranu že 10 počitniških domov, novi pa se gradijo. Prireja vsako leto tečaje za svoje mlade pobornike, privablja zlasti mladino iz globoke notranjosti države na Jadran, izdaja v več tisočih izvodih dve svoji reviji za odrasle in za podmladek, vrže vsako leto na tisoče koledarčkov med narod, pripravila in razpustila med narod slike, brošure in predavanja in tako stalno vzdržuje propagando za Jadran.

Toda izkazalo se je, da je v teku petnajstih let bilo na Jadran in njegovo zaledje storjeno še vse premalo. Zgoč dokaz za to imamo prav pri nas, med Slovenci. Med nami je ideja Jadranske Straže naša najplodovitejša tla. Daleč nad 50.000 podmladkarjev je v okrilju Jadranske Straže, a tudi sicer je naša nacionalna javnost smatrala za svojo dolžnost, da podpira Jadransko Stražo. Skratka: poleg višje organizacije sokolstva se je Jadranska Straža pri nas uveljavila kot ena naj-

odličnejših in najpotrebnejših nacionalnih organizacij. Toda Jadranska Straža sama ni kriva, če je v teku zadnjih let nekoliko upadlo njeno članstvo. Zaman se borimo za zvezo z Jadranom, vse predpostavljamo našemu potrpežljivo čakajočemu človeku izpolnjujejo veliki načrti, ki bodo v marsikaterem pogledu odločilni za gospodarski napredek naše ožje domovine. Ali kako je lahko upadek članstva in nekoliko preveč mrka resignacija pripadnikov Jadranske Straže med Slovenci svarilen zgled vsem, ki nam ne izpolnjujejo velikih obljub, tako obenem verujemo, da je resignacija le začasna. Gotovo bo med narodom lepe Vide ostala ljubezen do Jadrana vedno trdno zakoreninjena in da se bo kmalu spet trezno izražala v pravilnem vrednotenju pomena, ki ga ima morje za nas vse.

Morje je vir veličine slehernega naroda. To ni puhla fraza, marveč znamenit rek slovečega geografa Ratzla. Kar je stara Helada dala človeštvu veličastnega, vse je bil dar morja, kajti na morju je zrasel pogum in uspeh starih Grkov, s trgovino je cvetela kultura. Galeje rimskega imperija so križarile daleč po Sredozemlju. Kraljica morja, beneška republika, je praznovala vsako leto znamenito simbolično poroko z morjem. Krilati beneški lev se je zagneznil tako daleč po Sredozemlju, da še danes strmi popotnik, ki ga pot privede na jug in najde vsepovedno sledo beneške mornarice, pri kateri so bili na galeje zakovani uporniški sinovi s Krasa in izpod Velebita. Beli galeb, svobodni Dubrovnik bi umrl od gladi, če ne bi bil imel močne mornarice. In danes — ali je treba izgubljati besedo o pomenu trgovske in vojne mornarice za ogromni britanski imperij in za kolonialno posest Francije? Italija in Nemčija ne štedita s krvavo nabranimi milijardami za gradbo in opremo velikih križark. Strahotni učinki japonske mornarice, ki se je prav po vojni naglo dvignila v mrzlični konkurenci s severno ameriško mornarico, se pravkar kažejo v najbolj žarki luči nešteti topovskih strel ob kitajski obali. Poljska republika, ki ima komaj sedemdeset kilometrov obale, je v teku dvajsetih let storila toliko za svoje pomorstvo, da jo lahko venomer stavljamo za vzgled. Če češkoslovaška republika, ki leži v osrčju Evrope, se je priborila na obmorsko sonce v hamburškem pristanišču, za Jadran pa kaže toliko zanimanja in ljubezni, da ga upravičeno proglašamo skupno z nami za svojo.

Jugoslovenci imamo najlepše morje na svetu. Jadran nam lahko postane neizčrpana zakladnica. Treba je samo, da jo bomo znali pametno izkoriščati in da jo bomo znali tudi braniti. Oba ta dva problema pa se morata strniti v eno samo zahtevo: Jugoslavija mora dobiti posebno ministrstvo za pomorstvo.

še narodne vojske, ali pri izvajanju svoje velikega državnega dela, ali kot sin svojega naroda med svojim ljudstvom. Hočemo, da bodi njegova podoba, ki je še tako živa pred nami, očuvana v vsej svoji veličini bodočim generacijam. In želimo, da bi se našel med nami umetnik, ki bi nam ga predložil tako, da ga občutimo takorekro sleherni dan med nami in da poročamo kadarkoli pojdemo mimo njega: Da, to je on. Tak je bil! In takega smo ljubili in mu sledili.

Drugo vprašanje se glasi, kje naj se postavi kraljev spomenik. Spomeniški ožji odbor si je izbral kazinski restavracijski vrt v Zvezdi. In društvo Kazina je že spomlad — priznati je treba, da prav poštrevnost — odstopilo potreben prostor, ki ga je zahteval spomeniški odbor. Proti temu prostoru pa se pojavlja oster odpor. Njegovi nasprotniki se sklicujejo na to, da bi prišel kraljev spomenik tako rekoč za ogel, v zatij, ki izgleda, kakor da bi hoteli spomenik postaviti v senco.

Zagovorniki kazinskega prostora navajajo, da temu ni tako. V regulaciji mesta je predvidena po posebni pasaži zveza se-

danje Zvezde s Prešernovo ulico. Ta zveza pojde preko kazinskega vrta. In ko bo izpeljana, bo kraljev spomenik stal na lepem prostoru, odnosno na malem trgu.

To je res! Kadar bo regulacija tega mestnega dela izvršena, se bodo argumenti ožjega spomeniškega odbora izkazali za točne. Toda vprašati je treba, kdaj bo to. Preteklo bo še mnogo, mnogo let in treba bo težkih milijonov, da se regulacijski načrt izvede in se pretvori v stvarnost, kar je danes šele zamisel. Upravičeno je reči, da kraljev spomenik gradi današnja generacija predvsem za sebe. In ker ga gradimo za sebe in za sedanost, moramo dati prav onim, ki trdijo, da prostor za kazinski ogrom ni primeren in vsaj za sedaj in še za dogleden čas niti ne dostojen za spomenik največjemu sinu našega naroda. Kdor tega ne razume in tega ne doume, ta si ni svest, da postavitev spomenika kralju Zedinitelju za naš narod ne more biti konvencionalna oddolžitev dobrih državljanov velikemu vladarju, temveč da je ta spomenik srčna zadeva vsakega narodnega človeka.

Ne oblačite torej našega kralja v rimske toge in ne postavljajte ga na razbesnele imperatorske konje, ne zaprite ga med stebre in zidove, temveč postavite ga sredi med nas. Med sam narod, v samo življenje, ki naj struji mimo njega, kakor se je nekdanj on počutil najbolj srečnega, če je mogel biti med nami in se brigati za skrbi našega življenja ter se družiti z najpreprostejšim sinom našega naroda. Postavitev spomenika kralju Zedinitelju ni prvenstveno olepševalna zadeva našega mesta, temveč je vprašanje, je izoblikovanje čuta ljubezni, hvalečnosti celokupnega našega naroda napram velikemu kralju. S tega stališča so razumljivi tehtni in težki misleki onih, ki smatrajo, da bi bile Plečnikove propileje sicer znameniti arhitektonski okras bodočega tako zvanega Južnega trga, ali pa krasen zaključek širokega tivolskega drevoreda, toda želijo, da se vprašanje kraljevega spomenika in prostora, kjer naj stoji, rešuje drugače, kakor se je to do sedaj godilo.

Jugoslovenska kolonija v Parizu

Dolgi Boulevard St. Michel loči velik del starega Pariza na levi obali Seine v peti in šesti okraj (arrondissement). Sloveča Latinska četrt (Quartier latin) in Luxemburški okraj se razprostirata ob straneh te prometne arterije, ki vodi od Seine, od starodavne Cité in velikih boulevardov na ljubko višino Montparnasse. V spojnem delu boulevarda je rue Serpente, v kateri me je prijazni brivec, rojak iz Indokine, opozoril, da je nekoliko dalje Jugoslovenci dom. Njegov tajnik, — je dejal — prihaja k meni in je »un homme très gentil«. Tako sem bolj po naključju kakor po načrtu usmeril korak k hiši, kjer je v prvem nadstropju sedež jugoslovenske kolonije in celo tudi sedež Društva jugoslov. žurnalistov v Franciji. Odkril sem potemtakem dve gnezdi naše domačnosti v velikem Babilonu, toda povsem takoj, da je drugo do malega prazno. Tembolj me je razveselilo, ko se je kmalu izkazalo, da generalni tajnik Jugoslov. kolonije, zares »un homme très gentil« in povrh tega še Slovenec. V prijaznem gospodu, ki me je sprejel za tipično tajniško plus redakcijsko mizo, sem lahko pozdravil starega sodelavca »Jutra«, direktorja »Jugopresse« g. Julesa Urlepja.

G. Urlep je seveda au courant, kakor Parizan, saj je bival v Parizu še pred vojno, po vojni pa je več kot dvajset let con-

citoven francoske metropole. Čeprav se je rodil v Sarajevu, ni pozabil svojega rodu tam v Poljčanah pod Bočem in rad pripoveduje v gladki slovenščini o svojih početniških obiskih tega ljubkega kotička naše zemlje, ki mu daje vinska trta po grčih idilični videz bizelskih in slovenjgorških vinorodnih krajev.

G. Urlep je seveda oče courant, kakor pravi, z vsemi prilikami in neprilikami v širši in ožji domovini, saj ni samo zvest čitatelj »Jutra« in drugih naših listov, marveč ima tudi kot generalni tajnik jugoslov. kolonije v Parizu dovolj prilike, da občuti vse specifične posledice našega »temperamenta« in naših »nacionalnih porebnosti«. Prav zaradi teh neprestanih izkušenj mi je rad verjel, ko sem mu opisal, kako je slovenski kulturni delavec sprejet na jugoslovenskem poslanstvu v Parizu, in čemu se je počutil bolj domačega na poslanstvu Češkoslovaške...

V razgovoru, med katerim je z večšino mixerja prirejal izborni aperitif, je pripovedoval g. Urlep, da obstaja organizacija Jugoslovenske kolonije v Franciji devet let in šteje okrog 700 članov, kar ni mnogo, če uvažujemo, da živi v Franciji najmanj 4000 naših državljanov. Največji del jugoslov. manjšine v Franciji tvorijo ge'avei, izmed katerih je 75% kmetijskih delavcev.

Zakaj se je ta zob razmajal?

Popolnoma zdrav je bil ta zob, vendar ga ni bilo mogoče rešiti. Vzrok je bil zobni kamen. Kdor pravočasno ne pazi na nevarni zobni kamen, mora računati s tem, da se bodo tudi njegovi zobje razmajali in morda prerano izpadli.

Uporabljajte vedno Sargov Kalodont! V Jugoslaviji vsebuje samo Sargov Kalodont znanstveno priznani, na klinikah preizkušeni sulforicin-oleat dra Bräunlich. Odpravlja polagoma vendar zanesljivo zobni kamen, prepreči njegovo ponovno tvorjenje ter Vas obvaruje te velike nevarnosti.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

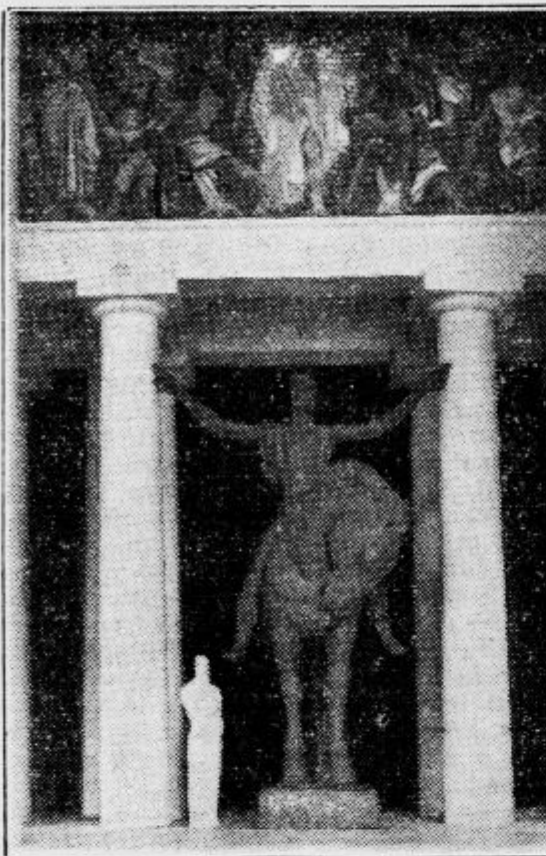
Borba za kraljev spomenik v Ljubljani

V zadevi ljubljanskega spomenika našemu velikemu Kralju smo prejeli celo vrsto pism, ki z vseh vidikov zavzemajo stališče napram temu vprašanju. Javljajo se poedinci, ki ostro kritizirajo postopanje predsednika odbora in ožjega odbora. Oglašajo se možje, ki odločno branijo znano stališče naših kiparjev. Drugi razpravljajo zopet o podrobnostih načrta o spomeniku. Vsa razprava je po našem mišljenju zašla na stransko pot, ki jo označujejo že napisi v časopisnih poročilih o razpravah spomeniškega odbora v zadnjem času.

Vnela se je diskusija o »Plečnikovih propilejah«. Razpravljati in odločiti pa se ima vprašanje dostojnega spomenika kralju Aleksandru. Prostor nam ne dopušta, da bi objavljali številne dopise, ki jih zgoraj omenjamo. Mnogi se tičejo tudi podrobnosti, o katerih verujemo, da se dajo v samem odboru privedi do korektnih in zadovoljive rešitve. Eno pa smatramo za potrebno: da se v naši javnosti problem Kraljevega spomenika pravilno postavi in se osvobodi postranskih vprašanj, ki ovirajo ter otežkočajo dokončno jasno opredelitev javnega mnenja.

Po smrti kralja Zedinitelja je vsa nacionalna javnost globoko občutila dolžnost pietete in hvalečnosti, da se mu v Ljubljani postavi dostojen spomenik. Razprava, ali se naj to zgodi z umetniškim monumentom, ali pa s kako socialno ali humanitarno ustanovo, ki bi nosila kraljevo ime, je bila prav kratka. Javnost je takoj začutila, kaj se skriva za pobudami, da se oddolžimo spominu velikega kralja s kakšno ustanovo. In ljudstvo je zbiralo prispevke za kraljev spomenik z izrečno željo, da bi dobili našega Zedinitelja v naši sredi upodobljenega od umetniške roke tako, da bi lik odgovarjal velikemu poslanstvu, ki ga je pokojni kralj vršil in srčni povezanosti, ki je narod združevala z njim.

Hočemo imeti torej med nami lik kralja Zedinitelja, ki bi bil istočasno tudi poznim rodovom simbol velikega časa, v katerem je deloval in živel, ter generacije, ki ji je bil vrhovni voditelj. Tako je razpoloženje in taka je bila volja najširšega narodnega kroga. Ako je in ker je temu tako, potem dostojen spomenik kralju Aleksandru ne more biti delo nobene druge umetnosti kakor likovne.

Zlasti tudi nikakšen arhitektonski zamisel, pa naj bo umetniško še tako visoko vreden, ne more nadoknaditi tega, kar narod želi: videti pred seboj lik, podobo jugoslovenskega Zedinitelja. Plečnikove propileje bodo gotovo v okras našega mesta, zelo lepa in umetniško visoko vredna zamisel. Toda ta načrt pozablja na bistvo celega problema, kajti kraljev lik bi postal v propilejah le postranska figura in bi se v njih skoro izgubil. Povrh je bil v prvobitnem načrtu tudi sam lik velikega kralja popolnoma zgrešeno zamišljen, dokaz, da pomen spomenika umetniško ni doživel. Mi nočemo kralja Aleksandra v rimski togi in v imperatorski gesti. Taka slika je očem in duši našega naroda tuja, tuja pa tudi duhu in delu našega blagopokojnega kralja. Mi ga hočemo videti pred seboj takega, kakoršen je v resnici bil in kakršnega smo doživljali, pa naj bo potem tak, kakršen je bil na čelu na-

Jules Urlep

hovnik, ki pa ima seveda pred očmi bolj verske kakor narodnostne in jezikovno-kulturne interese. Zanimivo je, da se v posameznih večjih naselbinah naših rojakov ljudje, ki žive že dolga leta v Franciji, vendar ne govorijo francoski več kakor je najnujnejše in še to zelo slabo, tako da pri glagolu sploh ne poznajo drugih oblik kakor nedolžnik, Ti, ki so se oženili s Francozinjami, se kajpak mnogo hitreje prilagode svojemu okolju.

Glede odnosa Francozov do naših ljudi je jasno, da uživajo vse simpatije in pomoč pri onih državnih in drugih funkcijah, ki kakorkoli poznajo našo zemljo. So to predvsem bivši bojovníki na solunski fronti ali ljudje, ki so nekako drugače spoznali Jugoslavijo. Povprečno nas Francozi še vedno premalo poznajo, pač po nemati krivdi dejstva, da je naša propaganda v Franciji nezadostna.

Znano je, da izhaja v Parizu jugoslov. list (Gazette Yougoslave de Paris), g. Urlep pa izdaja za naše rojake redni bulletin Jugoslov. kolonije z naslovom »Jugopresse«. Le-ta prinaša informacije o vsem, kar utegne zanimati našega človeka v Franciji. Kot generalni tajnik dobiva z vseh strani Francije pisma naših rojakov-delavcev, ki včasih zaidejo v kakšen nevshečen položaj in so srečni, če lahko dobe iz Pariza v domačem jeziku navodila in pojasnila. Sprito zrolj diplomatskega ali kvečjemu še birokratskega delovanja naših oficijelnih zastopetev je obstoj take organizacije, kakor je Jugoslov. kolonija v Parizu, velikega pomena. Zal, da je to društvo pastorka onih, ki bi bili dolžni širokočrtno in pravično podpirati naše organizacije v inozemstvu.

Tungstram

@ žarnice
nitka v dvojni vijačnici
za Vaše oko

Radio elektrone
za Vaše uho

LANI ŠE BAJKA — LETOS RESNICA

ZA 200 DIN MESEČNO:

Standard radio

Ljuški super, 4+1 elektronke, 7 krogov

z vsemi najnovejšimi izpopolnitvami radiotehnike — Nikakršen modni artikel, marveč soliden sprejemnik za dolgo vrsto let!

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA SLOVENIJO:

RADIO-DOBERLET d. z o. z., Ljubljana

KONGRESNI TRG 8

Podzastopstvo za Maribor: HENRIK ARLATI, Ulica 10. oktobra št. 4.

Domače vesti

* Pojasnilo Zdravniške zbornice. Na članek v »Jutru« dne 28. t. m. smo prejeli od odbora Zdravniške zbornice v Ljubljani sledeče pojasnilo: Zdravniška zbornica je sprejela novi stanovniški red, ki nikakor ne ogroža interesov občinstva, nasprotno jih je na ta način še bolj zaščitila. Etična stran zdravniškega poklica ni predmet razprave v stanovskem redu, ker je izrecno poudarjena že v zakonu o zdravnikih, ki je osnova vsega zdravniškega delovanja. Posebno poudarja Zdravniška zbornica za dravsko banovino, da je bil osnutek stanovskega reda pravčasno objavljen v stanovskem »Glasniku«, ki ga prejema vsi člani Zdravniške zbornice, zaradi eventualnih pripomb. Razen tovariša g. dr. Černiča pa ni nihče ugovarjal osnutku stanovskega reda, niti ne predlagal bistvenih sprememb. S tem odpade očitka, da je sprejela stanovski red samo manjšina. — Odbor Zdravniške zbornice.

Brezplačne

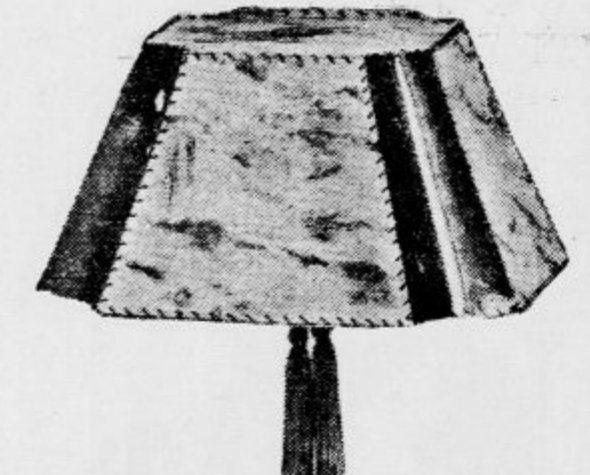
konzultacije o moderni pravilni negi kože vodi 2., 3., in 4. nov. asistentka ELISE BOCK, LONDON.

Prosimo za predhodno prijavo v Parfumeriji »VENUS«, Ljubljana. Pismena vabila se ni razpošiljala.

Cene Bock preparatov globoko znižane!

* Prehodni pokal Nj. Vel. kralja je pri konjeniških tekmah v Zemunu dobila podoficirka patrola II. konjeniškega polka. Pokal je izročil Nj. Vis. kraljevič Andrej. S prirediteljem svačestvom so bile letošnje izvrstno uspele konjeniške tekme v Zemunu zaključene.

* »Praznik našega morja« je naslov predavanja, ki ga bo danes (nedelja) ob 9.15 govoril v radiu g. Viktor Pirnat kot opozorilo na »jadranski dan«, dan slave naše kralje, mornarice in jadranskih stražarjev. Vse prijatelje našega morja na to opozarjamo!

PERGAMENTNI IN RHODOID SENČNIKI po najnovejših osnutkih pri

M. TIČAR, Ljubljana. — Posebni oddelek za senčnike.

* Poziv naši zavedni slovanski javnosti. V zadnjem času se je ponovno zgodilo, da so tuje rodnosti umetniki po kavarah in v svojih izjavah smiselno in sramotilo češkoloslovaške in druge slovanske narode. Pozivamo narodno občinstvo, da takšno početje energično odkloni in pokliče policijsko intervencijo. Opozorjamo pa na to sramoto predvsem podjetnika takih lokalov, da pazijo, kdo pri njih nastopa in kako. — Izvršni odbor JČ lig. dravske banovine v Ljubljani.

Bodoče matere morajo skrbeti, da se izognejo vsaki lenivosti prebivali, posebno zapeki, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grence. — »Franz-Josefova« voda se lahko pije in deluje v kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Ogl. reg. S. br. 15. 485/35

* Gg. poverjenikom (icam) Vodnikov družbe. Vse one gg. poverjenike (icaj), ki še niso poslali nabiralnih pol, prav vljudno prosim Vodnikova družba, naj svoje nabiralne pole čimprej pošljejo, da more družba pisarna pripraviti vse potrebno za ekspedicio letošnjih družbenih knjig. Z razpošiljanjem knjig pričnemo 15. novembra.

* Diplomirani in bil na farmaceutskem odseku filozofske fakultete v Zagrebu Ljuban Mušič, odlični predstavniki našega smučarskega športa in brat akademskega slikarja Zorana Mušiča.

* Vika Šetina bivša dolgoletna uslužbenka trdke Ign. Zargi, Ljubljana, Sv. Petra c. 11. si dovoljuje cenj. občinstvu vljudno naznaniti, da bo sredi novembra odprla modno trgovino v Ljubljani, Kongresni trg 9. (poleg kina Matice) ter se že v naprej vljudno priporoča.

* Polovična vozina je dovoljena elektrotehničnim in elektroinstalaterskim obrtnikom iz vse države, ki se udeležijo kongresa elektrotehnikov in elektroinstalaterjev kraljevine Jugoslavije od 6. do 8. novembra v Zagrebu; popust velja od 4. do 11. novembra. Enako imajo polovično vozino udeleženci zborovanja Prosvetne zveze dne 10. in 11. novembra v Mariboru.

* Matere in očete! Pri vzgoji in negi vaših otrok vam bo najboljši svetovalec mesečnik »Roditeljski list«. Celoletna naročnina je 24 din. Naročite ga pri Pedagoški centrali v Mariboru.

* Obledela obleke barva v različnih barvah in pisarska tovarna JOS. REICHL. 1.

* Vinogradnikom. Opozorjajo se vinogradniki, da naknadne prošnje za dodelitev trošarine prostega sladkorja za sladkanje mošta pošljejo čimprej, a najkasneje do 5. novembra, ker bi se sicer moglo zgoditi, da se sladkanje ne bo dovolilo, če je mošt že prevrel in je iz njega nastalo vino. Dovoljenje kr. banske uprave se namreč glasi le za sladkanje mošta, ne pa vina.

* Svetovni teozofski kongres bo prihodnje leto v Jugoslaviji. V Zagrebu že nekaj dni biva generalni tajnik evropske teozofske federacije Nizozemec g. Kokius in to zavoljo razgovorov o pripravah za kongres, na katerega bo po njegovih trditvah prišlo veliko število teozofov z vsega sveta.

Spomenike — grobnice — kapele — stavbna dela — obloge v marmornih — po zelo nizki ceni izberete pri kamnoseško-kiparskem podjetju FRANKO KUNOVAR pokopališče pri Sv. Križu, LJUBLJANA

* Tri dni je bil ukinitelj promet po strašnem neurju med Mostarjem in Sarajevom. Prvi vlak je ponovno krenil šele 29. t. m. opoldne iz Mostarja. Vendar so potniki morali še prestopati pri Drežnici in Konjicu. — Trupla družine gozdarja Spahiča, ki jo je odnesel hudournik, so vsa našli na raznih krajih med postajama Drežnica in Čapljino. Zdravniki so ugotovili, da je bila nesrečna gozdarjeva žena v blagoslovnem stanju.

* Velika škoda v rudniku pri Murskem Središču. Ko se je t. dni utrgal oblak nad Murskim Središčem, je voda vdrla in rove rudnika Paklenice in povzročila silno škodo. Pred katastrofo je ta rudnik dobavljala mesečno 300 do 400 vagonov. Zdaj pa so delavci v glavnem na delu, da rove očistijo. Ponekod so zakopane tudi drage žrpalke.

* Zaradi premestitve v smrt. V gozdiču pri Banja Luki se je s sedmimi strelji iz samokresa ubil 28letni orožniški kaplar Gojko Ilić. Pri njem so našli tri pisma, v katerih toži, da je obupal, ker je premeščen nazaj k polku, dočim je do navedenega bil spremljevalec bana, sedanjega ministra Ku jundžića.

* Iz bolnišnice pobeglega razbojnika so uлови. Poročali smo, kako je zloglasni razbojnik Lazar Čosić po 10 dnevih simulirane nezvesti pobegnil iz zemunske bolnišnice. Skočil je iz II. nadstropja in je bil že 20 km daleč, ko so ga dohiteli zasledovalci. Patrulje so križarile na vse strani. Pred zasledovalci je skočil v Savo in začel plavati. Policijska patrulja se je na konjih poglajala za njim in ga je po hudi borbi v vodi vendar zvelkala na kopno. Zdaj je posrbeljeno, da precej časa ne bo užival svobode.

Dobro razpoloženje in čistost

potom Rogaške Slatine, ki čisti in neguje Vaše notranje organe.

Rogaška Slatina

* Jože Urbanč v okolici Rake pri Krškem. Odkar je Jože Urbanč, znani razbojnik iz Mrtvice v krškem okraju, pred mesecem pobegnil iz kaznilnice v Nišu, se zmerom iznova pojavlja v raznih krajih na Dolenjskem. Nedavno smo poročali o velikem vionu, ki ga je izvršil v Jelšah blizu svojega domačega kraja. Pretekli dne pa se je pojavil v okolici Rake, kjer je v četrtek ponoči vionil v hišo posestnika Antona Zabarja v Kržišah. Odsel je več različne obleke. O njegovih podvigih se sproti obveščajo vse orožniške postaje na Dolenjskem, ki Urbanča pridno zasledujejo. Delo pa jim je precej oteženo, ker Urbanč naglo izmenjuje svojo znanost, pri čemer mu dobro služi tudi sproti nakradna obleka. Jože Urbanč je star šele 30 let, je približno 160 cm visok, podolgovatega obzra, modrih oči, kostanjavih las in ima levo roko tetovirano.

* Najstarejši prebivalec Jugoslavije Marko Dimitrijevič biva v samotnem kraju bogate Mačve, v romantičnem naselju Radenkovič. Rodil se je leta 1817 in torej praznuje 120-letnico. Pred dvema letoma je nadelež od tam, v Nočajskem Salašu umrl njegov konkurent Peter Glišič, ki mu je bilo 127 let. Življenje 120 letnega Marka je bilo precej burno. Dvakrat je bil oženjen in je imel štiri sinove in eno hčer, toda ostal mu je samo en sin, druge je pokosila smrt takoj ob pričetku svetovne vojne. Markova druga žena ima 94 let in je še vedno čvrsta.

* Trdka Oroslov Dolence, Ljubljana — Wolfova ulica 10., je pripravila za praznik Vseh svetnikov prvovrstne nagrobne sveče v izbranih barvah in oblikah.

* V Gorico (Trst) z avtom po Vipavski dolini, ki zaključnim romarskim svečanostim na Sveti gori, od 6. do 9. in od 13. do 15. novembra za 135 din. Prijave za navodila do 2. oz. 9. novembra sprejema »Družinske«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

* Ko bi moški vedeli... tedaj bi pravčasno začeli negovati svoje zobe. Zobni kamen se ne vidi, ker tiči za zobmi! Zato čistite svoje zobe vedno z zobno kremo Sargov KALODONT, ki ima v sebi učinkovit dodatek sulfoniliciln oleat dra Brūnlich. S tem odpravite polagoma, vendar zanesljivo zobni kamen in preprečite, da se naredi drug. Za izpiranje in razkuževanje ustna voda Kalodont.

* Nekaj dni po poroki se je ubil na ulici. Iz Nikšića poročajo, da se je v četrtek zvečer na ulici ustrelil Hasim Kostić. Šele nedavno se je v Stokem poročil in že je obupal.

* P. n. čitalje opozarjamo na današnji književni oglaš strokovne založbe na zadnji kurat.

Iz Ljubljane

u— Spomin in počastitev umrlih bojevnikov v Ljubljani. Na praznik Vseh svetnikov bo več proslav žrtev svetovne vojne. Ob pol 11. bo žalna prireditev za umrle vojaške iz šentpeterske fare s sv. mašo in cerkvenim govorom župnika g. A. Košmerlja. Po cerkvenem opravilu ob spomeniku vojnih žrtev molitve za umrle, govor, petje žalostink in polaganje vencev. V istem času bo na Suhem bazu žalna prireditev. Bojevniki na Viču prirede na viškem pokopališču popoldne ob 3. spominsko počastitev umrlih z molitvami, petjem in govorom. Cerkevno svečanost bo opravil na Viču bivši vojni kurat in katehet g. J. Jalen. — Popoldne 1. novembra bo ob pol 16. na ljubljanskem pokopališču pri Sv. Križu ob spomeniku judenburških žrtev svečanost za umrle vojaške po naslednjem sporedu: 1. Vojaška godba otvori svečanost z religioznim koralom 2. Pevski zbori zapoje žalostinko. 3. Govor bivšega vojnega kurata, župnika trnovskega, g. Janka Cegnarja. 4. Bivši vojni kurat odmolijo cerkvene molitve. 5. Častna salva vojaške čete. 6. Združeni pevski zbori zapoje žalostinko. 7. Vojaška godba zaključi svečanost Zvečer ob 20. bo spominski govor v radiu. Vernih duš dan 2. novembra bo ob 9. v frančiškanski cerkvi peta žalna maša za umrle vojaške.

u— Zanimiva razstava ženskih ročnih del v vseh tehnikah vezanja kvačkanja in pletenja, izdelanih z MEZ predvaja, za ročna dela v Ljubljani: Delavska zbornica, Miklošičeva cesta. Odprto od torika 2. novembra do vključno petka 5. novembra 1937.

NAJNOVEJŠI VZORCI

ZA JESENSKE IN OBLEKE PLASČE

RAVNOKAR DOSPELI

BOGATA IZBIRA

A. & E. SKABERNÈ LJUBLJANA

u— Petje na praznik Vseh svetih na pokopališču pri Sv. Križu. Ob 1/2 popoldne ob grobih Jenika, Hubada in Adamiča. F. Venturini »Usmili se o Boge, D. Jenko »Blagor mu«. Ob 3 po molitvah pri križu. Z. Prelovce »Žalostinka (Zvone-nje), Jelen; »Usmili nas gospoda«. Ob 1/4 na vojaških grobovih. O. Dev »Vigred se povrne«, Z. Prelovce »Oj Doberdoba. Pojo združeni ljubljanski pevski zbori, vodita skladatelj Zorko Prelovce in Franjo Venturini. — Zadržna vaja v ponedeljek ob 10. popoldne v Gl. Matici.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V SISKI. Telefon 33-87

Hans Knoteck in Viktor Staal v lepem filmu

I V J E (Zima v gozdu) po romanu Paula Kellera

V dopolnilo kolorirana šalogra in zvočni tehnik

Predstave v nedeljo in ponedeljek ob 3, 5, 7, in 9.

Prihodnji spored: UCITELJICA LJUBEZNI Marija Andergast

u— žalna svečanost na Suhem bajerju (vojaško strelišče) bo kakor običajno 1. nov. ob 11. žalne molitve opravi g. Janko Barle, šentpeterski župnik, spominski govor bo imel g. Janko Cegnar, bivši vojni kurat, župnik v Trnovem, žalostinke pa zapoje šentjakobsko pevsko društvo. Ker obhajamo tudi 20 letnico zadnje nesrečne žrtve, žali obilne udeležbe odbor.

u— Legija koroških borcev, krajevna organizacija v Ljubljani, se zbere k spominski svečanosti za padlimi borci na pokopališču pri Sv. Križu jutri, v ponedeljek ob 15. burškim žrtvam. Po svečanosti skupen uri na vzhodni strani spomenika Judenburškim žrtvam. Po svečanosti skupen obisk grobov borcev, padlih za slovensko Koroško.

u— Tudi ljubljanski Hrvati za pobijanje nepismenosti. Kakor poroča »Jutarnji list«, so ljubljanski Hrvati imeli te dni sestanke, na katerem so sklenili, da se pridružijo splošni hrvatski akciji za pobijanje nepismenosti. Po daljšem razpravljanju je bil izvoljen akcijski odbor, ki poziva vse Hrvate v Ljubljani in Sloveniji, da se priključijo pokretu.

u— Uduženje jugoslovenskih inženjerov in arhitektov, sekcija Ljubljana vabi na predavanje, ki bo v četrtek 4. novembra ob 20. v mali dvorani filharmonije na Kongresnem trgu. Predaval bo gospod inž. Dušan Avsec o termokonvektivnih in elektrokonvektivnih vrtnicah ter o vplivu elektrokonvektivnih vrtnic na dielektrično konstanto transformatorskih olj. Predavanje bo ponazarjal film. Vstop je prost vsem, ki se zanimajo.

u— RIBEJE OLJE v drogeriji Ivan Kanc, Nebotičnik.

u— Ljudska univerza v Ljubljani prične z letošnjimi predavanji 8. novembra. Prvo predavanje to posvečeno spominu Masaryka. Predavatelj dr. Rudolf Krivic bo povedal pri nas še neznan zanimivosti o tem velikem možu. Predavanja se bodo vršila ob sredah v mali dvorani Filharmoničnega društva na Kongresnem trgu (Kino Matice). Pričetek ob 20. Predavanja so brezplačna.

Popolna razprodaja moških in otroških oblačil zaradi opustitve trgovine J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova 12.

u— Vse priglasece za višji strojniški tečaj, ki ga priredi Zveza strojnikov v Ljubljani, pozivamo, da se zgledajo dne 7. novembra ob pol 10. uri v Delavski zbornici (mala dvorana v Čopovi ulici 1). Na tem sestanku bo sporočeno vsem udeležencem, kje in kdaj bo tečaj.

u— Danes ob 20. bo plesna vaja plesne šole na Taboru.

M. DRENİK

volna za ročno pletenje, smyrna, perzer in kelim.

LJUBLJANA, Kongresni trg 7.

u— Čelist Enrico Mainardi, ki nastopi prihodnjo sredo prvič v Ljubljani, je velik umetnik, znan širom Evrope. V vsakem večjem mestu napravi zapored po več koncertov deloma solističnih, deloma s spremljevanjem orkestra. Z orkestrom je sodeloval pod najslavnejšimi evropskimi dirigenti, izmed katerih naj omenimo Riharda Straussa, Respighija, Dohnanija. V Ljubljani bo igral v veliki Filharmonični dvorani ter ima deloma klasičen program, deloma pa več manjših, a izredno učinkovitih skladb, ki mu dajo vse priliko pokazati njegovo virtuoznost. Prodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

KINO MATICA

TEL. 21-24

Tarzan, živali in plemena v pustolovskem velefilmu

TARZAN ZMAGOVALEO

Jonny Weissmüller

Danes in jutri ob pol 11. uri dopoldne predstava po znižanih cenah.

SLOGA

VELIČASTEN ZGODOVINSKI FILM

LORD NELSON

Nemški dialog! Rezervirajte si vstopnice! Danes in jutri ob pol 11. uri dopoldne ljudska predstava po znižanih cenah.

UNION

VELIČASTEN PEVSKI FILM

SAN FRANCISCO

Jeanette MacDonald — Clark Gable Grandiozno filmsko delo z najlepšimi pevskimi prijatniki iz Travatie in Fausta, ki obenem prikazuje potresno katastrofo San Franciscu v letu 1906. Film je v nemškem jeziku

Predstave danes ob 15., 17., 19. in 21. uri.

u— Plesni zaved »Jenke« v Kazini ima vsako nedeljo od 14. do 20. popoldanski plesni tečaj. »Začetniški tečaj za novince« izjemoma namesto ta ponedeljek v torek ob 20. uri in »nadaljevalni tečaj« namesto ta torek v sredo 3. nov. »Začetniško-nadaljevalni tečaj pa vsak četrtek ob 20. Informacije in posebne ure vsak dan. Dijaštvo ima popust. Vpisovanje vseh samo proti legitimiranju.

V Mescevi gostilni na Viču

Vam nudijo poleg ostalih prvovrstnih dobrot tudi domače krvavice in pečenice ter mošt in odlično portugalko.

u— Ljubitelji resnične glasbene umetnosti opozarjamo na koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta, ki bo 5. novembra ob 20. v frančiškanski dvorani. Na sporedu so kvartetna dela Haydna, Raveja in Dvoraka. Vstopnice se daje v predprodaji v koncertni poslovalnici v frančiškanski pasaji.

Mariborske Wögererjeve hrenovke

dnevno sveže dobite v delikatesi JANC — Židovska.

u— Posebnost svoje vrste bo letošnje »martinovanje« naših šentpeterskih Ciri-metodarjev dne 6. novembra zvečer pri Zupančiču na Jegličevi cesti 15. Zabava raznovrstna — postrežba res izvrstna. — Pa tombola bogata — ki prav nikdar ne frata. — Za na krožnik pelenček — za

ELITNI MEDICINSKI PLES

se bo vršil dne 13. novembra

V KAZINI

pod pokroviteljstvom g. bana dr. Natlačena in častnega damskega komiteja.

odžet dober vinček — Hrenovk, šunke in klobas — in še marsikaj za špas. — A vsemu krona bo ogromna res — ki dvajset žolodcev ne bo ji kos. — Kdor to priliko zamudi — kesal se bo vse žive dni.

Radi opustitve Leitz-ovih predmetov, odprodajamo Leice po lastni ceni:

Leica aparat Standard model pokroman z Elmarjem 1.3.5 Din 2.390.—
Leica aparat Model IIIa pokroman z Elmarjem 1.3.5 Din 3.800.—
Leica aparat Model IIIa pokroman s Sumarjem 1.2 Din 4.800.—

Foto Tourist Lojze Šmuc

Ljubljana — Aleksandrova cesta 8.

u— Primorski akademiki prirede v soboto 6. novembra svoj tradicionalni družabni večer s plesom. Sodelujejo odlični glasbeni in vokalni umetniki. Buffet bo preslavljen s praskim tetonom in »prstom«. Vabljeni vsi! Obleka promenadna.

Je li Vam že znano — da dobite

ZA DARILA

pri trdku

STAKLOB. TOBER

št. Vid

BRUŠENE SERVISI IN DRUGE

STEKLENE PREDMETE

po brezkonkurenčnih cenah?

Obiščite brezobvezno prodajalno pri končni postaji, cestne železnice.

u— Tri nesreče na cesti. V petek popoldne je prišlo na križišču Resljeve in Sv. Petra ceste do karambola, ki samo po sebi ni bilo ničesar, saj so bili vsi avtomobili v vožnji. Mimo je privozil avto trgovca Ivana Erjavca iz Stične na Dolenjskem. Ko je za hip postal, da ne bi trčil v nekega kolešarja, ki mu je pravkar križal cesto, je z Resljeve ceste s precejšnjo naglico privozil na svojem kolesu mesarski pomočnik Cirič Majcen in z vsilo zadel v vrata avtomobila. Pokvaril mu je tudi blatnik, da trpi Erjavce okrog 500 din škode. Do nerodne nezgode je prišlo v petek zvečer tudi na Celovski cesti v Šiški, kjer je hlapec Lojze Grm, ki je peljal voz drv v mesto, zadel v tramvajski voz št. 15 in ga nekoliko poškodoval. Včeraj pa so pripeljali na kirurški oddelek 17-letnega strugarja Miroslava Gajzerja iz Galjevice, ki ga je na Strmi poti zadel šarabonov tovorni avto in mu poškodoval desno roko.

AMERIKANSKA GUMA

PERMA TEX

ZAHTEVAJTE JO POVSODI

Kljub znatni podražitvi papirja dobite vse vrste

poslovnih knjig

journala, strace, blagajniške knjige, saldakonte še vedno po prejšnjih cenah pri

A. JANEŽIČ — Ljubljana

Na debelo! Florijanska ul. 14 — Tel. 32—20 Na drobno!
Knjigovoznica, industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov.
Izvršujemo vsa knjigovozna dela po najnižjih konkurenčnih cenah.

u — Leona Beniča so izročili sodišču. Pred dnevi smo poročali, da je policija aretirala mladega brezposelnega trgovskega potnika Leona Beniča, ki je od nekdaj iz okolice Orikvenice doma, pa je prišel v Ljubljano, da napravi nekaj »kupčije« s koleki. Aretiranec je izprva tajil, da bi bil kradel v trafikah na Sv. Jakoba trgu, in izprva mu je v resnici uspelo, da je na policiji na skr-

jalec približno četrta metra na dobičku. Mestna občina naj bi vzela to reč na svojo skrb, in ko bi določila način mere in ceno, naj bi zaprosila tudi policijo, da bi pomagala vzdrževati pravico in red. Dandanes se ljudje v zdražbah pogostokrat obračajo na policijskega stražnika, naj intervenira, a stražniki sami ne vedo, kako je prav, in tako ne morejo posegati vmes. Zda je kupčija z drvmi v razmahu in bi bilo prav, če bi oblast pohitela z ureditvijo zadeve.

Iz Celja

e — Umrla je včeraj zjutraj v Miklošičevi ulici št. 5. v starosti 62 let vdova po davčnem upravitelju ga. Julija Vondraškova, mati znanega klavirskega virtuozu g. Otona Vondraška in pianista g. Franca Vondraška v Zagrebu. Pokojna je bila izredno blaga žena in vzorna mati. Pogreb bo jutri ob 15. iz hiše žalosti na okoliško pokopališče. Pokojni gospe bodi ohranjen lep spomin, svojem naše iskreno sožalje!

e — Davčna uprava v Celju uraduje za stranke vsak delavnik le od 9. do 12. e — Karl Luther bo predaval v Celju. Znani sportni pisatelj in smučarski pionir Karl I. Luther, urednik ugledne revije »Winter« v Monakovem, ki je Celjanom že znan, bo predaval v torek 9. novembra ob 20. v dvorani hotela Skoberne o temi »Razvoj in sedanjost smučarstva« ter predvajal skioptične slike in filme z Blok in s smučarskih tekem v Planici v letih 1934., 1935. in 1936. Luther je proslavil naše Bloke v smučarskem svetu, se zavzel za smuško skakalnice v Planici in pridno propagira jugoslovenski smučski sport v svoji reviji. Luther predava razumljivo in zelo zanimivo ter s finim humorjem. Njegovi fotografski in filmski posnetki so prave umetnine. Luthrovo celjsko predavanje bo gotovo privabilo zelo mnogo poslušalcev.

e — Štetje obiskovalcev grobov o Vseh svetih bo tudi letos priredilo društvo Rdeči križ na obeh celjskih pokopališčih. Vsakdo naj se oddolži spominu dragih pokojnih vsaj z 1 din za Rdeči križ!

KROMPIR LEP BEL
TER ZELJE V GLAVAH
DOBITE NAJCENEJE PRI
KMETIJSKI DRUŽBI V CELJU.

e — Ljubljanska drama bo gostovala v petek 5. novembra ob 20. v celjskem gledališču z izredno uspešno komedijo Branišlava Nušića »Dr. e. Predstava je za abonmaje — V včerajšnjem poročilu o ustanovni skupščini mladinske organizacije JNS za Zalec in okolico je po pomoti izostalo, da je bil izvoljen v odbor tudi g. Ladislav Roje, urar v Zalecu.

e — Nevolja zaradi dobave soli. Celjska »Nova Dob« poroča: V zadnjem času je dobava kreske soli popolnoma izostala. Dobivamo izključno samo morsko sol. Narodni poslanec g. Ivan Prekoršek je na prošnjo sreskega združenja trgovcev v Celju interveniral pri upravi drž. monopolov v Beogradu ter na pristojnem mestu tolažil potrebo pravilne razdelitve kreske in morske soli za naše okraje. Dobil je od g. upravnika drž. monopolne uprave zagotovilo, da se bo upravičeni želji trgovine in prebivalstva ustreglo, čim odpadejo tehnične ovire v proizvodnji kreske soli, ki je trenutno nedovoljna in krije sedaj komaj najbližji okoliš Kreke.

e — MARTINOV VEČER priredi dne 6. novembra v Narodnem domu »OLJKA«. Za ples bo skrbel Jonny jazz, za petje pa »OLJKIN« pevski zbor. Vabljeni!

e — FRIZER RIKO GROBELNIK, CELJE, Glavni trg in poleg hotela »Evropa« se je vrnil po dolgi odsotnosti iz frizerske prakse v Parizu in Bernu ter vjudno nudi cenjenim damam novosti v frizurah in lasnem nakitu.

e — Tatvine v tovarni. V nedi tekstilni tovarni v Celju so v zadnjem času opažali, da izginjajo iz podjetja v presledkih razne količine izgotovljenega blaga. Ko so se začeli tatovati v zadnjem času lotevati tudi boljše blaga, je lastnik tovarne prijavil zadevo policiji, ki je aretirala več v tovarni zaposlenih delavcev ter jih izročila okrožnemu sodišču.

Iz Maribora

a — Prometna prepoved na dan Vseh svetih. Predstojništvo mestne policije v Mariboru prepoveduje ob priliki obiska grobov na pokopališčih na Pobrežju dne 1. novembra med 12. in 19. uro brezposlojnih voznikov vseh vozil po Pobrežki cesti t. j. od začetka državnega mostu na Kralja Petra trgu do Mejne ulice razven mestnim avtobusom. Vsa ostala vozila, namenjena na pokopališče, naj vozijo po Tržaški cesti in Nasipni ulici do Pobrežke ceste in v obratnem pravcu nazaj. Prestopki bodo kaznovani z globou od 10 do 1000 Din, ali z zaporom 1 do 20 dni.

a — Jubilejne sokolske slovesnosti. V novembru in 1. decembra bo proslavilo mariborsko matično Sokolsko društvo 30 letnico društvenega obstoja in jubilejne slovesnosti bo častni večer članom ustanovnikom dne 13. novembra. Dne 30. nov. bo v Unioi tleovadna akademija, dne 1. dec. dopoldne slavnostni jubilejni občni zbor, zvečer pa kot zaključek družabni večer v Narodnem domu. Razen tega bo od 27. nov. do 1. dec. društvena razstava v Narodnem domu.

a — Prazniki v mariborskem gledališču prinašajo zelo pester in privlačen repertoar: v soboto zvečer Calderonovega »Sodnika Zalamejskega«, v nedeljo popoldne zelo uspešno Capkovo »Belo bolezen«, zvečer zabavne »Tri vaške svetnike«, v ponedeljek zvečer pa znamenito Schillerjevo »Marijo Stuart«. Ker so to same dramske predstave, je pri vseh zelo nizka vstopnina, v nedeljo pa za obe predstavi celo še znižana.

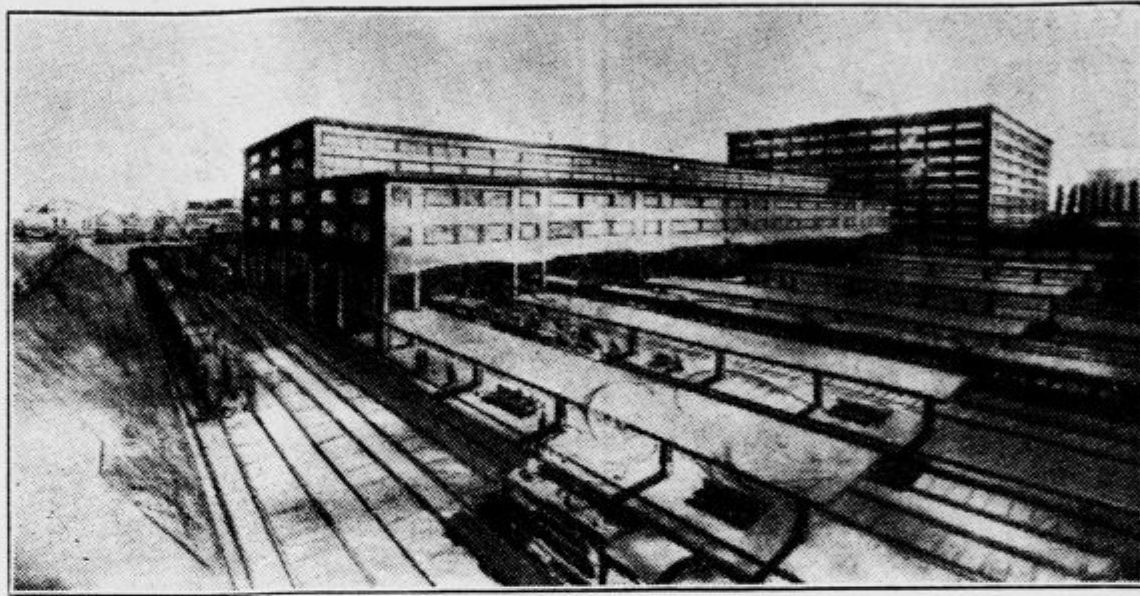
a — V prid revni deci bo tukajšnje žensko društvo tudi letos na dan Vseh svetih pobiralo prispevke pri starem pokopališču v Strossmajerjevi ulici in pri mestnem pokopališču na Pobrežju.

a — Potujoča protiplisna razstava se ustavi v Mariboru od 3. do 9. novembra in sicer na glavnem kolodvoru.

Boj za bodoči kolodvor

Ljubljana, 30. oktobra
Med številnimi zahtevami, za katere bi je Ljubljana pravični boj, je poslednje čase stopila v ospredje zahteva po nujni ureditvi kolodvorskega vprašanja. Že vsa leta od prevrata moledujemo za popolnitev slovenske univerze, kar naj zaključijo boj, ki smo ga pričeli že v drugi polovici prejšnjega stoletja. Kakor jara kača so se vlekle dela na regulaciji Ljubljane, borba za

načrti znani in sodeč po začetnih delih ne gre za kako novo, sodobnim zahtevam železniškega prometa primerno gradnjo, temveč za več ali manj uspešno krpanje, katerega značilnost je prav v tem, da vse stare zidovje ostane, kakor je, le za videz »povečane firme« mu bodo prilipili nekaj prizidkov in nadzidkov tako, da bo postala na zunaj kar podobna pravemu kolodvoru. Pri vsem tem pa so stroški za ta

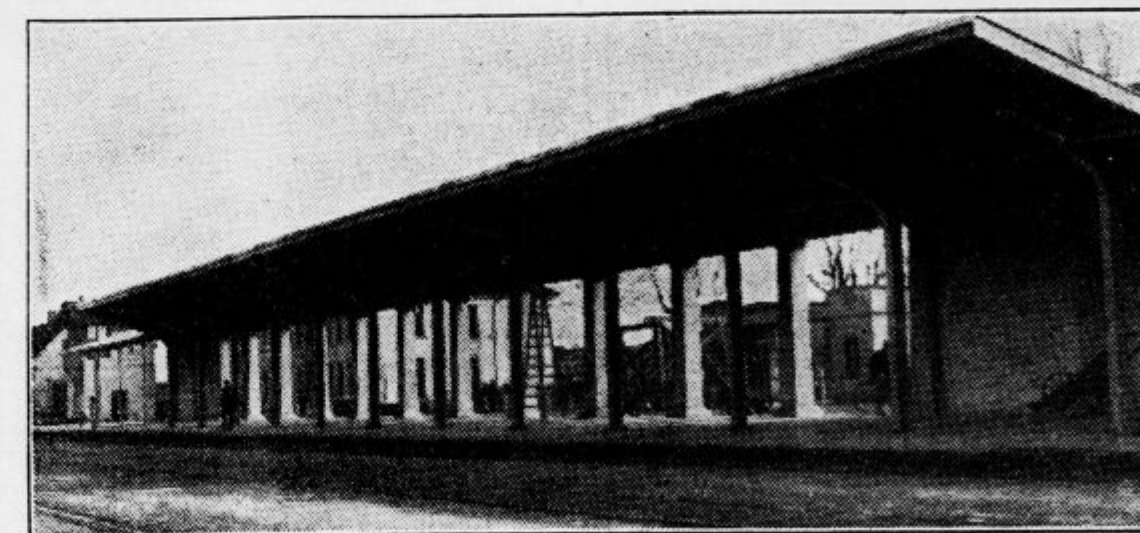

Pogled na Ljubljanski kolodvor po načrtu arh. Stanka Dimnika

razširjenje ali zidavo nove bolnišnice je sedaj utihnila, odkar so med paviljonski drenj stare bolnišnice postavili v surovem stanju še enega, namenjenega za razširjenje kirurškega oddelka. Vse kaže, da smo povsem zadovoljni s takimi polovičarskimi ukrepi, če se je pokazala makar le dobra volja. Neznosne razmere v bolnišnici se za trohico ne bodo premaknile na bolje, dokler ne dobimo vsaj tistega milijona, ki je nujno potreben za dovršitev in opremo stavbe.

dela tako visoko preračunani, da bi matone zalegli za velikopotezni načrt poglobitve železniške proge.

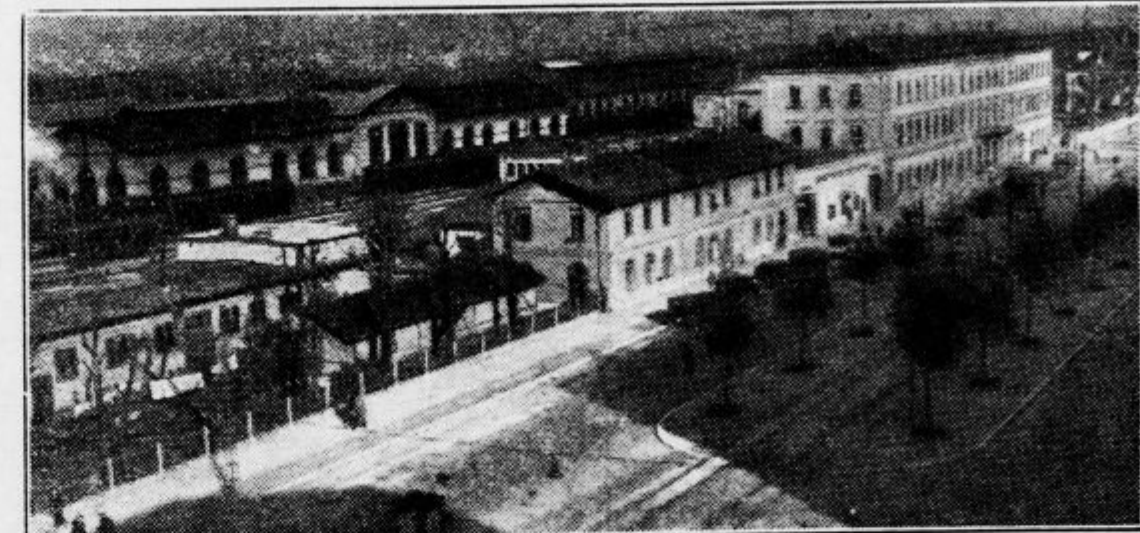
Nedavno se je mudil v Ljubljani pomočnik prometnega ministra inž. Matko Šneler, ki mu je mizerija ljubljanskega kolodvora poznana še iz časov njegovega tukajšnjega službovanja. Naročil je, da direktorja preštudira ves elaborat o poglobitvi proge in poda svoje mnenje ministrstvu. Nedavno so bili v Beogradu tudi člani propagandnega odbora in za pereg vpra-

Podaljšek pokritega perona, prvo izvršeno delo po načrtih železniške uprave

Kolodvorsko vprašanje, to je sedaj aktualno strokovnjaki iz vseh področij so nam dokazali, kako prepotrebna je rešitev kolodvorskega vprašanja za Ljubljano. Izdelali so tudi vse podrobne načrte, ki so jih na številnih zborovanjih, sestankih in predavanjih v podrobnosti razložili. Naše časopisje se je celo zavzelo za stvar, za katero so strokovnjaki določili edino, novi Ljubljani odgovarjajočo rešitev. Kljub vsemu temu je železniška uprava na svojo roko začela z preurejanjem kolodvorskih naprav po svojih načrtih. Kolikor so nam ti

načrti zahtevali vplivne moke po ministrstvih. Podoba je, da so imeli nekaj uspeha in nam bodo končno brez ugovorov priznali upravičenost zahteve po moderni rešitvi kolodvorskega vprašanja v Ljubljani. Vsaj tako dolgo, dokler ne bo kdorkoli povprašal po denarju... Verjetno je, da se bosta za stvar zavzela slovenska ministarstva in z vsem svojim velikim vplivom izposlovala vsaj toliko kredita, kolikor ga je potrebna za začetna dela. Kakor govorijo izkušnje, je pri nas vsako stvar le pričeti težko, z nadaljevanjem že še gre nekako.

Pogled na kompleks kolodvorskih bajt s kurilnicami zadaj. Kurilnice, ki stoje sredi mesta, zasmarajo ozračje polovice Ljubljane. Načrt železniške uprave gre za tem, da bi vse bajte ob cesti povezal z enotno fasado, in tako ustvaril »monumentalno« železniško zgradbo.

a — Kaznovani pekovski mojstri. Zaradi kršitve naredben banske uprave o odpiranju in zapiranju lokalov in obratov je mariborsko mestno poglavarstvo kaznovalo 14 mariborskih pekovskih mojstrov z denarno kaznijo od 240 do 1240 din. Odnosno z zaporom od 4 do 24 dni. Skupna globa in take znašajo 7710 din, oziroma 54 dni zapora.

Otvorila sem v Mariboru na Grajskem trgu 7/I.

damski modni salon
ter se cenjenim damam priporočam. —
ANA ŠURKALOVIČ

a — Motorno kolo brez vozača in sopotnikov v potok. Na radelskem klancu, ki veže Marenberg z državno mejo, sta se peljala proti Radlu na motociklu Ferdinand Lukas ml. in marenberški trgovec Maks Helbling, ki sta šla nakupovat drva. Ko sta se popoldne po isti poti vračala proti Marenbergu, je med potjo prisedel v prikolico še finančni podpredsednik g. Sumandl Ivo. Pri znanem Ternikovem mostu je začel motor vedno hitreje teči in vozač Lukas ni kljub vsemu naporu mogel zmanjšati brzine, ker so vse zavore odpovedale. Ker je predvidel neizogibno nesrečo, se je odločil, da s sopotnikom vred skoči s kolasa. Sumandl in Lukas sta hitro odskočila, medtem ko se je Helbling le s težavo dvignil iz prikolice. Pri odskoku je priletel tako nesrečno, da si je pri tem zlomil levo roko. Sumandl je dobil pri odskoku lažje praske, tako da je od vseh treh ostal nepoškodovan samo g. Lukas. Motocikel je v vso silo zdrvel v bližnji potok, kjer se je popolnoma razbil. Hudo ponesrečenega Helblinga so za tem odpremili k zdravniku. Prava sreča v nesreči je bila, da se je nezgoda dogodila tik pred ovinkom, ker bi sicer nedvomno zahtevala smrtno žrtve.

a — Šahovske novice. V petek zvečer se je vršil v kavarni Central klubski brzoturni Mariborskega šahovskega kluba, ki se ga je udeležil tudi g. Ciril Vidmar iz Ljubljane. Uspehi brzoturnirja so naslednji: 1. dr. Krulc 13 točk, 2. Ciril Vidmar 11 in pol, 3. in 4. dr. Gabrovšek in Kukovec po 11, 5. prof. Stupčan 9 in pol, 6. Evonovič 7 in pol, 7. dr. Danev 7., 8., 9. in 10. Bien, Stojšek in Mišura po 6, 11. Rušpar 5 in pol, 12. Nosan 4 in pol, 13. Reimberger 3 in pol, 14. Senica 2 in 15. Radoljč 1 točko.

Iz Ptujja
j — Otvoritev velike trgovske hiše. V Kerkovi ulici je veletrovec g. Jakob Zavrnjak razširil svoje trgovske prostore in otvoril veliko trgovsko hišo, povsem moderno stavbo, ki dela Ptujju vso čast. Trgovska hiša je bila otvorena včeraj ob 9. dopoldne na prav slovesen način. Blagoslovil jo je proš Ivan Greif. Otvoritvi so prisostvovali tudi sreski načelnik dr.

NEMOGOČE!

loda z **Bronhi** BONBOM
preprečiti KAŠEL
MOGOČE JE!

Viktor, župan dr. Remec, podžupan Zviki in drugi. Po ogledu stavbe so vsi navzoči čestitali stavbeniku g. Denggu in krasni zgradbi, prav tako pa tudi podjetnemu trgovcu g. Zavrniku in njegovi soprog. Tudi mi jima želimo najlepši uspeh.

j — Nesreča na banovinski cesti. Včeraj okrog 14. se je peljal posestnik France Zunkovič iz Župeče vasi z vozom iz mesta proti domu. Na vozu je sedela tudi 45-letna posestnica Marija Pepelnikova iz istega kraja. Blizu cerkve sv. Roka na banovinski cesti blizu Hajdine so se konji splašali in je Pepelnikova padla z voza ter obležala nezavestna. Prepeljali so jo v ptujsko bolnišnico, kjer so ugotovili hud pretres možganov in resne notranje poškodbe.

j — Požar na deželi. V Zg. Jabolah, občina Cirkovce, je spet zvečer nastal požar na gospodarskem posloppju posestnika Antona Frančesa. Poslopje je z vsemi pridelki kmalu zgorelo. Škoda znaša približno 40.000 din in je krita z zavarovalnico. Gasilci so le sosedje, ker gasilski četi manjkajo cevi in denar za nakup bencina.

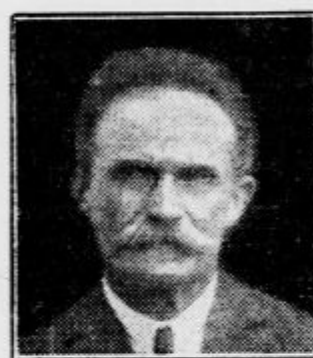
j — Drevi ob 20. bo prvi večer plesne šole v zgornji dvorani Narodnega doma pod vodstvom diplomiranega plesnega učitelja gosp. L. Simončiča iz Maribora. Podučevali se bodo tudi najmodernejši plesi, Ljubitelji plesov najvjudneje vabljeno. Trgovski nameščenci, Ptuj.

Iz Trbovelj

i — Premiera »Vesela božje potic«, s katero nas je trb. sokolsko gledališče uvedlo v svojo zimsko sezono, je šla preko odra v praviem triumfu igre, inscenacije in režije. Mojsirsko vodstvo igre br. R. Plavska ml. nam je s to mikavno veseloigro pričaralo živopisnost trinajstih slik, v katerih smo kakor v pestrem kaleidoskopu gledali košček hribovske vaške življenjske idile. Ob nabit polni dvorani, ki že dolgo ni sprejela tako velikega števila gledalcev vseh slojev, je šla »Božja pot« po vseh treh cestah ob navdušenem aplavzu še in še preko teatrskega desk. Izredno spretna režija je tokrat našla v br. Plavsku ml. svojega pravega mojstra, ki je s prirojenim igralskim čutom združil igro posameznikov s skupinskimi nastopi v redno doseženo harmonično celoto ter nas od začetka do konca držal v enem smehu in eni sapi napete pozornosti. Zupnik-režiserja br. Plavska je bila v vsem podajanju umetnina igralskega talenta, ki je po svoji mimiki, dovršeni dikciji in izvrstni maski bila prava figura dobrotnega vaškega dušebrižnika, energičnega, pa tudi slovesko omahljivega voditelja svojih zaveranih ovčic. Gdč. Ramovževa nas je zadržala s pristno in sočno igro faroske kuharice, ki nam je vstala pred očmi kot pravi tip gospodinje. Starin br. Raka je bil odlična kreacija trde, stare hribovske korenine s prepričevalno mimiko in še boljše masko. Zdelo se nam je, da vidimo pravo

Praznik zaslužnega šolnika

Danas obhaja na Planini pri Sevnici 70-letnik svojega življenja upokojeni šolski upravitelj g. Frane Rauter. Rodil se je dne 31. oktobra 1867 na Planini. Ko je dovršil učiteljske, je služboval najprej 6 let kot učitelj v Brežicah, nato pa 34 let kot upravitelj trirazredne osnovne šole v svojem rojstnem kraju na Planini. Tam je ostal tudi po svoji upokojitvi l. 1924.

Upravitelj Frane Rauter je bil vsa leta odlično ocenjen šolnik. Kot vzoren vzgojitelj šolke dece si je pridobil priljubljenost in spoštovanje pri vsem prebivalstvu svojega okoliša. Še bolj si je navezal ljudi s svojim izvenšolskim udejstvovanjem, zlasti v sadjarstvu in čedelarstvu, in z njegovim prizadevanjem lepo razvili v vsej okolici. Vzgojil je mnogo dobrih sadjarjev, ki še danes radi prihajajo k njemu po nasvete. Z rezultati raznih svojih poskusov je obogatil sadjarstvo tudi v ljubiteljski sphi.

Današnjemu jubilaru, ki nosi svojih sedem križev še z mladostno prožnostjo in svežostjo, tudi mi iskreno čestitamo z željo, da bi mu usoda naklonila še mnogo zdravih in zadovoljnih let.

Imeti blesteče bele zobe!
To je tako lahko, ako uporabljate KOLYNOS. KOLYNOS daje zobem dražest, ki osvaja in nenadkritljivi blek. In pomnite to: KOLYNOS je ekonomičen: on traja dvakrat toliko kot običajna zobna pasta, ker porabite polovico. Poskusite na svoji ščetki samo en centimeter KOLYNOSA. Navdušeni boste nad rezultatom.

Oglejte si našo stalno razstavo pohištva v novih, najmoderneje urejenih prostorih. — Prepričajte se o kvaliteti naših jedilnic, spalnic, gosposkih sob, kuhinj itd. Plačljivo tudi s hranilnimi knjižicami.

ERMAN & ARHAR,

tovarna pohištva,

ST. VID NAD LJUBLJANO

vaj odvrget svoj plen. Nazadnje pa mu je trik le splohtel in policijski organi so našli celo kolekcijo kolekov in skupni vrednosti za več ko 2000 din. Med zaslišanjem je Benič priznal, da je kradel v štirih trafikah, v eni izmed njih razen kolekov tudi

Blasnikova

„Velika Pratika“ za l. 1938.

je izšla in se razpošilja za ceno din 5.— za vsak komad. Naročila na tiskarno J. Blasnikova nasl., Ljubljana, Breg št. 10-12 in se dobi tudi v trgovinah. To je najbolj priljubljeni in najbolj razširjeni slovenski ljudski kolektar že od nekdaj.

večjo količino poštnih znamk. Ukradene koleke je oddajal dalmatinskim krošnjarjem, ki so jih mnogo pod nominalno vrednostjo prodajali dalje. Nekaj svojega plena je poslal tudi v Zagreb. Nevargnega mladega grešnika so v sredo izročili sodišču.

VELIKO IZBIRO SVETLEGA CVETJA, VENCEV — vam nudi svetilničarna

KUNOVAR VALENTIN,

Sv. Križ — pokopališče.

u — Jajca so se razbila. Včeraj popoldne se je napravil na Vodnikovem trgu velik jajčni smorn, ki bi bil lahko nastil prav znatno število lačnih. V Nabaviljalno za drugo je pripeljal neki kolekar več zabojčkov jajc. Ko je zavil na hodnik, se mu je na pragu ves tovor prevrnil in jajca so RESTAVRACIJA HOTEL »STRUKELA«, priporočila:

domače krvavice in pečenice — metliško portugalko — Budjevočičko pivo in specialno Tomislav pivo v steklenicah.

se razsula po tleh. Nekaj nepoškodovanih so pobrali iz slame. In že so prihiteli uboge ženske s piskrčki ter so izbirale iz slame rumenjake in pospravile, kar se je dalo. Tako so imeli v nekaterih siromašnih družinah ravno na petek nekoliko pribojška.

Znane dobre domače

KOLINE

vsak dan ražnjiči, čevapčiči, topla in hladna kuhinja. — Stajerska, dolenska in dalmatinska vina.

Se priporoča E. DERGANČ, Bavarski dvor, Tyrševa cesta 31

u — Za pravično mero na trgu z drvmi. Iz vrt gospodinj nas naprošajo za objavo: Mnogi so se za zimo že založili z drvmi, po ulicah pa še zmerom opažamo, kako se Ljubljancani ob zvrhanu naloženih vozovih pogajajo s kmeti. Ko se po dolgem prekanju pogoje za ceno, pa se skoraj zmerom vnamejo dražbe in prepri, ko prično drva zlagati za mero. Kmetije zlagajo drva tako, da jih na koncih pokladajo v križe, in jih pride tako na meter mnogo manj. Mnogo-

KINO IDEAL

Najprekrasnejši film — izdelan v čudovito lepih naravnih barvah

»ALAHOV VRT«

Marlene Dietrich — Charles Boyer

Predstave danes in jutri ob 15, 17, 19. in 21.15 uri.

Skavtska razstava

je odprta tudi čez praznike. Vstopnina 3 Din, dijaki 2 Din.

jaleci. Člani te komisije naj bi na trgu, kjer se proslajajo drva, nadzorovali način mere in prodaje in naj bi skrbeli, da se prodajalci drže določenih cen, ki naj bi bile pri zlaganju v križe primerno nižje, kakor če se drva zložijo v gladko mero. V splošnem se trdi, da je pri zlaganju v križe prodaj-

božjo pot, ko je Rakov Starin v verskem zanosu visoko dvigal svojo bandero, pod njim starinsko omagal, pa ga potem le zopet nosil. J. Levec je bil pravi ponosni kmetski Ambroz v preprečevalnem posnetku vse zunanosti nedolžne običajne grunlarja. Paternostov Krtinar pa popolna figura umernega dobrotnega hribovca, ki ga je rutiniranost Paternostovega kova izobilovala v vsej življenjski vernosti. Skoda, da ni imel večje vloge. Skozi vse dejanje in nehanje »Vesela božja pot« je je korakala plovolska planšarica Marička gđ. Sikoškove z našo ljubkostjo sladkega vaškega dekliča, ki mu je bil vreden tekmelec v ljubezenski igri Kužnikov grunlarjev sin. Grunlarica gđ. Jagodičeva je bila podana v vsej vernosti materinske skrbi za svojega edince, ki kani uteti na stranpoti. Barba gđ. Pokliškove, letarica gđ. Dimnikove in Gantarjeve pa so se v prav lepi obelajici igri prilagodile skupni sliki. Sicer pa tudi vsi osvali zaslužijo toplo priznanje. Scenarija je bila prav osrečena. Nove kulise slikarja Cerinskega okusne. Nedeljska prizma ni zabeležila nič manjšega uspeha, ki je v splošnem mnenju in moralno delo šolske mladine. Pridružujemo se enostni želji publike, da se skoro zopet tako številno snidem pred trbovelskim sokolekim odrom.

t— Razstave ročnih del smo imeli dva dni v dvorani Forte. V prav okusno okrašeni dvorani nam je predstavila ljubezno razkazala oddelke razstavljenih ročnih del v najraznovrstnejših tehnikah pletenja, kvačkanja in vezanja, ter vse klasične in narodne ročne tehnike. Posebno privlačile je bil oddelke za narodne vzorine, ki so izbrane iz vseh delov naše države v originalnih motivih in pristnih barvah. Razstava je bila zanimiva in koristna, ker poudarja naše narodno ročno delo, ki naj bi našlo vedno več upravičenega spoštovanja v javnosti in si utirilo pot tudi med šolsko mladino. V posebnem oddelku smo opazili tudi ročna dela, ki kažejo njihovo prikladnost za stanovanje in obleko. Stalnobarnost predvse je praktično pokazala s pranjem in kuhanjem. Vsa razstavljena dela so seveda modeli, izdelani širom cele Jugoslavije. Razstava je bila odlično obiskana.

Sokol

Sokol I. Ljubljana-Tabor obvešča bratsko članstvo in prijatelje Sokolstva, da bo v ponedeljek, dne 1. novembra ob pol 14. uri v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru žalna spominška svečanost za vsemi umrliimi brati in sestrami. Ob tej priliki se bomo spomnili imenoma vseh bratov in sester, ki so umrli v času od 1. novembra 1936 do 31. oktobra 1937, kakor tudi vseh v tem času umrlih najbližjih svojcev naših članov in članic. Vabimo k udeležbi na tej žalni svečanosti.

Deset let „Ljudske samopomoči“

V soboto dne 23. t. m. je praznovalo naše domače zavarovalno društvo »Ljudska samopomoč« v Mariboru 10 letnico svojega obstoja in hkratu blagoslovitev svoje nove palače na Aleksandrovi cesti nasproti glavnemu kolodvoru. Cerkevne obrede je opravil domači g. župnik P. Valerijan Landegot, nato pa se je vršila v lepo okinčanih uradnih prostorih slavnostna seja.

Načelnik g. notar dr. Ivo Šorli je najprej pozdravil došle goste; posebej pa se predstavil tiska, kakor tudi ostale povablence in zavodovo uradništvo.

Nato je načelnik prešel na kratek oris postanka in razvoja »Ljudske samopomoči«. Zlasti je naglasil, da je sovpad praznovanja desetletnice in zgraditve lastnega doma bolj slučajna. Izredno ugoden nakup obsežne parcele in pravočasni sklep za zidanje sta sledila notranji nujnosti, da se društveni denar čim bolj trdno in plodno naloži, a da hkratu tudi porazdelitev prostora čim bolj služi temu namenu. Potem je omenil zavodove, težke borbe ne toliko z bolj ali manj lojalno konkurenco drugih pravih močnih zavarovalnic, temveč predvsem z nesolidnimi tvorbami sličnega ustroja, ki so rasle in usihale kakor gobe, a vselej podkopale nekaj ugleda in zaupanja tudi postenemu delu »Ljudske samopomoči« celo pri nadzorovalnih oblasteh, čeprav so z opetovanimi strogi revizijami zmanjšale iskale madežev na prstih vodilnih zavodovih funkcionarjev. Izrazil pa je upanje, da se bo odslej ustanovi po tolikih preizkušnjah vendar dovolil miren razvoj. Naposled se je zahvalil uradništvu za njegovo vestno delo, zlasti je naglasil vzorno knjigovodstvo in denarno upravo g. blagajnika Leskovarja, a predvsem neveljavne zasluge zavodovega pravega ustanovitelja in organizatorja g. ravnatelja Fr. Zinauerja.

Tajnik in ravnatelj g. Zinauer je podal pregled podrobnejšega razvoja »Ljudske samopomoči« tekoma 10 letnega obstoja. Danes šteje zavod čez 8.000 članov, ki so zavarovani za več kakor 60 milijonov dinarjev, in ima nad 7 milijonov učinkovitega premoženja.

Blagajnik g. Leskovar je poročal o premoženjskem stanju. Imetje »Ljudske samopomoči« izkazuje z današnjim dnem sledeče postavke:

Hisa z nezazidano parcelo vred je stala 2.306.712 din. denarja je v mariborskih denarnih zavodih založenega 2.655.635 din., pupilarno varna hipotekna posojila znašajo 1.834.756 din., vrednostni papirji 14.736 din., celotni inventar po bilanci 20.000 din.; oddelek za doto ima denarja 130.622 din. Celotno premoženje (hkratu rezervni sklad) »Ljudske samopomoči« je sedaj 7.009.054 din. Na pogrebninah je Ljudska samopomoč izplačala dosedaj nad 30 milijonov dinarjev.

V imenu mestne občine mariborske je Ljudski samopomoči k njenemu 10 letnemu jubileju in uspešnemu delovanju čestital g. Zebot, a kot glavni zastopnik Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani tudi v njenem imenu in je po njenem brzojavnem naročilu želel »posrestiti Ljudski samopomoči« nadatni vnosel in razmah.

Vidno ganjen in veselo presenečen se je g. načelnik dr. Šorli zahvalil g. podžupniku Zebotu za te čestitke, češ da ga one mestne občine navdajajo z radostnim ponosom, one največje slovenske zavarovalne valnega zavoda pa še s posebnim zadovoljstvom, videč v njih plemenito jamstvo, da tisti, ki je resnično velik, prizna tudi manjšemu pravico do koristnega življenja.

Gostje so si nato ogledali novo zgradbo ter iskreno pohvalili njeno lično zunanost in praktično notranjo uredenost. Pri skromni zakuski so se povablencev posebej iskreno doimile prisrčno segave besede gosp. župnika P. Valerijana, s katerimi je novo »kočo« sprejel tudi v svojo »faro«.

Dežman je zakrivil dekletovo smrt

Zaradi neprevidnosti se bo pokoril 2 leti v zaporu

Ljubljana, 30. oktobra. Kakor smo že večkrat poročali, je bila sinoči razprava proti Albinu Dežmanu, ki je bil obtožen umora svojega dekleta Marije Klačičarjeve, prekinjena in se je nadaljevala danes dopoldne ob 10.30. Priče, ki so bile vse še tokom večerajšega dne zaslisan, so skoro bolj služile večjemu zamotanju že itak težko rošljive uganke, kako je prišlo do Marijine smrti. Vse priče so imele skoro enako važno funkcijo, kajti vsaka je vedela povedati kaj tehtnega, vendar pa za celoto le ne tako prepričevalnega v zvezi z izjavami drugih prič, da bi si mogel človek brez oklevanja ustvariti sodbno, na katero bi prisegel. K vsaki sodbni bi bil lahko še pristavil kak pomislek in tako je bilo prav naravno, da je publika, ki je mogla razpravljati prisostvovati, postavljala prav različne diagnoze.

Tudi veliki kazenski senat, ki se je po današnji dopoldanski razpravi umaknil k posvetovanju potem ko je opravil dolgočasno čitanje sodnih zapisnikov in so podali svoje obrambne govore državni tožilec g. Goslar in oba branilca dr. Hočevar in dr. Persin, si je kaj dolgo ubijal glavo. Posvetoval se je polni dve uri in pol in s tem povečal nestrpnost tistih, ki so čakali na sodbno. Padla je ob 16. uri. Vsi trije obtoženci so jo pričakali resno, pristojala pa ji je tudi žena glavnega obtoženca Angela, o kateri je bilo v tej razpravi tudi prav veliko govora. Nadejala se je, da se bo vrnila domov s svojim možem in ni bila videti preveč zaskrbljena niti po diagnozah, ki so jih postavljali prava večja ljudje. Toda njene nade se niso izpolnile in njeno zaupanje v oprostitev je moralo pasti, ko je predsednik senata razglasil sodbno.

Z njo je bil Albin Dežman spoznan za krivega, ne sicer umora, pač v smislu subsidijarnega predloga državnega tožilca, da je iz neprevidnosti zakrivil smrt svojega drugega dekleta v smislu § 177 k. z. s tem, da jo je pahnil v Savo, kjer je utonila. Zaradi tega dejanja in pa nekaterih očitanih mu zločinov in prestopkov tatvin, ki jih je izvršil v družbi s svojim svakom, soobtoženim mladoletnikom Francetom D. je bil obsojen na skupno kazen 2 let stroge zapore, v smislu § 64. k. z. pa še na 3 letno izgubo častnih državljanjskih pravic. To za kazen pa mu je bil vstet že tudi preiskovalni zapor in pripor od 6. februarja dalje. Mladoletnik France je bil zaradi tatvin obsojen na 3 mesece strogega zapore, najmlajši obtoženec pa je bil v smislu § 446. k. z. oproščeno obtožbe tatvin, razsojeno pa je bilo, da ga pošljejo za 1 leto na preizkušnjo.

V razlogih te razsodbe je predsednik senata navajal da je kljub nasprotnemu Dežmanovemu zatrjevanju, da nikakor ni pripomogel svojemu dekletu do smrti, pri-

Krvavi boj za vdovo pred sodbo

Maribor, 30. oktobra.

V Spodnjem Velovlaku pri Dornavi na Ptujskem polju se razprostira obsežna kmetijska posestnice Terezije Kovačeve, ki je bila dne 15. marca 1937 pozorišče krvavega dogodka. Terezija Kovačeva je imela po smrti svojega moža, ki je umrl pred tremi leti, kot bogata vdova mnogo snubecev. Zanj sta se zanimala posestnik Anton Horvat, ki je poročen in oče dveh otrok, ter posestnik Jožef Rojs, ki je zlasti v preteklem letu zahajal zelo pogosto k njej. Kakor pravijo, je Kovačeva imela intimno razmerje z oboima in ni hotela občiti niti enega, niti drugega. Tekmeča pa, ki sta drug za drugega vedela, se seveda nista gledala bog ve kako prijazno. Zlasti Horvat je bil zelo ljubosumen. Večkrat je prišlo med njima do prepira, ki se je pa vsikdar polegel brez hujskih posledic, vse do 15. marca, ko je vzklopilo sovraštvo do vrhunca in je v tej žaloigri, ki je zbudila takrat mnogo vznemirjenja v vsej okolici, padel kot žrtev posestnik Jože Rojs.

Na zatožni klopi sede danes 4 obtoženci in sicer: 28 letni posestnik Anton Horvat iz Podvinca, 25 letni posestnik sin Simon Bezja iz Kicarja, 38 letna posestnica in gostilničarka Terezija Kovačeva ter 21 letna posestniška hči Rozalija Kovačeva, obe iz Sp. Velovlaka pri Dornavi.

Obširna obtožnica slika potek in vzroke obžalovanja vrednega dejanja. Na domu Kovačeve, ki je imela tudi gostilno, srečujemo obtoženega Horvata, ki grozi Kovačevi, da jo bo usmrtil, če bi vzela koga drugega. Dne 13. in 14. marca so pri Kovačevih popivali, tako da so gostje kar v gostilni prenočili, med njimi tudi pokojni Rojs. Naslednjega dne, to je 15. marca, je prišel obtoženi Anton Horvat že ob 5. zjutraj, klicat Terezijo Kovačev, ki jo je našel z Rojsom v postelji. Poklical jo je ven ter izmenjal z njo nekaj ostrih besedi. Ostal je nato še ves dan v gostilni, tako da je prišlo med njim in pokojnim Rojsom do razburljivih scen. Horvat je zatem popival v spalnici Kovačeve ter pri tem pričel nagovarjati nekega Simona Bezjaka, da bi Rojsa ubil, kar pa je ta odklonil. Horvat je nato naročil 9 letni Angeli Kovačevi, naj mu prinese gnojne vile. Anton Čuš in pokojni Rojs sta se ga v gostilniških prostorih precej nalezla in tam zaspala. Čušev brat ju je kasneje zbudil in jima prigovarjal, naj gresta domov. Medtem pa je nastal v spalnici, kjer sta bila Horvat in Kovačeva, šum in rop, tako da je Čuš iz radovednosti pogledal skozi vrata, kar pa je bilo tudi zanj usodopolno. Horvat ga je udaril z vilami, tako da je Čuš padel na tla. Brat ga je moral odvesti domov. Rojs je ostal sedaj v gostilniškem prostoru sam. Simon Bezjak je stopil v kuhinjo, kjer je na zahtevo dobil od Rozalije Kovačeve kuhinjski nož, ki ga je odnesel v spalnico Kovačeve. Rojs se je zbudil radi glasnega trsa, vstal je od mize ter se napotil proti spalnici. V tem trenutku sta ga pa napadla Horvat z vilami, Bezjak pa s kuhinjskim nožem. Rojs se je zgrudil nezavesten na tla in izkrcavrel. Pri mrtvici sta ostala Horvat in Terezija Kovačeva sama. Na kraj zločina poklicani predsednik občine je našel pri pokojnem Rojsu samo še 900 din gotovine, dasiravno je bilo ugotovljeno, da je imel Rojs preje denarnico s štirimi tisočaki in enim stotikom. Rojs je bil torej neposredno po njegovi smrti še okraden.

Razprava je trajala od pol 9. do 13.30 in od 14.30 do 17.30, naposled pa je bila v svrhu zaslišanja novih prič preložena in se bo nadaljevala v sredo ob 9.30.

Šlo sodišče do prepričanja, da tudi njega zadene krivda. Vse njegovo postopanje potem, ko je deklet utonilo, med drugim to, da se ni potrudil kakor bi sicer sleherni človek storil, da bi jo bil vsaj skušal rešiti, da se je raje mesto tega zanimal za vsebino njene torbice, da je ženi in sestri prigovarjal, naj zataje vse, kar jima je znano, vse to kaže na to, da se je gotovo zavedal svoje krivde, in je njene sledove skušal s takim postopanjem spraviti s poti in jih prikriti preiskovalnim organom. Dasi bi morda moglo sodišče po vseh okolišnih, kako se je odigral Marijin nesrečni padec v vodo in kot posledica njena smrt, domnevati, da je v zadnjem trenutku v njem dozorel sklep, da se znebi enega izmed deklet, ki sta mu bili druga ob drugi vsakakor na poti, je sodišče vendarle upoštevalo, da je Marija tudi sama nekakjati prav jasno izrazila pripravljenost za samomor, h kateremu je tudi njega nagovarjala. Zato se je senat opredelil za domnevo, da Marijin padec v Savo le ni bil namerno pripravljen od Albina, tudi ga ni zagrešil v samoočrambi, ko ga je hotela potegniti za seboj, pač pa ga je zakrivila njegova malomarnost.

Naše gledališče

DRAMA

Nedelja, 31. oktobra: ob 15. uri Matura. Izven. Globoko znižane cene od 20 din navzdol; ob 20. uri: Beraška opera. Izven. Znižane cene od 22 din navzdol.

S P O R T VII. kolo v ligi

V Ljubljani igra Bask in Ljubljana, ostale štiri tekme so pa v Zagrebu in Beogradu

Se jutri in še dve nedelji, pa bo jesenskega prvenstva v ligi konec. Posebno slavno se v dosedaj odigranih tekmah ni odrezala naša Ljubljana, kajti iz šestih tekem izkupiše samo štiri točke je pač premajhen, da bi lahko brez skrbi gledala v bodočnost. Zato jo je treba zdaj proti koncu še nekoliko podžgati, da vsaj v prvi polovici reši, kar se rešiti da.

Jutrišnji spored v ligi obsega naslednja srečanja:

Ljubljana—Bask

Tretja tekma na ljubljanskih tleh, v kateri imajo domači prednost domačega igrišča in svojega občinstva. Baskovi pa veliko zmago s 6 goli razlike nad Concordijo. Beograščani sodbjo, da bo Bask rešil v Ljubljani vsaj eno točko, mi pa hočemo, da bi morala Ljubljana spraviti obe, ker jih tako zelo potrebuje. Lanski srečanja med Baskom in Ljubljano sta se končali 4:1 in 1:2.

Gradjanski : Jugoslavija

Ena najtežjih tekem za beograjske enajstoročnike, ki si je v zadnjih dveh tekmah lepo pomagala proti vrhu. Gradjanski igra doma in bo za vsako ceno skušal oprati poraz pretekle nedelje, ki ga je prinesel iz Sarajeva. Zato pač Jugoslaviji v Zagrebu ne bodo cvetele rožice. Lanska rezultata v enaki konkurenci sta bila 4:2 in 1:1. Toda takrat je bila Jugoslavija drugačn!

VIII. kolo prvenstva LNP

Današnji podsavezni prvenstveni spored obsega naslednje tekme:

v Ljubljani: na igrišču Ilirije ob 9. Slovan—Reka, ob 10.30 Mars—Hermes, na igrišču Jadrana ob 10. Jadran—Bratstvo in na igrišču Ljubljane ob 13.30: Ljubljana—Svoboda jun.

v Mariboru: na igrišču Železničarja ob 15. Železničar—ČSK, v Celju: na igrišču Atletikov ob 14.30: Atletiki—Celje, v Čakovcu: na igrišču Gradjanskega ob 15. Gradjanski—Maribor, v Kranju ob 14. Kranj—Svoboda in v Murski Soboti ob 14.30: Mura—Rapid.

Na deželi bodo za prvenstvo nižjih razredov igrali v Trbovljah na igrišču Daska ob 15. Dask—Litija in v Domžalah na igrišču Domžal ob 15. Domžale—Kannik.

Razen prvenstvenih tekem bo v Ljubljani še posebni nogometni turnir SK Mladike z udeležbo štirih ljubljanskih moštev.

Spored je razdeljen na dva dneva, in sicer bosta danes ob 9. odnosno 10.30 tekmi Mladika—Moste in Ljubljana—Korotan, v ponedeljek ob 9. finale premagancev, ob 10.30 pa finale zmagovalcev. Vse tekme bodo na igrišču Mladike na Kodeljevem. Vstopnina bo propagandno nizka.

Naša Planica in norveški Holmenkolln

Po vsem svetu jo hvalijo, samo pri nas je ne znamo dovolj ceniti

Dr. Aleksander Manzoni, asistent ortopedske klinike in znani sportni delavec v Zagrebu, ki biva zdaj na studijah sportne medicine v Nemčiji, nam je poslal v objavo članek o Planici, ki zgovorno prica, kako daleč je že segel glas o tej naši svetovni skakalnici in kako nas marsikje drugod zavida za njo, medtem ko pri nas še vedno ni prišla do prave veljave. Pisek pravi med drugim:

Zimlja se bliža. Naši smučarji zvedavo spremljajo vsak vetrni in vsak dež in vsak novi sneg na naših planinah. Tudi v tujni je tako. Nemški smučarji se marljivo pripravljajo za novo sezono. Letos so najbolj trenirali teke na dolge proge in ostalo gimnastiko, ki je za splošno kondicijo velikega pomena. Slavna brata Ruuda sta doma izdelala poletno skakalnico, nekaj sličnega kakor naš Novšak. Tam se Birger pripravila, pripravila pa tudi Sigmund in v svojega najmlajšega brata. O katerem pravijo, da bo v letošnjih nastopih nova nada Norveške. Oba brata Sigmund in Birger delata zdaj stalno na Norveškem.

V letu tega sem navezal mnogo stikov z raznimi sportnimi faktorji v Nemčiji in pri teh prilikah često razgovarjal o Planici. Kdo ne pozna Planice? Vsak govori o njej z navdušenjem. To je treba povedati posebej. Tako sem se na ortopedskem kongresu v Rostocku razgovarjal s šefzdravnikom o olimpijski vasi na lanskoli olimpiadi dr. Baaderom, ki je tudi sam aktiven sportnik in predvsem navdušen smučar. Z njim sva med drugim govorila tudi o Planici. Kot priznan smučarski sodnik mi je izjavil, da je Planica zlata vred-

Ponedeljek, 1. novembra: ob 20. uri Cezar. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Torek, 2. oktobra: Zaprtlo. Sreda, 3. novembra: Firma. Premierski abonma.

★

Premiera Hemarjeve sodobne komedije »Firma« v sredo 3 t. m. za premierski abonma. Delo predstavlja solidno komedijo, katere dejanje se dogaja v železniškem kupeju, v pisarni trgovskega podjetja in gledališki garderobi. Avtor je uporabil za snov svojega dela srečanje znamenite igralkine in trgovca, dveh popolnoma različnih ljudi, med katerima se razvije simpatija. V delu sodelujejo: ga Mira Danilova in g. Emil Kralj, ga Nablocka, g. Debevec, in gg.: Pianekci, Sever, Plut, Sanein in Presenik. Režija je Debečeva. Scenograf: inž. Franz.

OPERA

Nedelja, 31. oktobra: ob 15. uri: Pod ko go-ro zeleno. Opereta. Globoko znižane cene od 24 din navzdol; ob 20. uri: Prodana nevesta. Izven. Gostovanje g. Josipa Križaja. Cene od 30 din navzdol.

Ponedeljek, 1. novembra: ob 20. Evangeljnik. Gostuje Josip Gostič. Izven. Znižane cene.

Torek, 2. novembra: Zaprtlo.

SENTJAKOBSKO GEDALIŠČE

Nedelja, 31. oktobra: »Lincoln«.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 31. oktobra ob 15. uri: »Bela bolezni«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Tri je vaški svetniki«. Znižane cene.

Ponedeljek, 1. novembra ob 20. uri: »Marja Stuart«.

Meni se zdi, da Norvežanom samim ni dovolj, da se na njihovih skakalnicah ne dosega najdaljši skoki. Res je, da zastopajo stališče, kakor ves ostali smučarski svet, da je lep skok — izveden v vzornem stilu — vreden mnogo več, kakor krčeviti in nečisti skok še take daljave. Holmenkolska skakalnica je znana kot ena najtežjih in ta skakalnica je podpirala to tezo. Že skoči do 50 m ali nekaj več so bili najdaljši, obenem pa že zelo težko izvedljivi na njej. Kritična točka te skakalnice je bila dozdaj 45 m, sedaj pa so jo pomaknili na 62 m. Razen spremene kritične točke bo povečan tudi nalet za 5 m v višino, most pa bo pomaknjen za 2 in pol m dalje. Vsi znaki kažejo, da bo skakalnica, čeprav se o tem sedaj še ne govori, nosila tudi preko 90 m. Da so Norvežani sportniki, o katerih vsi govorijo z zanosom, kadar gre za smučarstvo, o tem ni dvoma. Oni tudi sami vidijo, da obstoja nevarnost, ne morda tehnične konkurence, temveč izgraditve boljših skakalnic in zato gradijo nekaj novega, kar jim bo spet prineslo slavo. Ker se bojijo za svoj prestiž, so začeli delati.

Tudi mi imamo svoje ognjišče smučarskega sporta, Planico, ki bi ga morali čuvati in dograjevati, ker je to sigurno skakalnica bodočnosti. Zopet enkrat je naš človek nekaj ustvaril, kar po enostavnosti in invenciji daleč prekaša mnoge tehnične napore ostalih. Toda samo vztrajnost v propagandi in dobra organizacija smučarskega sporta bo privedla Planico v zelo doledni bodočnosti na ono mesto, ki ji pripada.

Dve leti je že tega . . .

Komaj dve leti je tega, kar je nenadoma zastalo srce vrnega mladčnika, Zana Novaka, ki je bil popularen zlasti med ljubljanskimi sportniki. Kratak je ta čas in vsem se nam zdi, kakor da ga še vidimo na delu v svojih sportnih organizacijah.

cijah, v veseli družbi svojih tovarišev, med bori za napredek svoje polidne stroke. Povsod ga še prav živo pogrešamo, povsod je zapustil veliko vrzel, ki je še ni mogoče izpolniti z enakovrednim namestitnikom.

Lepa jesenska nedelja je bila pred dobrima dvema letoma, ko je ubral svojo poslednjo pot na izlet. Tam pod Turjakom ga je doletelo, kakor da ga je zla usoda hotela sredi izprekipevajočega navdušenja za preleste lepote naših pokrajin izgriti in ga preseliti v večnost. Prav za prav je bila lepa taka smrt, le prezgodnja zanj in za vse njegove prijatelje. In škoda je bila tolike mladeniške moči, še neizrabljene sile.

Kar nas je njegovih vestih, ki ga ne moremo pozabiti, bomo na praznik mrtvih v duhu z njim. In med seboj se bomo pomnili, kako bi postavili skromno znamenje na mestu, kjer mu je nepreračunljiva Previdnost pretrgla nit mladega življenja.

Eden od mnogih prijateljev.

ZSK Hermes — motosekcija, sklicuje redni mesečni sestanek za torek dne 2. 11. 1937 ob 20. v restavraciji NA—NA. Radi dirke v Zagrebu, ki se vrši dne 7. 11. na Vovčinih ulici kakor tudi drugih važnih zadev, naj se sigurno udeležijo vsi funkcionarji in dirkači tega sestanka. Načelnik.

SK Svoboda. I. moštvo naj bo ob 11.30 na glav. kolodvoru. Opremo je dvigniti do 10. dopoldne. Juniorji se zberejo ob 13. pred igriščem.

Atletik: Celje. Danes ob 14.30 se bo pričela na igrišču pri »Skalni kleti« v Celju podsavezna prvenstvena tekma med celjskimi Atletiki in SK Celjem. Tekma bo gotovo zelo živahna in napeta. Za ta »celjski derby« vlada veliko zanimanje. Na željo Atletikov je delegiran za sodnika g. Miljan iz Zagreba, kot izcerva pa g. Milnarič.

Slalom klub 34. Obveščamo tekmovalce, da bodo odslej redni tedenski sestanki vsak četrtek ob 19. v klubovnem lokalu. Kondicijski treninzi za tekmovalce in tudi ostalo članstvo pa bodo vsak torek in četrtek ob 19. istotam. Prvi trening bo v torek 2. novembra. Prinesite telovadno opremo!

Kako bodo tehtali ?

Danes pa oreh, ki zahteva precej soli v glavi in iznajdljivosti!

Prevoznik je dobil nalogo, da prepelje za posipanje ceste večjo množico gramoz. V ta namen je vzel tovorni avto in za njim dva priklpna vozova. Po pogodbi bi bilo treba prevozniki pesek stehati na uradni tehnični med potjo. Ko je prišel prvi transport do tehnične, so nastale neprilicovane težave. Da ves transport, ki je bil dolg od prvega do zadnjega koleca 20 metrov, ne pojde naenkrat na tehnično, je bilo že v naprej jasno. Zdaj pa se je izkazalo, da tudi noben voz zase ne bi imel prostora na tehnični, ki je imela 4 metre dolgo ploščo, medtem ko je imel avto sam od osi do osi 5 metrov, priklpna vozova pa po 4.5 metra. Kaj pa je bilo treba storiti, da je bilo kljub temu mogoče gramoz čim hitreje stehati? Zdaj pa na delo! Za pravilne rešitve bo stric Matic spet razdelil nekaj lepih nagrad.

Rešitve naj pridejo do petka in pisane naj bodo na dopisnici. V kotu dodajte označbo »Ugenka kluba Metlice«.

O cbeh kolezarjih

Kolesarja sta prevozila vsak 168 kilometrov. Prvi je vozil 14 ur po 12 kilometrov, drugi pa 12 ur po 14 kilometrov.

Med številne rševalce je razdelil stric Matic po žrebu šest nagrad. Dobe jih naslednji rševalci:

Milos Kravanja, Cerinica 30, Rekrak, dobi roman »Mož je«.

Svetozar Breščak, p. Ronzino 92, pres-so d' Isonzo, dobi roman »Lucifer«.

Franc Šusteršič, Klanc 40, Kranj, dobi roman »Misterij«.

Vida Družina, Viale Bligny 19, Milan, Tinea Zupan, Srednja ves 13 v Bohinju in G. Fabjan, Via Flaminio Polizza 4, Trieste

pa dobe po eno knjigo revije »Življenje in veš«.

Sovražniki betona

Bakterije izpodkopavajo hišne temelje — Skrivnost rahljajočih se fundamentov — Sorodstvo med cementom in apnom

Beton smatramo danes za najtrdnjši gradbeni material, ki ga je mogoče razdeljati le s surovo silo. Iz betona zidamo trdnjave. Gradbenikom, ki postavljajo poslopja na betonske temelje se zdi, da bodo ta poslopja potem lahko stala

»za večnost«.

In vendar ni treba niti strojev na stisnjeni zrak, niti razstreliv, da se razdenejo tudi ti cementni temelji. Na podoben način, kakor povzročajo neke glivice razpad lesa, delujejo tudi druga najmanjša bitja, ki betona sicer ne razgrizujejo kakor lesni črvi bruna, a vendar doprinašajo svoj del, da se tudi glede betona uresničuje beseda

o minljivosti vsega
človeškega dela.

Tem bakterijam niti ne moremo preveč očitati razdiralnega dela, saj ne delajo nič drugega, nego — diha. Kakor vdihava človek kisik in izdihava ogljikov dvokis, tako delajo tudi bakterije v tleh, samo da je njih izdihavanje ogljikovega dvokisa posebno močno.

Ogljikova kislina

napolni stasoma vse luknjice v tleh in tudi talna voda se je počasi navzame. Cement, iz katerega mešajo beton, je bližnji sorodnik apnenega ometa. Kakor gradbeno ap-

no, ga pridobivajo iz apnenih kamnolomov in samo dejstvo, da je pomešan z aluminijem, silicijem in nekaj železa in da ga »žgejo« do bližine tališa, med tem ko žgejo gradbeno apno samo do 1200 stopinj, cement bistveno spreminja.

Pri cementu pa se ogljikova kislina z vročino prav tako izžene kakor pri apnu in zato imata oba stalno potrebo, da bi se nasrkala ogljikove kisline. Zato pa topi talna voda, ki je dovolj delovanja talnih bakterij napolnjena z ogljikovo kislino, apno iz betonskega temelja in tako uničuje bakterije na posreden način

trdnost stavbe,

ki počiva potem na čedalje bolj trhljih temeljih.

So pa tudi talne bakterije, ki stavbam ne škodujejo posredno s svojim dihanjem, temveč se jih lotevajo naravnost s kislinami. Prav tako, kakor so predhodna bitja, ki spreminjajo sladkor in druge ogljikove hidrate v mlečno kislino (in ta kislina nastaja kot posledica utrujenosti tudi po telesnih naporih v človeških mišicah), so talne bakterije, ki izločujejo kot odpadne snovi svoje prehrane

mlečno kislino.

Kako grdo pa napada mlečna kislina be-

ton, so pokazali nedavni poskusi.

Bakterije redimo lahko, kakor znamo, v tako zvanih »kulturah«. Betonsko kladlo, ki je prav gotovo še niso razkrajale bakterije, so zmleli v tenek prah in ta prah so natresli v redilno želatino, da je nastala

motna, mlečnata tekočina.

To tekočino so še enkrat segreli, da bi uničili vsa morebitna živa bitja v njej. Potem je eksperimentator položil vanjo kosčke betonskega temelja, ki so ga verjetno pokvarile bakterije. »Kultura« se je sedaj lahko razvijala. Povsod tam, kjer je plaval kakšen kosček pokvarjenega betona v redivu, so se stvorili kmalu

»prozorni obstretki«

okrog njih, to se pravi želatina, ki je bila motna zaradi betonske sipe, je postala na teh krajih spet prozorna, in sicer zato, ker se je tu betonska sipa raztopila. Torej so morale vplivati tukaj močne razkrojevalne sile. In v resnici so pri mikroskopski preiskavi želatine teh obstretki

odkrili v njej bakterije,

ki so se v redilni želatini hitro razmnoževale in tvorile mlečno kislino. Sovražnike, ki prežijo v tleh na cement, je treba torej zelo resno vzeti!

Obraz smrti

Izvor in kult mrtvaške maske

Posmrtna maska kralja Aleksandra

Mrtvaška maska naj bi sorodnikom in prijateljem ter pri znamenitih osebnostih tudi široki javnosti kazala pokojnikove obrazne poteze. Že vsi pa smo opazili, da so videti te maske pogostoma vse preveč tuje ali celo spačene in da se kažejo na njih s preveliko razločnostjo sledovi umiranja in pokojnikove torbe proti strahotam uničenja. Ali je pravilno, da dajemo živemu

Goethe v smrti

rodu in bodočim pokolenjem tako drugačen in nepravilen vtis o mrtvečevi osebnosti? Le v redkih primerih govori iz mrtvaške maske tista zadnja poduševljenost pokojni-

kovih potez, ki mu je bila lastna v uri smrti.

Mrtvaške maske si je izmislila že pradedna preteklost. Pri starih narodih je imela namen olajšati pokojniku pot v onostranstvo, čuvaje podzemlja naj bi premotila glade njegove osebe in naj bi pregnala demone, ki so mu zapirali pot. Ker so dajali stari Egipčani svojim mrtvecem Anubijevo masko v krsto in ker slata maske iz mikenskih grobov navdušujejo vsakega starinskega, še ni potrebno, da bi s tem prasta rim običajem nadaljevali še v sedanosti.

Maska T. G. Masaryka

Podobe pomembnih ljudi naj nam jih kažejo v dobi njih polne moči, v dobi, ko so izvrševali svoja največja dejanja. Namesto tega nam pa običajne mrtvaške maske kažejo samo minljivost vsega posvetnega in

Maska Napoleona Bonaparta

včasih nas spominjajo, da tudi največjim in najmočnejšim ljudem ni bil prihranjen zadnji brezupni boj z materijo. Naš čas ni prebogati z iluzijami. Gledati bi morali na to, da bi ne uničevali še tistih, ki so nam ostale. Marsikatera mrtvaška maska ne spada pred široko javnost, dostopna bi morala biti kvečjemu ožjemu krogu ljudi.

Zlata maska, ki so z njo pokrili obličje mrtvemu faraonu Tutankamnu

A NEKDOTA

Ko se je Goethe mudil v Italiji, ga je povabil neki rimski kipar na svoj dom. Postregel mu je z imenitnimi jedmi in na koncu so prinesli na mizo vino, ki je bilo pesniku tako všeč, da se je zaradi njega priklonil gostitelju ter vprašal po imenu nebesne pijače.

»To so lacrimae Christi«, je odvrnil kipar ponosno.

Goethe je vzel v roko polno čašo, se ozrl pobožno proti nebu in vzdihnil:

»Od srca želim, da bi bil Jezus Kristus pretakal takšne solze tudi nad mojo domovino!«

VSAK DAN ENA

»Hilda, če ne rečeš »da«, se vržem pod vlak ob šesti uri!«

»Za božjo voljo, ne prenašaj se vendar! Daj mi malo premisleka — saj pride ob devetih še en vlak!«

(»Everybody's week!«)

Malta v Rokavskem prelivu

Otok Alderney bodo utrdili — Kopnina z najmanjšimi davki

Po nekih poročilih iz Londona razpravljajo angleške oblasti o tem, da bi utrdile otok Alderney, najmanjši izmed Normanških otokov, ki leži v Rokavskem prelivu in ki pripada Angliji. Ta otok so pred kratkim obiskali izvedenci, da premislijo, kako bi se dal utrditi in kako bi se dala tu zgraditi nova baza za vojno mornarico.

O podrobnostih seveda ne govorijo, vendar pa so si vojaški strokovnjaki baje edini v tem, da bi se dal Alderney z lahkoto spremeniti v drugo Malto, ki bi ladijski promet v prelivu v primeru vojne absolutno obvladovala. Otok leži ob francoski obali in bi bilo treba utrditi tudi zaliv v angleški obali nasproti tega otoka.

Alderney meri 7,9 štirinajških kilometrov, šteje nekoliko tisoč prebivalcev in je oddaljen 80 km od francoske obale ter samo

Le dobro milo

zasluži Vaše zaupanje. Tako milo je naše domače

HUBERTUS

milo. — Preizkusite ga tudi Vi in ostali boste pri njem!

Ježevci in lev

Drama v Tanganjiki — Lev, ustrahovalec ljudi

V Tanganjiki so domačini, ki tam ne smejo imeti strelnega orožja, naprosili nekega lovskega nadzornika, naj bi jih rešil »ljudožrca«, to je leva, ki se hrani skoraj samo še s človeškim mesom. Nadzornik je odšel v ozemlje, ki so mu ga zamorci označili in je na nekem mestu zadel ob mrtvega ježevca, nedaleč od njega pa na mrtvega leva. Po sledovih na tleh, krvavih lisah in razkopanih koreninah, je moral sklepati, da se je bila tu pred kratkim odigrala dramatična borba na življenje in smrt. Lev je imel prsa in pleča predrti s tremi velikimi bodicami, od katerih mu je ena segala do srca. Ježevci, posebno velik primerek je očitno poginil zavoljo ran, ki mu jih je bil zadal lev s svojimi kremplji.

KVALITETNO BLAGO
je radi velike trpežnosti

NAJCENEJŠE!

Modne novosti za zimske suknje, ulstre obleke itd. — pri trdki

DRAGO SCHWAB,

Ljubljana — Aleksandrova cesta št. 7. Gotove obleke, suknje in druga oblačila vedno v zalogi.

Lastni izdelki. Moderni kroji.

Balzamiranje

Neizpremenjeni mrlič — Egipt, pradomovina balzamiranja

Balzamiranje trupel se je razvilo do največje popolnosti pač med starimi Egipčani, katerim so verski predpisi nalagali, da morajo svoje mrtvece ohraniti čim bolj nespremenjene. Svoje balzamiranje so imenovali »gabar«, to je »sveto shranjevanje«, med tem ko je rabil izraz »mumija«, ki se je v 12. stoletju po našem štetju udomačil med Grki, prvotno za označbo asfalta in drugih katranskih snovi.

Doslej še niso našli staroegiptskih zapisov, ki bi podrobneje razpravljali o balzamaciji trupel, vse, kar vemo o tem, se naslanja pred vsem na zapiske poznejših piscev, n. pr. Herodota, in na izsledke modernih kemičnih analiz egiptskih mumij. Egipčani načini balzamiranja pa niso bili samo v različnih časih različni, temveč odvisni tudi od pokojnikovega položaja v njegovem življenju. Vsem načinom je bilo skupno to, da so iz trupla odstranili najprej možgane in drobovje, truplo pa nato položili za čas do sedemdesetih dni v konservirajočo slanico. Pogostoma so trupla mazili tudi s cedrovim oljem in drugimi aromatičnimi esenci. Nazadnje so vsako mumijo zavili v platno ali bombažno tkanino, ki je bilo prapeno s smolami.

Vročje in suho egiptsko podnebje je mnogo pomagalo za ohranitev balzamiranih

trupel. Praprebivalci Kanarskih otokov so trupla najprej osušili na soncu, potem so jih napolnili s smolami. Grško-egiptske mumije so značilne po izredno lepih podobah, ki so jih postavljali mrtvecem pred obraz. L. 1480 so našli ob Apjijski cesti v Rimu n. pr. truplo Tulije, Ciceronove hčere, ki je bilo izredno dobro ohranjeno in je kazalo že vso lepoto njenega obraza ter njenih zlatih, z zlatimi trakovi pritrjenih las. Truplo je bilo v naki slanici, katere sestava pa nam ni znana. Spartanci so že poznali konservirajoči učinek sladkorih raztopin in so svoje mrtve kralje hranili v takšnih tekočinah.

Skoraj ni dvoma, da se je običaj balzamiranja prenesel iz Egipta preko Aleksandrije v Evropo, kjer pa zavoljo drugačnih podnebnih prilik ni imel posebnih uspehov. V prvem tisočletju so uporabljali kot konservirajočo »moro« razkva olja. Od 12. stol. do konca srednjega veka so balzamirali papeže. Z izpopolnitvijo anatomske vede v 18. stoletju se je dvignilo tudi število konserviranih snovi.

Znano pa je, da se morejo trupla osušiti na naraven način tudi brez konservirajočih snovi. Tako so našli mnogo na ta način osušenih in ohranjenih trupel v pesku

afriških pušav. Na daljnem severu sta led in mraz tista činičila, ki ohranjata trupla in še nedavno so poročali, da so v ledni masi našli do zadnjih podrobnosti ohranjeno truplo orjaškega mamuta. V močvirju konservirajo trupla živčne kisline. Če se temperatura ne spreminja in se zrak pretaka, je mogoče, da se trupla zelo dolgo ohranijo tudi v navadnih grobnicah. Tako je n. pr. v grobnici samostana ob Velikem Sv. Bernardu. V kleti kapucinskega samostana v Palermu lahko vidijo trupla menihov ali drugih oseb, ki so za to plačala, obložena ter v starih ali sedečih državi. Tam je baže tudi truplo nekega tuniškega kralja iz 17. stoletja.

V Evropi balzamacije dandanes ne prakticiramo posebno, rabimo jo kvečjemu za ohranitev trupel velikih mož. Nasprotno pa se je ta navada v Severni Ameriki v zadnjih štiridesetih letih tako razširila, da je postala bistven sestavni del vsakega pokopa. Tam obstoj poseben poklic balzamerjev, ki trupla pripravljajo in to na podlagi posebnih izpitov. Kot hranilno snov uporabljajo formalin, ki ga v podobi mešanice vbrizgavajo v žile.

Mnogi zavodi, ki se bavijo z balzamiranjem, razstavljajo v svojih izložbah balzamirana trupla, da se lahko vsakdo prepriča o njihovi strokovni izvedbi tega posebnega. Tudi na Angleškem postaja balzamiranje trupel zelo pogosto. Tam imajo tri šole za ljudi, ki se hočejo izučiti v tem poklicu in te šole so doslej izdale okrog 500 diplom za izvrševanje obriti.

Roman z violinsko sonato

Golobradi Pepi in zrela Marijana — »Tu sem, ljubi papa!«

Dunajsko sodišče se bavi s svojevrstno zadevo očetovstva. Neki 30letni mož je iskal svojega očeta, od katerega ni hotel nič drugega kakor da se mu prizna za očeta. Ne zahteva ne denarja ne kakšne druge pomoči, imeti hoče le uradno priznanje očeta. To žilec živi namreč v Nemčiji in potrebuje izkazila o svojem izvoru.

Pred 33 leti se je golobradi Dunajčan Pepi znenil s svojim prijateljem, da bosta skupaj zaigrala neko violinsko sonato. Pepi je prišel na dom svojega prijatelja, pa ga ni našel doma, našel je le njegovo 33letno sestro Marijano. Gospodični Marijana je lepi deček ugal, nekaj časa sta skupaj igrala, potem sta pa glasbilo utihnili. Čez uro je Pepi ostavil hišo svojega prijatelja in se vanjo ni več vrnil, izgubil se je tudi prijatelj samega. Kmalu potem je zapustil Dunaj, študiral je v Berlinu, pozneje je odšel v Rusijo in se je vrnil kot zrel mož na Dunaj, kjer si je ustanovil družino.

Pred letom dni je sedel nekdanji Pepi s svojo ženo in hčerko pri večerji, ko je pozvonilo. Vstopil je dobro oblečen gospod in dejal: »Tu sem, ljubi papa!«. Potem je pripovedoval, da je prišel na svet, ker sta takrat, l. 1904., Pepi in gospodična Marijana igrala violinsko sonato, pa ne do konca. Ker pa ljubi papa o sinu, ki se je tako nenadno pojavil, ni hotel ničesar vedeti.

Zlata ura v kravjem želodcu

Prepir med klavci, mesarjem, trgovcem z živino in kmetom

V mestni klavnici v Kiskunhalasu na Madžarskem so pred kratkim zaklali kravo, ki so v njenem želodcu našli zlato uro. Klavci so se ure polastili in so menili, da jo smejo zapraviti obdržati. Stvar pa se je zvedela in kmalu se je

oglasil mesar, ki je bil dal kravo zaklati, in je menil, da ure klavci ne morejo smatrati za svojo last.

Ni vedel sicer povedati, na kakšen način je ura prišla v želodec njegove živali, vsekakor je bila žival njegova last in zato pripada tudi ura njemu. Mesar pa je delal račune brez trgovca z živino, kajti tudi ta je zvedel o čudni najdbi v kravjem želodcu in je zahteval to najdbo zase, češ, njena vrednost ni bila vračunava v vsoto, ki mu jo je dal mesar za kravo. Tudi prodajalec živine ni v ostalem vedel, odkod ura prav za prav izvira.

Toda stvar je šla še dalje: končno se je pojavil tudi kmet, na čigar travniku se je krava vedno pasla in je dejal, da je moral žival zlato uro požreti samo na tem njegovem travniku, pa je edini upravičen do zlate ure, če se v zakonitem roku ne bo javil nje prvotni lastnik. Ker se vsi tri možje niso mogli na miren način sporazumeti, bodo morali sedaj spregovoriti sodniki.

Križi za oborožitev

Na Estonskem se pričajo zavoljo tega, ker se je vlada, ki je hotela dati zgraditi podmornico, obrnila na duhovščino s prošnjo, da bi pregledala pokopališča in odstranila z zanemarjenih grobov vse križe ter kovinske vence ter jih podarila državi v prid njeni oborožitvi. Toda Estonci pitiči.

Ne razpravljajo o vprašanju, da-li ni malo preveč čudno, da bi se zadnja last mrtvece porabila za nemirojube name name pričakajo se le o tem, ali bi pokopališke uprave s tem, da bi križe in vence darovale državi, ne posegle v pravice zasebnih oseb, ki jim grobovi pripadajo in ki bi morale imeti logično tudi pravico, da bi razpolagale s temi križi in venci...

Kraljestvo mode

Dopoldanska moda

Teško si je misliti večjega nasprotja, kakor ga najdemo letos med dopoldansko in popoldansko modo. V popoldanski modi že davno ni bilo toliko razkošja, toliko zlata, dragih veznin, čipk in bleščečih tvoriv. Tu stremijo vsi kroji za tem, da bi čim bolj povdarili žensko postav. Vedno več nakita zahtevajo te teene, prijemajoče se obleke, vedno več laskajočih se liscu potrebujejo ti elegantni, popoldanski plaščiči. V dopoldanski modi pa se modno kolo obrne kar za stoosemdeset stopinj: če je popoldanska moda v svojem razkošju izrazito ženska, potem sledijo dopoldanska oblačila v svoji preprostosti še vedno moškemu slogu. Kjer popoldne teena krivulja podčrtava ženske oblike, tam dopoldne ravna črta vse izenačuje. Popoldne so vse barve uglasene in temne, zato pa ljubi dopoldanska moda žive kontraste, drzne barvne kombinacije in grobo tkana, dlakasta tvoriva.

Tako je skoraj vedno krilo dopoldanskega kostuma zavolj kontrasta in drugačnega tvoriva, kakor jopica. Tudi svetli, ravni paletot nosimo v zvezi s temnejšim krilom ali kontrastno barvno obleko. Kjer je le mogoče, pa poživimo plašč, jopico ali obleko z živobarvnim šalom.

Povratek kepov v sportno modo spada vsekakor med najbolj zanimive novosti te sezone. V razmerju s predani modernimi

kepi so ti novi kepi dokaj dolgi. Moda celo dopušča kepe, ki se zajo do roba obleke, vendar pa so v tej dolžini preveč okorni in zato tudi premalo mladostni, da bi se mogli res uspešno uveljaviti. Dosti večjo

NOVOSTI MANUFATURA
ZA JESENSKE PLASCE

priljubljenost obetajo modni krogi lažjim, dvetretjinskim kepom, ki jih nosimo kot samostojno ogrinjalo preko obleke ali pa v zvezi z jopico zimskega kostuma.

Jako priljubljene so tudi ravne, ohlapne jopice, ki imajo prav tako »dvetretjinsko«

ELITNA KONFEKCIJA
Mastek MARIBOR
prinaša vedno najnovejše!

dolžino in se podajo vsaki postavi. Če so dovolj tople podložene, nam lahko povsem nadomestujejo paletot ali sportni plašč.

Ravni ohlapni plašč v novi »sedemdesinske« dolžini je nekako nasledil priljubljenost tričetrtinskega paletota. Najlepše učinkuje v modernem, karistnem tvorivu, opre-

Redna stolica
Recipitule
Oglas reg. S. Br. 31430 dne 24. XII. 1935.

mimo pa ga s preprostim dečjim ovratnikom in dvojno prešitimi robovi. Plašč na naši skici ima na zgornjem delu nekakšno sedlo iz prešitih robov. Zapijemo ga pa pod vratom in ob pasu z dvema gumboma. Jako elegantno učinkuje sestava temnega,

MODERNE
krznene
ovratnike

Ze
Izdelane
v velikih izbiri
in po nizki ceni
pri

L. ROT - Ljubljana
Mestni trg 5.

enobarvnega krila z moškim telovnikom, iz karistnega blaga, ki je rabilo za plašč. Telovnik na naši skici je posredi zdrgnjen s patentno zaporo (1. skica).

Nasemu jesenskemu popoldanskemu kostumu damo lahko povsem sporten videz,

če oblečemo jopico z drugačnim, bolj kontrastnobarvnim, bodisi vzorčastim krilom. Svetlejša jopica kostuma, ki ga vidimo na naši skici, ima zanimiv krznen ovratnik in enake zaklopke na žepih (2. skica).

Modernemu dvetretjinskemu kapu povdarimo ramena z vžitimi robčki. Važno so pravilno vrezane odprtine za roke. Posebno modno noto daje kapu drapiran, krznen ovratnik, ki ima na robovih ekoraj štrikotno obliko. Kap in krilo iz vzorčaste tweeda nosimo v zvezi z enobarvno jopico ali debelim, pletenim puloverjem (3. skica).

Dvetretjinska, ravna jopica učinkuje posebno mladostno, če jo opremimo z malimi reverčki iz krzna in štrimi malimi, krznenimi zaklopkami, ki fingirajo žepke. Dva posevna šiva vežeta žepa na prsih in pod pasom (4. skica).

Preprostemu plašču iz temnejšega, volnena blaga damo izrazito dopoldansko noto, če ga opremimo z ovratnikom iz vzorčaste krzna n. pr. iz leoparda ali tigra. Ovratnik našega plašča je širok in gladek in se odpira nad dvema vrstama gumbov (5. skica).

Kep v zvezi z jopico kostuma vidimo na poslednjem mestu naše skice. Kep se sprejda konča pri ramah, zadaj pa je v celem. Jopica ima krznen pas in krznen reverje (zadnja skica).

Zdravniška posvetovalnica

R. S.: Na daljavo ne morem presoditi, da li je bil napad, ki ste ga preboleli, res pojav epilepsije, ali če je šlo v tem primeru za histerijo. Naj si bo vzrok ta ali oni, vaše duševno stanje služi za delno opravičilo vašega ravnanja, ki je v teh letih malo nenavadno in ki ga opažamo samo pri osebah, ki so na ta ali oni način v tej ali oni smeri oropane svobode. V vašem slučaju in pri vašem duševnem stanju mislimo, da vam bo vaša razvada samo škodila. Normalno življenje pa bi sigurno ugodno vplivalo na vaše duševno ravnanje.

P. S.: Vzroki glavobola so zelo različni. Treba bi bilo sistematično pregledati oči, nos, ušesa, urin i. t. d. Zato vam svetujem, da greste o priliki k zdravniku, ki vam bo na podlagi pregleda mogel točno je pojasniti vaše stanje kot jaz, ki morem na daljavo samo domnevati.

Ista: Zdravljenje dlesen spada v področje zobozdravstva. Pojdite nazaj k dočnemu, pri katerem ste že bili in se ravnajte po njegovih navodilih. Treba je posvetiti posebno skrb tudi hrani, ki mora vsebovati dovolj vitaminov. V vašem primeru pride v poštev ribje olje, paradižnik, paprika in slivno. Podrobnejša navodila vam da zobozdravnik.

Ben: Za inhalacije imamo posebne aparate. Isti efekt dosežete, ako kanete v 1/2 l kropla 10 kapljic mentolovega olja in te pare vdihavate. To proceduro lahko ponovite večkrat dnevno, n. pr.: zjutraj in zvečer.

Veča: Iz vašega pisma sledi, da verjetno imate vnetja očesne veznice, pač pa, da se vam dela na očesu neka mrenja, ki jo bo treba operativno odstraniti. Zdravniški pregled je na vsak način potreben. Z ozirom na vaše slabo materijalno stanje vam svetujem, da greste na mestni fizikat, ali pa v ambulanco v bolnico. Seveda morate imeti s seboj potrebne dokumente (tubožno spričevalo), ki vas opravičuje do brezplačnega pregleda.

Ista: Izloči se vse.

J. S.: Iz vašega pisma sledi, da ima vaša mama, tikz. srčno angino. Druge težave, ki jih opisujete, izvirajo pač od pompenja žil, čemur se v tej starosti nikakor ni čuditi. V naslednjem odgovorjam na vaša vprašanja. — V primeru napada, ko je treba hitro nekaj ukreniti, da se ji olajša stanje, se je težko izogniti injekciji, ker se na ta način najhitreje pomaga. Proti nameravani kopelji nog ne bi bilo ničesar pripomniti. Doza sredstva, ki se ga da v obliki injekcije, je tako prečudna, da koristi, ne pa da škoduje. Kdaj da naj dobi injekcije, je odvisno od napada, odnosno od narave bolezni in presoj zdravnik, ki zdravi bolnico. Na daljavo vam glede na potek bolezni ne morem ničesar svetovati.

Vsak
nima toliko denarja,
da more potovati v kopališče

Toda vsakdo

bi moral dati za zdravje
letno 100—150 dinarjev
in piti mesec dni
mesto druge vode

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC
onega z rdečimi srci.

lujočih ostalih. »mi ni nikoli ponudila čašice konjaka. Tudi kekov ni prinesla nikoli na mizo. Kar nam je pa poklonila od časa do časa, itak ni vredno pomembila.«

Družba se je ob čaju polagoma razvijala, dasi so možiki predlagali odhod v kavarno. Ženske so jih zadržale iz radovednosti, kaj vse se bo pokazalo njih očem, ko bodo odprle omare. Začele so tudi brskati po predalih in so premetale vse perilo, stekleni in porcelan. Pri tem si je vsak sorodnik mislil svoje. Upal je namreč, da je pokojnica njega postavila za — edinega dediča.

Sramota priči tolike radovednosti ob smrti je nekateri sorodniki zadržali, da niso pretaknili vseh kotov do zadnjega. Radovednost se je bila namreč ustavila ob vratih v sobo, kjer je stara dama umrla. Tedaj pa je nekdo izgovoril besedo »oporo« in ta beseda je zadostovala, da so postali vsi pozorni. Poklicali so Elizabeto in jo vprašali, če ve, ali je pokojnica napravila testament. Elizabeta na to vprašanje ni vedela odgovoriti.

»Oh, tetu! Ti staruhi bi človek čisto prisodil, da sploh ni napravila oporoke!« je dejal eden izmed možkih. »Ampak stara je bila vendar dovolj, da je lahko mislila na svojo smrt!«

»Prav za prav bi lahko že dolgo ležala pod zemljo, kajti njena pravica do življenja je že davno minila, je dejal ženski glas.

»Veste kaj, dragi sorodniki?« so se zdaj

BABYMIRA krema

se uspešno uporablja zoper spuščanje, rane, praske, opo-
klne, hraste, lišaje in vse nečistosti kože pri otrocih in
odraslih. Naglo suši od znoja ali mokrenja opaljeno kožo.
Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah po ceni din 10.—
za škatlico.

rem točno odgovoriti. Z ozirom na razne
okolnosti, zlasti pa z ozirom na visoko
starost, ne morem stanja posebno ugodno
presojati. Bruhanje ni v zvezi z injek-
cijo. — V predpisovanju raznih zdravil se
ne morem spuščati, ker je to stvar zdrav-
nika.

ŠAH

Preteklo nedeljo se je vršil v Slavon-
skem Brodu redni občni zbor Jug. šah.
saveza. Za novo poslovno leto je bil izvol-
jen po večini stari odbor. Predsednik save-
za je zopet g. Stevan Čirč, predsednik
Narodne skupščine, prvi podpredsednik pa
g. univ. prof. dr. Miroslav Kasal. Za slo-
venske klube sta v širšem odboru se gg.
A. Preinfalk (Ljubljana) in prof. S. Sila
(Maribor). Občni zbor je sprejel nova pra-
vila saveza, ki predvidevajo ustanovitve
podsavezov. Ker je dosednji odbor za iz-
dajanje »Šahovskega glasnika« podal
ostavko, je pooblastil občni zbor predse-
dnika saveza, da do 1. decembra določi
novo bazo za izdajanje lista, potem ko za-
služi o tem mnenje vodilnih klubov v drž-
avi. Določeno je bilo nadalje, da se bo
prihodnje leto nac. amaterski turnir vršil
v Osijeku. — Občnemu zboru je v odsot-
nosti predsednika saveza predsedoval prvi
podpredsednik g. univ. prof. dr. M. Kasal.

Ljubljanski šahovski klub pripravljue
v proslavo svoje 25-letnice, ki jo praznuje
v tekočem letu, med drugim tudi med-
narodni mojstrski turnir. Začetek tega
turnirja je predviden za sredino januarja
prihodnjega leta. Turnir bo imel 16 udele-
žencev, med njimi 3 ali 4 iz inozemstva.

V matchu za svetovo prvenstvo je po
prvi tretjini stanje že 6½ : 3½ za dr.
Aljehina! Po začetnem vodstvu in odlični
igri je dr. Euwe naenkrat popustil in iz-
gleda, da je njegova usoda sedaj že za-
pečetena — v kolikor ne nastopi še kakšno
novo presenečenje, na kakršnih sta bila
res ravno matcha med dr. Euwejem in dr.
Aljehinom doslej posebno bogata. Vlogi iz
prvega matcha sta tokrat zamenjani: kak-
or je takrat favorita dr. Aljehina po za-
četnih uspehih nenadoma prišla depre-
sija, tako sedaj dr. Euweja: svetovni prvak
je igral zadnje partije prav občutno slabše
nego prve. Nasprotno pa prihaja dr. Aljeh-
in vedno bolj v formo in je igral zlasti
8. in 10. partijo odlično kakor v svojih
najboljših časih. Izrazi sedaj prav vsako
šanso, ki mu jo nasprotnik da, ne »hazar-
dira« več, pač pa naenkrat prihaja, kakor
spoketka dr. Euwe, v vsaki partiji s kakšno
dobro teoretično novostjo. Tudi glede iz-
bire otvoritev je dosegel dr. Aljehin že
moralen uspeh: dr. Euwe si kot črni ne
upa uporabljati več slovenske obrambe,
temveč se je zatekel k manj sigurni Nim-
covičevi indijski, ki pa mu je prinesla
dva poraza, v 8. in 10. partiji. Dr. Aljeh-
in ima trenutno odlično načrt, da igra
z belimi na zmago, s črnimi pa zelo si-
gurno na remis. V 9. partiji se je kot črni
pogumno zopet poslužil slovenske obram-
be in dr. Euwe mu kljub vsem prizade-
vanjem ni mogel do živga. Če dobi dr.
Aljehin samo še eno partijo, bo imel že
predpisanih 6 zmag in mu je do konca tre-
ba vse partije samo še remizirati, kar bo
dr. Euweju zelo otežilo delo. — Pro-
gram matcha za prihodnji teden je: 12.
partija dne 1. nov. v Amsterdamu, 13. dne
3. nov. v Amsterdamu, 14. dne 6. nov. v
Zwolle.

Damska svetovna prvakinja gđf. Men-
čikova se je v Londonu poročila z g. Ste-
vensonom, znanim angleškim šahovskim
organizatorjem in urednikom angleške šah-
ovske revije. Ga. Menčik-Stevenson, ki je
doslej zastopala Češkoslovaško, bo odslej
kot angleška državljanka igrala za Anglijo.

NIMCOVIČEVA INDIJSKA OBRAMBA
Beli: Dr. Aljehin Črni: Dr. Euwe.
(8. partija matcha, Leiden, 21. t. m.)
1) d2—d4 Sg8—f6
2) c2—c4 e7—e6
3) Sb1—c3 Lf8—b4
4) Dd1—c2

Prevladuje mnenje, da je ta poteza naj-
boljša proti Nimc. indijski obrambi.
4) ... d7—d5
Torej niti dvomljiva švicarska varianta
Sc6, niti dvorezno c5, temveč najstarejša,
solidno nadaljevanje.
5) c4 : d5
Kakor znano, daje tukaj tudi 5) a3,
Lc3+ : f6 Dc3: belemu dobro izro.
5) ... Dd8 : d5
To je bolj v rabi nego ed5:.
6) e2—e3

20) e3—e4!
Odlični prodor, ki vodi do takojšnjega
konca. Potezo pa je bilo treba le zelo točno
preračunati.
20) ... b6—b5
Sedaj namreč visi La6, proti čemer pa
ima beli parado:
21) Dd2—f4! Td8—b6
Sicer Lb7.
22) e4 : d5

Dobilo je že tudi 22) Td7 : e8 ubran-
ljivo grožnjo ed5: Beli pa stoji tako moč-
no, da se ne zadovolji več z dobitkom ma-
teriala, temveč igra že na mat!
22) ... Dd6 : d5
23) Th1—c1+ Ld7—e6
24) Ta1—c1! f7—f6
Seveda ne Ta6:, 25) Tc6+, Kd7, 26) Dd1
mat.

25) Tc1—c7
Zopet je imel beli še drugo pot: 24
Tc8+, Kf7, 26) Dc7+, Kg8, 27) Dg3+ itd
25) ... Ke8—d8
Ali Ta6:, 26) Tc7+ ter mat z damo.
26) Tc7 : a7 črni se vda.
Na Dc6 sledi 27) Tc6! itd., na Tc6 pa
27) Dd8+, Tc8, 28) La5+, Ke8, 29) Dc8+!
Strašen poraz!

Vasja Pira.

Svojčas je uvedel to potezo Flohr, mesto
preje običajnega Sf3. Smisel poteze je, da
si hoče beli pridržati možnost razviti kralj.
skakača event. ugodneje na e2.

6) ... c7—c5
Če črni mesto tega rokira, je 6) Se2, c5,
7) a3, Lc3+ : f6, 8) Sc3: res že neprijetno
zanj, kakor je praksa pokazala.
7) a2—a3 Lb4 : c3+
8) b2 : c3 Sb8—d7

Vse doslej je iz mojstrske prakse dobro
znano. Na tem mestu pa so dolgo igrali
samo Sc6. Sele lani v Nottinghamu je Bot-
vinnik proti Euweju poskusil s to potezo
v partiji in dosegel za črna zadovoljivo
pozicijo. Ideja poteze je, da si na d7 črni
ne zakrije s skakačem diagonale za svo-
jega lovca, ki ga hoče razviti na b7. Od c6
pa bi črni skakal le bolje vršil pritisk na
belo središče. Sicer je v 10. partiji igral
dr. Euwe potem Sc6, pa tudi utrpel poraz.
9) f2—f3!

Dr. Aljehinova novost! Beli si grozi z
e4 zgraditi silno središče. Otvoritev črnega
sicer poteza ne vrže, pač pa spravi prese-
nečenega nasprotnika kmalu s koncepta.
V preje omenjeni partiji je igral dr. Euwe
kot beli proti Botvinniku slabše 9) Sf3,
očividno da bi preprečil event. e6—e5.
9) ... c5 : d4
10) c3 : d4 Sd7—b6

Črni ima namen na damskem krilu na-
pesti nasprotnika. Načrt pa se izkaže kot
neizvedljiv. Pravilno je bilo pač kljub
vsemu e5, da oslabi belo središče, in na
11) d5 : Se5! (ne pa Dc5!, 12) Kf2!, Da1!,
13) Lb2, Da2, 14) Lc4. Proti dvema lov-
cema belega bi imel črni potem protitež
v mnogo boljšem razvoju.
11) Sg1—e2!

Z napadom na črno damo bo skakal zelo
hitro posegel v igro.
11) ... Lc8—d7
12) Se2—f4 Dd5—d6?

Zopet napaka, po kateri je črni menda
že izgubljen. Pozicijo dame na d6 namreč
beli sedaj izrazi za nadaljnje ojačenje
svoje pozicije. Treba je bilo igrati Dc6,
česarv bi bo zamenjati damo imel beli
radi dveh lovcev tudi boljše, toda morda
še ne dobljeno pozicijo za končnico.
13) Lc1—d2 Ta8—c8
14) Dc2—b2 Sf6—d5

Beli je grozil Lb4 in e4. Obojega črni ne
more preprečiti.
15) Sf4 : d5 e6 : d5
Po Sd5: ali Dd5: bi prišlo seveda 16) e4.
Sedaj pa upa morda črni, da bo za repu-
stitev diagonale b4—f8 dobil v zasedbi
točke c4 zadostno kompenzacijo.

16) Ld2—b4 Dd6—e6
17) Ke1—f2 Sb6—a7
Izguba rohade je v tej poziciji seveda
brezpomenbna, ker napad na belega kra-
lja ni mogoč. Mnogo nevarneje pa je za
črna, da ne pride do rohade.
17) ... Sb6—a7

V tej ali naslednji potezi je bilo pač na
vsak način treba preprečiti z f5 otvoritev
e-linije. Ker črni te varnostne mere ne
podvzame, se njegova slaba pozicija pre-
senetljivo hitro zruši. — Mesto igrane po-
teze je bilo slabo tudi Sc4, 18) Lc4 : Tc4:
(ne d4:, 19) d5! in dobi takoj radi event.
Dg7! 19) e4! in beli pride kljub neenaki
lovcom do silnega napada.

18) Dd2—d2 b7—b6 (7)
19) Lf1—a6! Tc8—b3
Ali Td8, 19) e4!, b5, 20) ed5: Dd6:?, 21)
Tel+ itd.
20) e3—e4!
Odlični prodor, ki vodi do takojšnjega
konca. Potezo pa je bilo treba le zelo točno
preračunati.
20) ... b6—b5
Sedaj namreč visi La6, proti čemer pa
ima beli parado:
21) Dd2—f4! Td8—b6
Sicer Lb7.
22) e4 : d5

Dobilo je že tudi 22) Td7 : e8 ubran-
ljivo grožnjo ed5: Beli pa stoji tako moč-
no, da se ne zadovolji več z dobitkom ma-
teriala, temveč igra že na mat!
22) ... Dd6 : d5
23) Th1—c1+ Ld7—e6
24) Ta1—c1! f7—f6
Seveda ne Ta6:, 25) Tc6+, Kd7, 26) Dd1
mat.

25) Tc1—c7
Zopet je imel beli še drugo pot: 24
Tc8+, Kf7, 26) Dc7+, Kg8, 27) Dg3+ itd
25) ... Ke8—d8
Ali Ta6:, 26) Tc7+ ter mat z damo.
26) Tc7 : a7 črni se vda.
Na Dc6 sledi 27) Tc6! itd., na Tc6 pa
27) Dd8+, Tc8, 28) La5+, Ke8, 29) Dc8+!
Strašen poraz!

Vasja Pira.

Vasja Pira.

Imovita teta

Hlipajoče je položila deklica pergament-
ne roke pokojnice eno čez drugo in je ovila
okrog napol okrepelih prstov rožni
venec, čigar biseri so tolikokrat zdrknili
skozi te prste! Se davi je stara dama pobož-
no molila svoje molitve in se nasmešila
deklici, ki ji je zdaj z grenkimi solzami iz-
kazovala zadnje časti.

Sirota Elizabeta! Imela je pač dovolj
vzroka, da je jokala. Nenadna in nepriča-
kovana smrt stare dame jo je oropala ne-
žne pokroviteljice, kakršne ne bo prav go-
tovo srečala nikoli več v svojem življenju.
Kot visokošolka brez sredstev je dobila na-
meščenje pri stari dami. Postala je in se povzpela ce-
lo na lestvico njene družabnice.

Ni bilo treba dolgo čakati, da se je hiša
napolnila z občani. Sorodniki so takoj za-
čeli vreti skupaj, počakali niso niti toliko
časa, kolikor se spodobi, da umijejo in pre-
oblečejo mrtlico. Kajti pokojnica je bila
premožna ženska. V začetku so prihaja-
li po prstih, tiho, le tu in tam je tišino pre-
kinila kakšna glasna beseda. Potem pa so
se začeli v sosedni sobi pomeniti, ki so
postajali čedalje bolj glasni. Elizabeta, ki
je naposled ostala sama pri svoji dobrot-
nici, je vse slišala in si je tudi lahko na-
pravila sodbo o vseh teh sorodnikih.

»V današnjih časih je takšna zapuščina
že tepo premoženje!« je dejal nekdo.

»Kaj mislite, koliko je zapustila?« je
vprašal drug!

»Ne vem, a — vsekakor je bila zelo pre-
možna,« je pristavil tretji.

In zdaj se je začelo približno ocenjeva-
nje zapuščenih vrednosti. Pokojnica je bi-
la nekaterim svakinja, drugim teta. Vsi so
pa obžalovali, da se ni stara dama pred
smrtjo spričo denarja, ki je z njim razpo-
lagala, posvetovala s kakšnim moškim so-
rodnikom. Sledila je vroča debata o višini
zapuščine in poseganje sorodnikov v bese-
do govornikov je močno pčizviljalo pome-
nek.

Ena izmed žensk se je zdaj približala Eli-
zabeti in ji je izrazila svoje začudenje, da
ni najti v omarah pokojnice navzlic nje-
nemu bogastvu grenčice ne žganja.

»Gospodična je pač redko vabila ljudi k
sebi v goste,« je pojasnila Elizabeta. »Sa-
ma je bila le vodo.«

»Oh, nepotrebna skopost!« se je odrezal
eden izmed sorodnikov.

Ker niso našli žganij pijač, so prosili so-
rodniki Elizabeto, naj jim skuha vsaj čaja
in ob njem se je iz sožalnega kroga sorod-
nikov, naposled izcimila družba lakomnih
dedičev, ki so si prišli v stanovanje po-
kojnice, naposled želodec. Pri tem je bilo
slišati marsikakšno pikro opazko.

»Kadar sem ji prišel voščit novo leto,«
je pripovedoval eden izmed prišpinskih za-

lujočih ostalih. »mi ni nikoli ponudila ča-
šice konjaka. Tudi kekov ni prinesla nikoli
na mizo. Kar nam je pa poklonila od časa
do časa, itak ni vredno pomembila.«

Družba se je ob čaju polagoma razvijala,
dasi so možiki predlagali odhod v kavarno.
Ženske so jih zadržale iz radovednosti, kaj
vse se bo pokazalo njih očem, ko bodo od-
prle omare. Začele so tudi brskati po pre-
dalah in so premetale vse perilo, stekleni
in porcelan. Pri tem si je vsak sorodnik
mislil svoje. Upal je namreč, da je pokoj-
nica njega postavila za — edinega dediča.

Sramota priči tolike radovednosti ob
smrti je nekateri sorodniki zadržali, da
niso pretaknili vseh kotov do zadnjega.
Radovednost se je bila namreč ustavila ob
vratih v sobo, kjer je stara dama umrla.
Tedaj pa je nekdo izgovoril besedo »opo-
roka« in ta beseda je zadostovala, da so
postali vsi pozorni. Poklicali so Elizabeto
in jo vprašali, če ve, ali je pokojnica na-
pravila testament. Elizabeta na to vpraša-
nje ni vedela odgovoriti.

»Oh, tetu! Ti staruhi bi človek čisto prisodil,
da sploh ni napravila oporoke!« je dejal
eden izmed možkih. »Ampak stara je bila
vendar dovolj, da je lahko mislila na svojo
smrt!«

»Prav za prav bi lahko že dolgo ležala
pod zemljo, kajti njena pravica do življenja
je že davno minila, je dejal ženski glas.

»Veste kaj, dragi sorodniki?« so se zdaj

ci oglašil možki bas. »Če je umrla, brez
oporoke, si bomo njeno zapuščino pač raz-
delili!«

»V tem primeru bo prišla na vsakogar
komaj glas!« se je zopet vmešal žen-
ski glas.

Elizabeta ni slišala teh pogovorov. Kleče
je jokala ob zgledu blage pokojnice. Ko
je slišala, da so jeeli sorodniki razpravljati
o pogrebu, da je šel vstala in se jim pribli-
žala. Domislila se je namreč, da ima spo-
ročitni sorodnikom neko željo pokojnice, ki
se je strašno bala, da je ne bi pokopali
žive.

Po globokem molčanju, ki je trajalo ne-
kaj trenutkov, pa je bruhnila družba skoro
istočasno iz sebe:

»Takšna norost! Kaj pa naj storimo?«
Ali naj ji zdravnik z iglo prebode srce?«

»Uh, takšna nepotrebna operacija!...«

Mrtvim v spomin, živim v opomin

Vsem borcem v spomin

In misel v sončni dan je zaihtela, ko se razlegali so bojni kriki, — na mejah vseh že živi so mejniki, — bogato zetje v njih je smrt imela.

Na vse strani neba, na vse vetrove je svoje štiri konje smrt pognala in z ostro koso v zemljo zaorala, da ji razgali prsa za grobove.

Odpri la je sovraštva plamenica vse temne sile besnega vulkana, ves svet je bil krvava le poljana.

In mati, vseh boleti mučenica v morje krvi je srce potopila, pod žalni pajčolan vse solze skrila.

Zvonovi doné in brné, objemajo in stisnajo naša srca, trkajo na vrata grobov, udijo in kličejo na pot. Temne procesije, vijaje na božje njive. Ta dan je ovenčan z zadnjim jesenskim zetjem narave, objet z žalostinkami in sinimi psalmi. Se v polnočne ure so razsvetljeni grobovi in visoko nad njimi trepete žar in odsev.

Naše misli hité na vse strani neba in iščejo ono zemljo, ki je bila kri in zakrila toliko naših mož in fantov.

Razdivjal se je vulkan v svetovni požar. Takrat so poganjali cvet naših ljudi po širokih cestah smrti v naročje. In smrt je kosila, grozna in strašna, do neba visoka, do pekla globoka, neusmiljeno je kosila, gazila in teptala na severu in jugu, na vzhodu in zahodu.

Zvonovi-topovi so grmeli, odmev je butal ob naša srca, vi, borci, pa ste padali, kakor pada klasje pod srpom, kakor pada trava in cvet pod kosó.

Vaše grobove tam v daljnih zemljah in krajih išče danes in noč naša misel in ljubezen.

Kjerkoli so vaši grobovi, tam ob Visli, na prostranih, galskih poljanah, na snežnih trolskih gorah, po ruskih stepah, črnogorskih skalah, šumnih Karpatih, na Krnu, Doberdolu, ob sončni Gorici, ob Savi, Soči, Dravi, Drini, Dobruški, ob sinem Jadranu, kjerkoli počivajo vaše bele kosti, vsepovsod vas išče naša ljubezen, ki objema vaše skrite grobove, katerih ne najde pot in korak, a naša misel in srce.

In ve, albanske gore, Golgota naša, Kalvarija težkega križevga pota vseh junakov, katerim je vsaka ped rodne zemlje prepojena s krvjo, kakor Kosovo, na katerem vzcvete rdeči božur, kri v davnini padlih borilcev...

In otok sv. Vida, ti otok smrti!...

Kie si Gospa Sveta? Danes in noč zvonijo Tvoji zvonovi, glasovi plavajo do drugih cerkva, se družijo in snajajo in odnašajo bremenje in donenje čez ravnine in polje, čez planine in gore do svetogorskih zvonov in se glasovi odbijajo na obali morskkih bregov in plavajo po vsej tužni Istri...

»Jo, kako je križ ogromen, ki nad Kras se je povzpel, vrh tja v zvezde je zadel, prečnica od Bazovice tja do Pulja sega.« (Lamutova.)

Kie je naših pet ran, pet krvavordečih nageljev, pet rubinov, naših pet grobov, katere objema danes naša misel in ljubezen?

Stresi se, kraška zemlja, odpi grobove, da zabuči in zajeti Jadran v svoji viharji grozoti in strahoti, da bo bobnelo in odmevalo od brega do brega, od vrha do vrha od planine do planine in potrkalo na goro Peco.

In vi, naši možje in fantje! Ljubezen in misel na vas, vam je postavila širom prostrane naše zemlje spomenike in vkle-sala vaša imena v kamen in bron.

Danes in noč goré plamenice, lučice trepetajo, svetijo in žarijo, kakor sveti in žari neizbrisani spomin na vas.

Solzne oči poljubujejo vaša imena. Vela, trudna roka vaših mater, žuljava dlan vaših žen in žensk, vaši sinovi in hčere prinašajo cvetje in zelenje, vam, nikdar pozabljeni...

Kako vam je bilo, ko ste odhajali? Natrpani vlaki so vas odpeljali v smrt in grob. Srce je pozdravljalo družino in dom, oko je objemalo zoreča polja, katere ste orali in v nedrje razoranih brazd sejali kleno zrnje. Omahnila je vaša krepka ro-

ka, žena je prišla za plug in sejnico in zaorala in zasejala tudi svoje solze...

V vaš spomin so tri maše brane, tri maše darovane, za vas, borci, kakor na božični dan v spomin rojstva Mesije, ki je prinesel človeštvu odrešenje.

Koliko grobov se je zasulo, ko ste padali na bojnih poljanah, umirali v bolnišnicah, taboriščih in ječah! Koliko moritve je bilo, ko so postavljali drevovalce, vseh, streljali starce, žene, zorna dekleta in do-ječe matere, da se je srčna kri spajala z mlekom.

Narod junakov ni bil izkoreninjen... Nedolžna kri je krikala v nebo, a prst božji je pisal pravico in resnico.

Razgibaj se razklenjena Dobruška, da v nočnejši noči sprejmeš vase tudi moj iska-joči krik duše in lhteči glas srca.

Na vse strani neba, na vse vetrove doné zvonovi in pojejo svoj »Mortuos plango!« Vse naše misli so pri vas, borci. Za vsako kapljo krvi, za vse trpljenje, za vse pre-težko žrtve, za vse, kar ste položili na oltar za našo svobodo bodite tisočkrat zahva-ljeni in večni vam spomin.

Mara J. Tavčarjeva

Krizanteme

Spodaj šumi voda. S kostanjev pada zad-nje listje.

— Kaj za vas gospa? —
Ženske odvažajo prazne vozičke. Na po-vezjenih košarah leže mrtve jerebice. Če-bula in šopki krizantem. Belih in rdečih. Tla so nastlana s pohojenimi cvetovi in listi salate.

— Kaj za vas, gospa? —
Šopek krizantem, nageljnov, venec. Ob vencu je v stat modri robc povezan iz-kupček in prtljaga. Dve ženi klepetata ob-culi. Dva postarana obraza z mnogimi gu-bami. S streh vzletajo golobi. Svetla ka-zalca na stolni cerkvi kažeta popoldan. Tu in tam že zlagajo klopi in stojala. Pome-tajo pohojene krizanteme. Še zadnja žlica smetane, izvolite, gospa! Zadnji šopek rož za vaše mrtve.

Trije možiki v zmečkanih, ponošenih oble-kah. Naslonjeni na ograjo. Marela in ceker in odlomek stavka. Lončene skledje in zo-pet šopki in venci in vprašanja: — Kaj za vas, gospa? —

L. Mrzel:

Pri mrtvih v Varaždinu

»Oprostite,« sem ogovoril stražnika na vogalu Mestnega gledališča, potem ko sem se nahajal po lepih, ravnih ulicah Varaž-dina, mimo vil sredi gosposkih, z roman-tičnim kičem natičkanih vrhov, mimo cerk-vice vseh pravih in krivih ver in skozi ve-ličastno tiho, za samo ljubezen in pe-sem ustvarjeni park. Na poti sem bil, tri dni že nisem imel tiskane črke v rokah in zahotelo se mi je kakršnegakoli branja. Kdo ve, hodim po teh od bogov zavrnjenih zagorskih grabnih in grobov, na drugem koncu sveta pa sta medtem morda že zdavnaj padla Sanghaj in Madrid. Zgo-daj je bilo, gospodje advokati se niso od-pri pri svojih lokalov in pred vrati so jih čakali kmetje od nekdaj daleč, sredi noči so se bili že odpravili zdoma, v rokah so jim visele ugasle hlevske svetilke. »Opro-stite, gospod stražnik, sem dejal, ali ni morda kakšne kavarne kje blizu?«

Bil je čez policijsko mero prijazen gos-pod, šel je nekaj korakov z mano po ulici, tako in tako, mi je pripovedoval, malo na desno, potem pa naravnost čez trg, edina kavarina v Varaždinu je, ime ji je Centralna kavarina. Od vrata so ti Varaždinci, sem se nasmehnil na tihem, če imajo eno samo kavarino, je prokleto lahko centralna. Stopil sem čez trg, pod visokim likom kralja Aleksandra so bile ženske sredi najbolj živahnega živčava. Na stojnicah kupi čudovitega sadja, grozdja in vsega, kar dajeta Zagorje in Medmur-je iz sebe, za stojnicami pa kmetice sti-skajo boste noge v prazne vreče pred je-senskimi hladom in se vdano klanjajo va-raždinskim gospe. Da, tu je še gospoda doma, v tem bahatem, na rob stare, bo-

To vprašujejo žene za stojali. Z rahlo privezanimi robci na glavah. Nekatere se-de na tleh in pletejo vence iz zelenih ve-jic. Lahko vidite njihove nogavice izpod zavrnjenih kril. Njihove grobe, pokrpane nogavice. Tam sedi možki in zdolgočase-no binglja z nogami. Mimo njega vozijo pol izpraznjene vozičke. Mimo njega no-sijo svoje šopke, svoje košare in skrb. A mrtvi spijo. Ne, mrtvi čakajo rož. Čaka-jo, da ženska na koncu tiste dolge vrste doplete svoje vence. Malo rdečega bo med zelenjem, da bo bolj živo. Kako mi živi

ljudje ljubimo vse, kar je živega! A ženska na tleh ne misli na mrtve, katerim njeni zgarani prsti pletejo vence. Ona mora za-služiti. Zaslužiti, da lahko živi. Živi in mrt-vi — tu je naše srečanje. Na grobovih, na katere zasajamo krizanteme in sveče. En dan v letu. In takrat vam navadno pravi-mo: morda bomo drugo leto že tudi mi po-čivali tu. Počivali tu? A kako ljubimo živ-ljenje. Zato smo vam prinesli rdeče in be-le rože. Rdeče med zelenimi, da ni preveč mrtvo.

Katarina Špurova

Božje njive v Mariboru

Maribor se zgrinja na poslednje domove svojih dragih. Na Pobrežki cesti, tej do-vodni žili na osrednje mestno pokopališče, oživi svojevrstno vsakoletno vrvenje ovseh svetih. Tisoči romajo po njej na grobove, vsi enakih misli.

Pokopališče zažari v tisočerihih lučih. Naj ne bo groba, ki bi zapuščen sameval, brez cvetja in brez zelenja. Navada je, da se teh grobov vsako leto spomni naša šolska mladina, ki nanosi cvetja na zapuščena zadnja počivališča, katerih svojci so bodisi pomrli ali pa so morda raztreseni po sve-tu bog ve kje. Letos bo število teh grobov znatno manjše. Na vseh svetih dan bodo namreč odkrili na mestnem pokopališču spomenik našim v svetovni vojni padlim vojakom, ki so bili na vseh mogočih fron-tah in ki so našli tu zadnje svoje domova-nje. Po 20 letih se je Maribor oddolžil spo-minu padlih vojakov, katerih grobovi so bili doslej raztreseni po vsem pokopališču. Letos so vendarle prekopali te grobove naših junakov, ki so dali na oltar domovine svoje najdražje in ki bodo imeli sedaj skupno grobnico. Nad grobnico bo postav-ljen spomenik, krepak steber z napisom. »Padlim vojakom - mesto Maribor.«

V grobnici, v katero vodijo kamenite stop-nice in ki ima 100 m² prostornine, bo shra-njenih 936 skrinjic s kostmi padlih voja-kov. Na skrinjicah pa bodo številke. Na zunanji strani bo predal za kosti nezna-nega vojaka, ki bo okrašen s fresko, v ka-teri je simbolizirana pot življenja.

Odtod pojde naša pot od groba do gro-ba, od najskromnejšega z lesenim križem in pločevinasto tablico do najrazkošnejše-ga ter s težkimi marmornatimi ploščami obloženega nagrobnega spomenika. Pri vseh se bomo pomudili. Na marsikaterem nam bo ostalo oko, ker bomo v napisih uzrli znano, ne samo v mrzel kamen, tem-več v živo našo narodno zgodovino vkle-sano ime. Vse od politika dr. Karla Ver-stovška do mecen dr. Pavla Turnerja, od vodje mariborskih Slovencev dr. Frana Rosine do poslednjih naših zaslužnih mož, do nikdar pozabljenega osvoboditelja na-šega omejnega Maribora generala in pes-nika Rudolfa Maistra-Vojanova ter do na-šega carzanskega junaka, dobrovoljca dr. Ljudevita Pivka.

Na mariborskem mestnem pokopališču spe ti možje med desetstikov nevdramno spanje. Število pokojnikov se pomnoži vsako leto najmanj za 300. Tu ni razlike, za vse je prostora. Od leta 1879, odkar so začeli tu pokopavati, je mariborski rod spremil na to božjo njivo že desetstiče svojih rajnih.

Na cesti vzdihljajev

Ko stopimo iz mestnega pokopališča čez cesto, po kateri drvi dnevno mnogo avto-mobilov in ki deli mestno pokopališče od magdalenskega, se znajdemo v drugem ga-ju naših mrtvih. Pobrežka cesta deli ob-pokopališči, ona cesta, po kateri se dan za dnem vijajo mrtvaški sprevidi do posled-njih bivališč. Lahko bi jo imenovali cesto vzdihljajev. Kolikim je bila ta cesta njho-va poslednja pot in kolikim še bo! Od leta 1888 je to pokopališče namenjeno za ve-riške magdalenskega predmestja, Pobrežja in Tezma. Tudi tu jih počiva nad 10.000, katerih število pa se zvišja vsako leto za najmanj 350. Tu počivajo pisatelj Josip

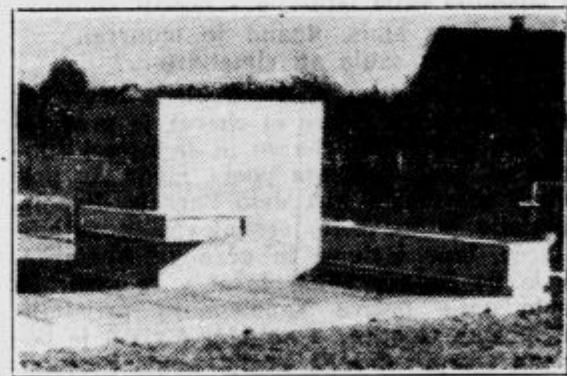

Kostanjevec, škof dr. Anton Karlin, dela-vec-trpin Avgust Kelnarič...

Zapadno od današnjega mestnega poko-pališča leži najmlajše mariborsko, fran-čiškansko pokopališče, v katerega nas pri-vede pot skozi arkade in v katerem je pod 18 oboki vse polno grobnic. Na tem poko-pališču počiva doslej preko 600 oseb.

Na odmrlih božjih njivah

Ko listamo po zgodovinskih listinah me-sta Maribora in ko obidem razvoj naše današnje obsejne trdnjave, se ustavimo na številnih grobiščih iz naše davnine. Iz 12. stoletja, ko je štel Maribor komaj 1000 prebivalcev, ko se je razprostiralo mari-borsko pokopališče sv. Janeza Krstnika na Slomškovem trgu in ko so bili stari ma-riborski grobovi in grobnice raztreseni po vsej površini današnjega kompaktnega Maribora, nas vodi zgodovinska pot preko starega mariborskega pokopališča, ki je bilo na območju današnjega magdalenske-

Nova grobnica padlih v Mariboru

ga parka, kjer je bilo pokopanih nad 10.000 oseb, katerih ostanke so pa prinesi-li kasneje na novo magdalensko pokopališče na Pobrežju. Ko so opustili pokopavanje pri stolnici, je bilo za levi breg določeno današnje mestno pokopališče, kjer počiva že nad 20.000 oseb in kjer je še danes ohranjenih 197 grobnic in okrog 3000 gro-bov. Tu počivajo mnogi predstavniki ma-riborskega meščanstva iz polpretekle do-be. Staro mestno pokopališče je zadnje počivališče odličnih oseb, med drugimi slo-venskega novinarja Antona Tomšiča, ter odvnetnika in staroste mariborskega Sokola dr. Vladimira Serneca. Ob teh grobeh se ustavi naš korak in pomudi naš spomin.

Ko smo tako obšli vsa grobišča v me-

Griša Koritnik:

Lobanja

Bilá sem svoj čas imenitna glava: visoko cenjena in spoštovana, ne morda ljubljena, a le priznana, zaslužna, duhovita, domišljava.

Vse više me je dvigala veljava v razmahu sil in rásti velikana, kadilo črede mi je bila hrana, omama sladka — ploskanje in slava.

A v grobu temu konec je seveda: lepoti, moči, slavi in hotenju, vsemu, kar grelo me je kdaj v življenju.

Zdaj s črvom sva si pisana sosedá. Kako se zvija, rije in zajeda — zaman, odporna sem celo trohnenju.

ca življenja ljubica smrt. Da, v muzeje spravlja človek samo plodove svojih rok in duha, to se pravi, postranske proizvode svojega dejanja in nehanja, grobovom pa je namenil brez primere več. Zapisal jim je samega sebe, položil je vanje največ, kar je kdaj imel. Zato pa je tudi na vsem svetu navada, da mora vsak človek s svo-jim življenjem poskrbeti za križ in za epitaf.

Ob Varaždinu se križajo ceste iz vseh štirih strani neba, iz Avstrije in Madžar-ske, iz slovenskih in hrvatskih dežel so prišli ljudje, da so nazadnje pod cipre-sami njegovega pokopališča legli v grob. Tamle na levo, v senci zelenih, po skrbni roki prirezovanih sten spi gospoda iz pr-vega razreda, grofje, baroni, generali in židovski finančniki iz davnih dni. Prvega ob portalu vam predstavijo črke v ploči nad gonilo: nekoč je živel trgovec, Geza Gradwohl mu je bilo ime, kupčija je do-bro šla, zdaj spi tu Geza von Gradwohl. A malo dalje ob zidu razbeseš nad grobom cel majhen, tako žalostno premajhen živ-ljenski roman:

Mirko Levin pl. Mathachich
rodi se 25 oktobra 1870.
sutradan umre.

Človek ne more nikoli ves umreti, je re-kel moder človek nekoč in ah, kako ne-usmiljeno prav je imel. Še insignije osta-nejo po njem in napis na nagrobniku vča-sih izdaja zgodbe, ki so jih usta molčala v dno srca. Na enem najlepših kotičkov so si grofje Merveldt sezidali svoj posled-nji grad. Grof za grofom je legel pod tež-ko kamenito ploščo a. glejte, kdo je v sramežljivem zavetju stranske stene dobil svoj epitaf? — Po blagi naklonjenosti la-stinice te grobnice počiva tu Arthur pl. Werowski huzarski podpolkovnik, 1863—1918. — O, kaj vse bi besede včasih ra-de povedale, pa ne smejo iz sebe! Dve leti za

stnem območju, nas vodi pot na periferi-jo, tja na **Ptujsko cesto**, ki veže Maribor in Ptuj, kjer najdemo še dve odmrli pokopališči, in sicer pokopališče stolne in me-stne cerkve sv. Janeza Krstnika na levi strani ter evangelijsko pokopališče na de-sni. Na prvem počiva 85 mrtlicev, na dru-gem pa 44 evangeličanov. To sta dva osamljena pokopališča parka, ki sta za-radi preoddaljenosti od mestnega območja morala biti opuščena. In potem še kaznil-niško pokopališče...

Vseh mrtvih dan... Naše misli se mu-de na grobeh in se oklepajo ruševin, pod katerimi snivajo svoj večni sen oni, ki so dopolnili svoje življenje. Negredna ar-mada jih je. Predniki in potomci: Vsi gre-mo isto pot. Vsem, prav vsem, ki vas krije naša sveta jugoslovenska zemlja, večni, mir in pokoj. Vam pa, ki ste pomagali reševati naše obsejno ozemlje in ustvarjati našo državno skupnost, vam, ki ste dopri-negli kakršenkoli, pa četudi še tako maj-hen delež za zgradbo naše nacionalne, gos-podarske, socialne in kulturne samobit-nosti od najmanjšega do največjega — večna slava!

Pot čez pariška pokopališča

Poznaja grobov in pokopališč je v veliki meri odmev romantične literature. Če so baročni pesniki opevali smrt, grobove, lobanje niso imeli nikdar sentimentalnega, skoraj prijaznega odnosa do reči, ki so vzbujale grozo in v dno napajale vero v onostransko življenje. Romantični pesniki so prvi obdajali grob z lepoto; iznašli so pojem sladke smrti, pričeli so se staremu krvniku laskati in ga srečavati kakor prijatelja, skratka: skušali so tudi smrt humanizirati. Ti častili starih gradov, nemih razvalin, zapuščenih grobnic in idiličnih pokopališč so pogostoma sanjali pod žaljkami ali cipresami, prisluskujoč šumu vetra, ki je žvižgal preko pokopaliških trav svoj temni, poglavlji spav o človeški minljivosti in ničevosti.

Tudi pariška pokopališča označuje romantični kult grobov. Teh posmrtnih domovov starih Parižanov je mnogo, vendar so tri najznamenitejša: Père Lachaise, Montmartre in Montparnasse. Nemara so znameniti samo zato, ker so njihovi podzemni prebivalci še vedno znanci današnjega rodu. Na teh pokopališčih počiva pariško 19. stoletje. Mrtevci, zaprti v večni molk svojih kamenitih ali železnih grobnic, pripovedujejo s svojimi imeni in naslovi o dobi po napoleonskih vojnah, o bourbonski in bonapartski restavraciji, o prvih desetletjih Trstje republike. Tu počivajo slavni pisatelji in umetniki, nekoč vplivni politiki in znanstveniki, sloveči kurtizane, ki prav tako kakor zaslužni »prezentanti« mikajo francosko domišljijo.

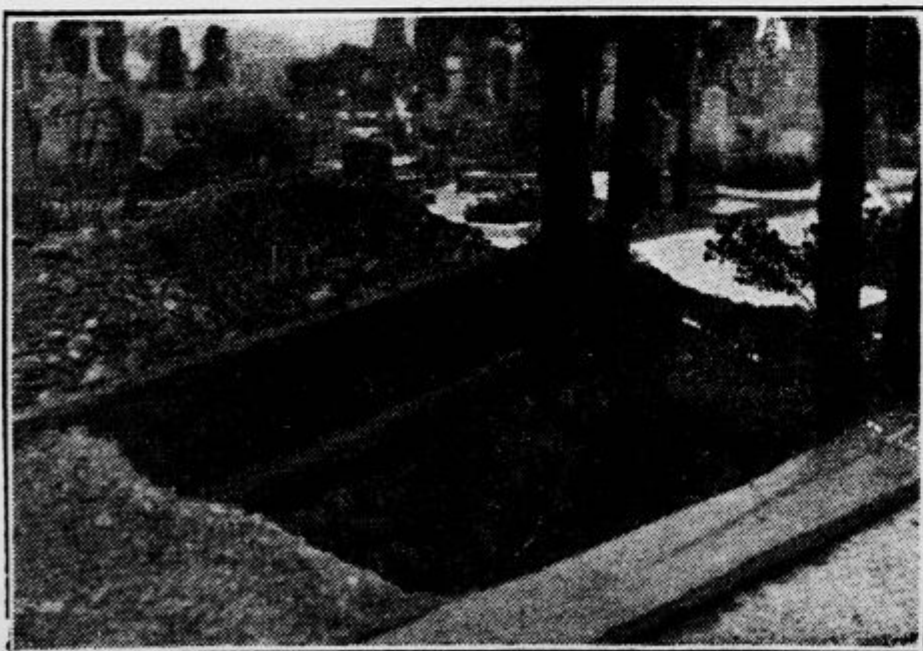
Omenjeni trije »cimetière« so večni dom dobrih dela elite, ki je vtisnila svoj pečat zadnjemu stoletju francoske zgodovine. Prav zato so najkavknejši za tuja, ki je malce razgledan po francoski preteklosti. Tu srečujemo mnogo več znanecv kakor v vrvežu in trušču pariških ulic. Če izvezamo največje može, ki so dobili mesto v kripti pompozne Panteona, čigar razsvetljena kupola sije tolikokrat v sladko mod starodavne Latinske četrti, so prav na teh pokopališčih zbrani mrtvi glasniki romantike, prav kakor njih nasledniki realisti, simbolisti, stvaritelji tolikih mojstrov, ki nas še danes navdajajo z občudovanjem francoskega stvarjalnega genija.

Navaden turist nima v Parizu časa za grobove. Če živi v tem mestu življenja in široke svobode nekoliko dlje, te zavabijo tudi »cimetière« . Prav za prav je obisk tujih pokopališč takisto romantika — trenutek ubega pred življenjsko resničnostjo, sanjarski pogovor s smrtjo, ki so že zdavnaj nima, s posušenim cvetjem, z bleškom svetlobe v hladnem marmorju, s podobami, katerih modeli so že dolgo prah in nič več ko prah.

Tako sem jih obiskaval zapovrstjo — grobove tistih pariških »znanecv«, ki so se dotaknili z večjo silo mojega duha, ga vzbudili, vrgli vanj žarek svojega genija ali vsaj bleščeči utrinek svoj misli, svojega občutja, svoje zmagovite življenjske zavesti.

Ogromno pokopališče Père Lachaise se razprostira na velikem hribu, ki so ga nekoč — takrat je bila tu še okolica Pariza — naseljevali jezuiti. Po očetu de la Chaise, spovedniku Ludvika XIV. je dobilo svoje ime, ko je leta 1804 nadomestilo razrušene jezuitske konvikte in vrtove. Pokopališče obsega 43 hektarjev in je med vsemi pariškimi pokopališči največje.

Ena izmed znamenitosti te velike božje njive je »Spomenik mrtvim« (Monument aux Morts) delo kiparja Bartholomeja. Slika, ki mu je smrt ugrabila mlado, ljubljeno ženo, se je prelevil v kiparja; poslednji ni ustvaril nič drugega nego to veličastno marmorno pesnitev o smrti! Pred vhom v grob na vrata se zvia v krčih strahu in groze skupina nagih človeških teles; toda dvojica je že hrabro prestopila najusodnejšo mejo vsega človeškega. Spodaj vidimo v antičnem miru večni sen dveh bitij, ki ju je ljubezen zvezala tudi v onostranstvo. Strah in pomirjenje sta enako močno upodobljena v tem edinstvenem plastičnem opusu smrti; od njega nam veje skozi listje žaluj, ki se ono blizu spomenika, molitev, s katero spremlja rimska cerkev svoje vernike pred vrata važnosti: De morte aeterna libera me, Domine!

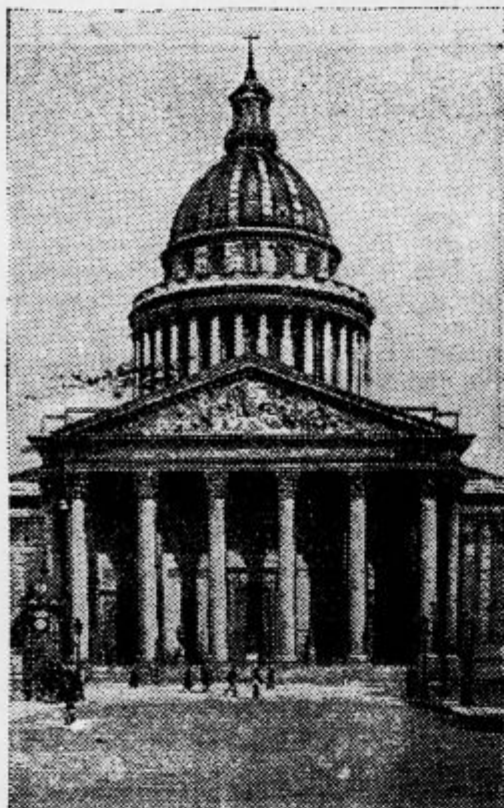
Odprta noč in dan so groba vrata

Pokopališče je razdeljeno v 97 »divizij«, ki omogočajo orientacijo po vsem mestu mrtvih, prav kakor avenije, ki ga prepletajo in katerih senčni drevovali nudijo obiskovalcu klopi za počitek in za meditacijo. V tej množici slavnih imen — sleherni divizija jih ima celo vrsto — ni bilo niti ob dvakratnem obisku mogoče posetiti vseh »znanecv«. Naj omenim samo nekatere grobove, ki so mi ustavili korak.

V eni prvih »divizij« počiva skladatelj »Sevilskega brivca« Rossini, ki je s svojo temperamentno glasbo tolikanj navduševal Pariz ponapoleonske dobe; njegov bližnji sosed je pesnik Alfred de Musset, ki se mu je izpolnila želja izražena v elegiji »Lucie«:

Mes chers amis, quand je mourrai,
Plantez un saule au cimetière...

Zasadili so vrbo in njeno blede listje (la palaur m'en est douce et chère) je prav le da dobi lesonke barve in se počasi spuščalo na grob velikega poeta, čigar lik prikazuje marmorni kip, delo Barreja. Nekoliko dalje je mavzolej srednjeveških zaljubljenecv, lepe Heloise in učenega Abelarda, ki je po čudnih poteh zašel v ta svet; še malo dalje počiva Napoleonova prijateljica, igralnica George; v sosednji diviziji je pokopan sotrpni našega kralja Louis Barthou, malo dalje je grob nežnega Poljaka, skladatelja Chopina, mod maršali in znanstveniki spi veliki pozitivist Auguste Comte. Kdo se

Panteon

ne bi hvaležno spomnil slikarja karikatrista Daumierja, ljubeznivega Ingresa, avtorja »Pisem iz mojega mlina« in drugih ljubkih del Alphonse Daudeta, ko odkrije trudoma njihove grobove? V 28. oddelku najkde med drugimi grob pred štirimi leti umrle pesnice življenja in ljubezni, grofice de Noailles, ki počiva v bizantinski kapeli rumunskih princev Bibescov. Težko bi bilo zapustiti slavno pariško pokopališče, ne da bi človek poiskal poslednje bivališče avtorja »Človeške komedije« Honoraja de Balzaca in se pomudil v 52. oddelku pred grobnico pisca krasnih zgodovinskih in naravoslovnih spisov Micheleta. Se tretja poiskati ta ali oni grob, dasi so noge utrujene od hoje in oči od grobov; tamle je naposled grob skladatelja »Carmena« Bizeta; ko bom zopet poslušal ognjevite zvoke njegove glasbe, bom videl pred seboj tudi njegov večni dom. In obisk kolumbarija pri krematoriju? Assez, assez! — mi kličejo grobovi. Nekje na koncu je gomila zadnjih bramborcev pariške komune: tja romajo v napetih trenutkih množice nesentimentalnih politikantov.

Mdtem ko je pokopališče Père Lachaise tako veliko in močno, da se je moral ves razvoj vlemesta živih vkloniti veličastnemu vlemestu mrtvih, je pokopališče na Montmartru stisnjeno v oklep svoje okolice

in prikrajšano v svojih pravicah. Nad glavnim vhom so ga premostili s težko, veliko železno cesto; pod njenimi masivnimi oboki počiva med drugimi Henri Boyle-Steindhal, prvi, ki sem ga bil obiskal in čigar grob je v senci moderne tehnike tolikanj neprijazen in hladen, da se mi je zdelo, kakor da sam čutim njegovo težo. Ndaleč od njega, na svetodnejšem prostoru, kamor te popeljejo stopnice, je grobnica Emila Zolaja, vsa iz rdečega marmorja. Tu je vsaj odprti svet, sonce, cvetice.

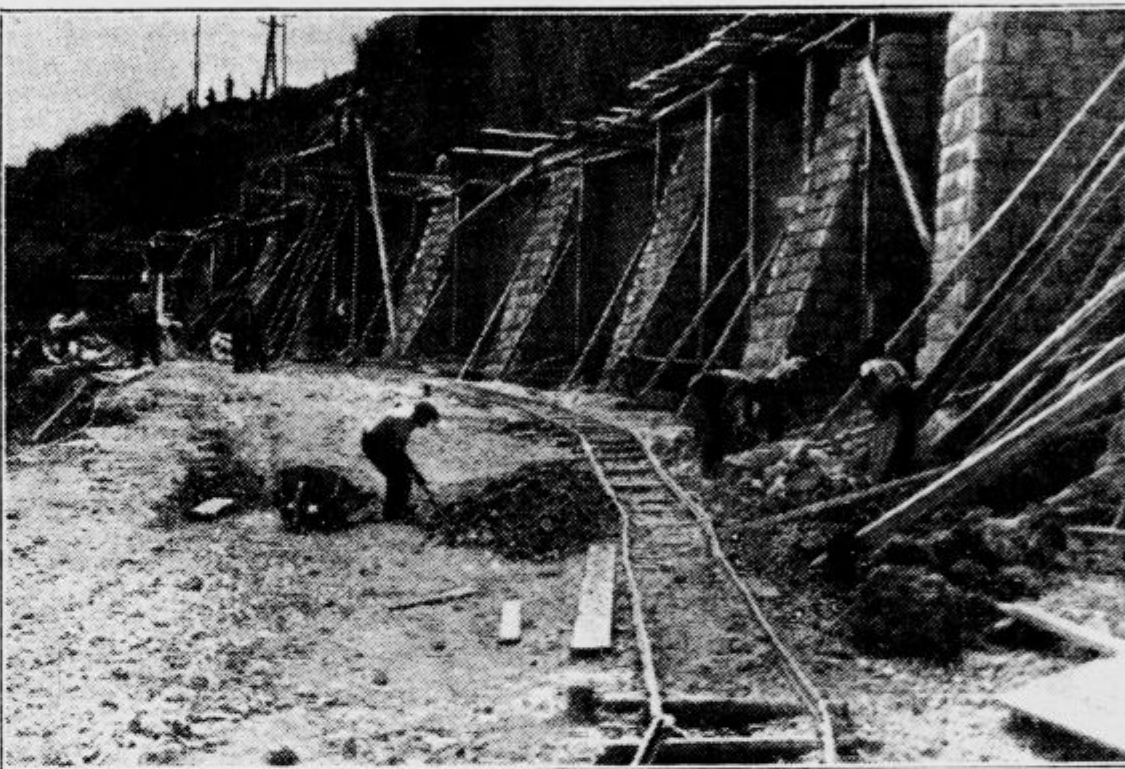
Pokopališče na Montmartru, tem veselem delu Pariza, kjer so noči lepše od dneva in kjer morajo mrtvi veseljaki zavidati vsak dan znova žive, ki iz polnih čaš srkajo življenjske elasti — leži večji del na hribu. Je manjši del se razprostira po dolini. Povsod je veliko drevja in zelenja, drugače je prostor izkoriščen kar moči natančno, zato se grobnice stiskajo tesno druga k drugi. Pogled na neštete, kapelice podobne, ozke nagrobne je utrudljiv in očen tudi tedaj, ko sonce ne šedi s svojimi žarki. Med grobnicami so mnoge stare in pozabljene; dež in sneg sta zabrisala imena in časti, nikogar ni, ki bi bil obnovil zlati bleisk mrtvih imen, zato se pa obnavlja zadaj napis »Concession à perpetuité«. Tako je usoda človeka: moč njegovega imena in časti izginja, toda moč danarja, s katerim je grobu za gotovilo »večnost«, traja....

Na Montmartru sem kajpak obiskal gro Heinricha Heineja, trudoma našel grobnico Ernesta Renana, se pomudil na grobu bratov Goncourtov in še marsikje. Hodil sem cele ure med grobovi in jih imel že dovolj v očeh in glavi: še nesmrtno kurtizano »dama s kamelijami« sem hotel obiskati, kar izgubljen orientacijo. Usmilla se me je prijazna vdova v črnem in me povedla prav pred kurtizano grobnico. Človek bi bil mislil, da bo grob Alphonsine Plessis neugleden in zapuščen; v resnici je to ena najuglednejših grobnic na vsem pokopališču veselega Montmartra. Na grobnici je napis Alphonsine Plessis, 1824—1847. De profundis. Povsod je polno cvetja; na gomili rde zadnji letošnji cvetovi, bele kamelije iz papirja se sklanjajo izpod varnega zavetja sarkofaga in sveži šopki pričajo o nedavnih obiskih neznanih častilcev ali častilk. Na nagrobniku vidiš tudi majhne marmorne plošče z napisom »Souvenir« (Spomin) in rdeče srčke iz tkanin in papirja, kakor svetilne na grobu čudodelne svetnice. Tako torej počiva že 90 let mlada pariška lepota, ki jo je »Dama s kamelijami« ovekovečil Dumas (on in poet pariških bohemov Murger sta tudi pokopana na Montmartru); tako počiva in sprejema laskanja zaljubljenecv, spomine in zaobljube stritih src, obiske montmartreških veseljakov in njihovih lepih tovaršic, ki ji v trenutkih svoje sentimentalnosti prinašajo cvetja na grob. Ze devetdeset let je mrtva »dama s kamelijami« in

Novi gaštejski klanec bo najbrž že letos izročen zasilnemu prometu

Usadi in izredne zapreke so zavirali delo — Zdaj je zaposlenih 170 delavcev

Kranj, 30. oktobra. Odkar so bila izvršena na Gaštejskem klanecu, katerega gradi kranjsko gradbeno podjetje Slavec, najtežavnejša dela, železniški nadvoz in oporni zid, napreduje delo na klanecu zelo hitro. Tako je upati, da bo novo cestnišče še letos izročen zasilnemu prometu. Da se je delo zavleklo, so krive nepredvidene zapreke, ki so nastale v prvi vrsti zaradi usadov nadcestnega pobočja. Morali so spremeniti prvotni načrt, kar je vplivalo na proračun, ki se je s tem zvečal skoro za polovico. Prvotni načrt je predvideval, da se cesta koplje strmo v skalo. Po tem načrtu je bil dovršen že dobršen del, tedaj pa se je v avgustu utrgalo na pobočju 800 ku-

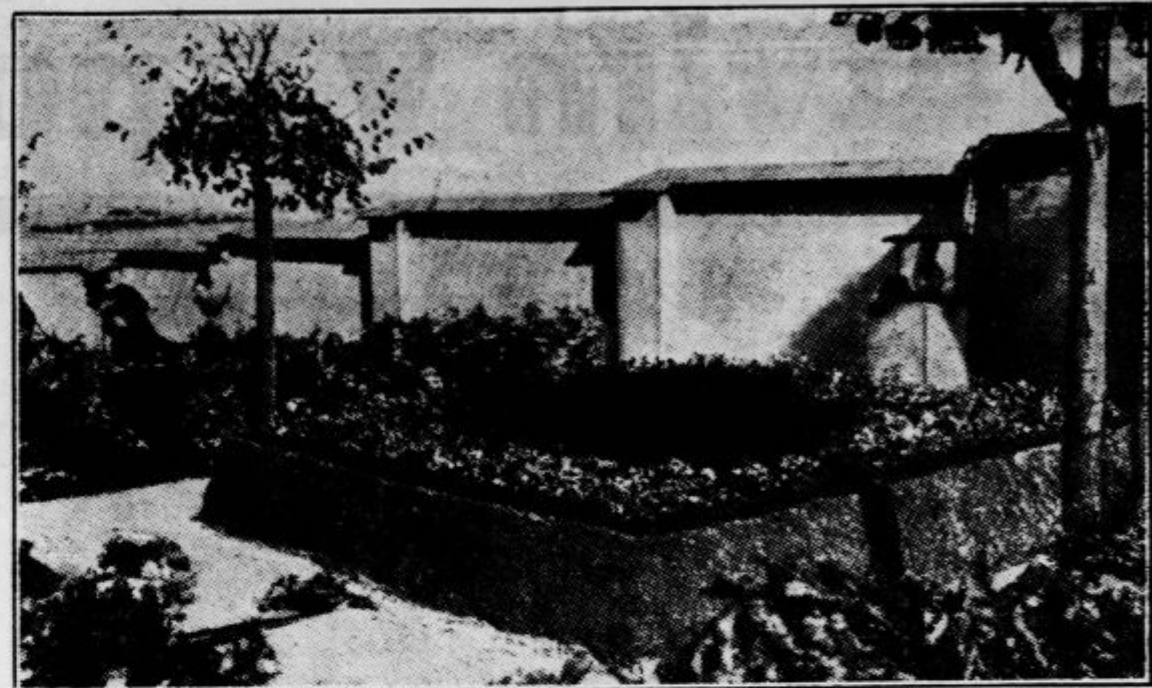

Vezava stebrišč s kamenitimi oboki (Foto Jug)

bikov zemlje, ki je zgrmela na nasip in uničila del obloge. Ker je grozila nevarnost novih usadov, so morali zasekavanje v skalo opustiti in podreti staro oblogo, katere je bilo že velik del dovršeno. Ti usadi so grozili celemu pobočju zaradi neutrnosti skalovja. Ko so namreč zasekavali cesto v pobočje, so pričele odkrite plasti konglomerata razpadati, čim so prišle v dotik z zrakom. Podjetje je tedaj pozvalo prof. Nikitina iz Ljubljane, ki je teren raziskal in podal naslednjo geološko ugotovitev:

Ravnina nad pobočjem je močvirnata in močvirna voda pronica skozi plasti. Del vode se odtega skozi Tunarjevo jamo pri železniškem prelazu, ostali del pa pronica skozi konglomeratne plasti pobočja in napravljaja večje jame. Zaradi take prepojenosti prične konglomerat, čim ga odkrijejo, pod vplivom zraka in vode razpadati. Poleg tega se pa tudi ruši skalovje, ki nima trdne opore. Pobočje namreč ni izključno skalnato, temveč glinasto in peščeno.

Ko so zasekavali, so se skale nenadno utrgale ter so delavci včasih komaj utegnili odskočiti in je pravi čudež, da se do sedaj še ni pripetila nobena nezgoda. Ugotovili so, da skale tlejo v ilovnatih plasteh. Z odstranitvijo prednjih opornih plasti so polagoma zdrknile iz ilovice. Zaradi neutrnosti so morali prvotno oblogo podreti in pričeti z novim, močnejšim zidom,

Skupni grob prezidenta Osvoboditelja T. G. Masaryka in njegove soproge Šarlote Garrigue na vaškem pokopališču v Lanyeh

vendar je še vsa mlada in radostna kakor Traviata ali Manon v očeh tistih, ki se nagibljejo nad njen grob.

Ta grob je eden najbolj pariških: svobodna ljubezen je našla tudi na njivi mrtvih svoj oltar, ki na njem vabljivo drhte bele kamelije.

Blizu Ulice veselja (Rue de Gaieté) zaviješ po široki avaniji na montparnaško pokopališče. Njegov videz je po obisku ostalih dveh pokopališč dokaj banalen, čisto pokopališki; to, kar ga odlikuje, je predvsem nekam svobodnejši prostor in pogled na okoliške strehe in tipične mansarde, ki se vzpenjajo nad zelenim parkom mrtvih.

Najljubši »znanec« na tem kosu Montparnassa mi je bil Charles Baudelaire, pesnik »Fleurs du Mal«, ki se je moral po smrti vdati strogemu radu v hiši generala Aupicka in počiva sedaj pod nemim varstvom svoje matere in generala; tako jih je smrt povedla preko vseh nesporazumov in sporov v poslednjo, nepreklicno rodniško idilo. Na Montparnassu so tudi grobovi pisatelja J. H. Huysmansa, pesnikov Theodora de Banvilla in Leonta de Lisleja, kiparja Bourdella, skladatelja Cesarja Francka in še mnoge druge. Na tem pokopališču me je zalotil jesenski mrak, nebo nad Parizom se je zavilo v oblake in lahan dež je orosil drevje in steze. Z montparnaških bulvarjev in avanj so vabile prve luči in med vrvečimi množicami se je plazil pariški večer, tisti kakor ga je nekoč doživljal Baudelaire: Voici le soir charmant, ami du criminel...

skega mosta 5%, na pobočju pa 3 in pol %. Pred nadvozom bodo speljane po zidnem nastavku stopnice, ki se bodo končale pri Bašarjevi hiši na vrhu Strazišča in sicer točno tam, kjer so se prej končale stare. Poleg teh stopnic je mestna občina sklenila zgraditi kolovozno pot na Kalvarijo in sicer bo ta pot zavila tik pred železniškim prelazom levo v hrib.

Zaradi pospeševanja dela bo kmalu dovršen tudi gornji in spodnji del ceste. Gornji del se bo križal s staro tik pod vrhom na isti ravni, nakar zavije levo za gašteljskim vrtom nad železniškim tihom. V spodnjem savskem delu je zdaj že dograjen nasip od prelaza do Jugočeške in križa staro cesto. Zaradi tega se promet vrši po zasilni cesti, ki je speljana pod nadvozom na kolodvorsko cesto.

Pri gradnji je sedaj zaposlenih 170 delavcev. Zaradi oblaganja zidu in nasipa so itak nastale precejšnje zamude. Ob lepem vremenu delajo zatorej tudi ponoči in ob nedeljah. Cesto so pričeli graditi lani konec novembra in bo popolnoma dovršena v maju. Ako odštejemo zimski mesec, bodo potrebovali le dobrih 10 mesecev dela za dokončno dograditev, kar glede na veliko težavnost gradnje ni mnogo.

RADIO

Podroben program ljubljanske in vseh evropskih radijskih postaj doblite v vodilni in bogato ilustrirani slovenski radijski reviji »NAŠ VAL«. Mesečna naročnina samo 12 din. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Knafljeva ulica 5. Ponedeljek, 1. novembra

Ljubljana 9: Cas, vreme, poročila, spored. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. — 10.15: Verski govor (dr. Ciril Potočnik). — 10.30: Čajkovski: Romeo in Julija (uvertura—plošče). — 11: Otroška ura: Recitacije (ga. Mileva Bolhar-Ukmarjeva). — 11.30: Koncert Radio orkestra. — 13: Cas, vreme, spored, obvestila. — 13.15: B. Smetana: Iz mojega življenja (godalni kvartet—plošče). — 19: Cas, vreme, poročila, spored. — 19.30: Nae. ura. — 19.50: H. Rabaud: Nočni sprevid (simf. pesnitev—plošče). — 20.10: Spomenik slovenskemu neznanemu vojaku (g. Mirko Ratej). — 20.30: Koncert. Gostuje pianistka gđ. Nadina Ferreri iz Rima s spremljevanjem Radio orkestra, v odmoru recitacija »Praznik vseh mrtvih« (napisal g. Vilko Baebler). — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Novakove pesmi polje g. Mirko Dolničar.

Beograd 17.05: Skladbe za čelo. — 18.05: Narodne pesmi. — 19.35: Orkester in plošče. — 20: Prenos opere iz Nar. gledališča. — 22.20: Lahka godba in ples. — Zagreb 19: Nabožna pesmi in dueti. — 20: Dobrotnicev »Rekvijem«. — 21: Koncert cerkvene glasbe. — Praga 19.10: Orkestralni koncert. — 20.15: Mozartova lirčna fantazija »Povratek«. — 20.50: Schubert: VII. simfonija. — 22.15: Plošče. — Varšava 20: Pevski in klavirski koncert. — 21: Zvočne slike. — 22.05: Orkester in flauta. — Dunaj 11.45: Koncert dunajskega komornega orkestra. — 15.40: Mali orkester. — 15.50: Komorni kvartet. — 16.45: Plošče. — 17.55: Wagner: »Parsifal«. — 23.05: Nabožna glasba (plošče). — Berlin 19.10: Vedra godba orkestra. — 20.15: Pevska ura. — 22.30: Lahka godba in ples. — München 19.10: Orkester in solisti. — 21: Zemeljska sreča in sijaj. — 22.20: Komorna glasba. — 23: Melodije za lahko noč. — Stuttgart 19.15: Vesela glasba. — 20.15: Pester program.

Torek, 2. novembra

Ljubljana 12: Slavni orkestri igrajo (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Na grobovih... (koncert Radio orkestra). — 14: Vreme, borza. — 18: Koncert na pozvni (g. Jože Vrhovnik). — 18.40: Zeložarne: Jesenice, Javornik (g. Avgust Kuhar). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nae. ura. — 19.50: E. Grieg: Sonata v G-duru op. 13 (za violino in klavir). — 20.15: O. Zupančič: Noč na verne duše—dramska slika (izvajajo rad. igr. družine). — 21: Komorni trio (g. Rupej Karel, Fučkar Aleksander, Lipovšek Marjan). — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Tih spomin (koncert Radio orkestra).

Beograd 16.45: Narodne melodije. — 17.20: Koncert orkestra. — 18.20: Narodne pesmi in plošče. — 20: Zborovsko petje. — 20.30: Mešan glasbeni program. — Zagreb 17: Plošče. — 20: Klavirske skladbe. — 20.30: Koncert pevskega kvarteta. — 21: Misterij »Siehennik«. — Praga 19.15: Slike z grobov. — 20: Prenos koncerta brnske filharmonije. — 22.15: Plošče. — Varšava 19: Nagrobnice. — 20.05: Koncert orkestra in solistov. — 21: Violinske in klavirske skladbe. — 21.30: Lisztova »Orgelska simfonija«. — 22: Nabožna glasba. — Dunaj 10.50: Koncertna ura. — 12: Mali orkester. — 16.05: Instrumentalna glasba. — 17.25: Glasba na verne duše. — 19.40: Koncert Brahmsove glasbe. — 20.40: Zvočna igra. — 22.20: »Mrtvi glasovci«. — 23: Orkestralna glasba (plošče). — Berlin 19.10: Mali orkester. — 20.15: Valčkova ura. — 21: »Afrška svadba«. — 22.30: Lahka glasba. — München 19.20: Nenavadne zgodbe. — 20.30: Orkestralni koncert. — 22.20: Venček melodij.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Blago za zimske suknje
kompletni, športni svet-
lod za tiste oblike
R. MIKLAUC
»P. J. S. K. O. F. U. K.«
Velika tržnica, nizke cene!
Ljubljana, ul. 8.
Pred skorjo 3

Pouk
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.
Obilavne koncesije
ŠOFERSKA ŠOLA
I. Gaberšček
bivši komisar za
šoferske izpite.
Slomškova ul. 8. — Telefon
št. 28.26. 28613-4

Strojepisni pouk
Vedno tečaj za sateške in izveščane. Dva oddelka — od pol 7. do 8. in od pol 8. do 9. zvečer. Najmo-
dernija strojepisnica, na razpolago 35 najrazličnejših pisalnih strojev. — Vpisovanje dnevo od pol 7. do 8. zvečer. Solnna najnižja. Pričetek pouka 3. novembra. Christofor učni zavod, Dobrebranska cesta 10. 28324-4

Izobražena gospa
nudi nemško konverzaci-
jo in pouk. Kongresni
trg. št. 13. II. 27319-4

English lessons
Miss Farler, Dvorakova
ulica 3/III. 28160-4

Francoščina
in klavir
A. Potočnik strok. dipl.
v Parizu odda še nekaj
učnih ur odraslim in
mladim. Cena
zmerna. Tržaška cesta
1.1 (oz. Grobarjeva 2-1).
Tramvajska postaja. 28351-4

Osmošolce
gre poučevati na dom.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Osmošolce«
28615-4

**Nemščino, italijan-
ščino, francoščino in**
angleščino podučuje di-
plomirana učiteljica. —
Cena zmerna. Informa-
cije od 12. do 14. in
od 19. do 20. —
Pavla Kováč, Bielewso-
va 5-III. 28426-4

Akademik
Hše inštrukcije za hrano,
oljate ali honorar. Ce-
njene ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Sigurne uspe-
he« 28414-4

Rojena Francozinja
daje ure in konverza-
cijske urke. 20 din.
ura. Ponudbe na oglas.
odd. Jutra pod »Uspeš
222« 28282-4

Nemščino
angleščino, francoščino,
italijanščino in klavir
poučuje dipl. učiteljica.
Poljskova ul. 11, pri-
tičje. 28306-4

Prodaj
Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din. 28306-4

Sezija namočene
polenovke
30 din. — Zalega nagrob-
nih sveč poceni. Ogledje št.
izlozbe, Kovčič, Miklošič-
eva 32. 28065-6

Briljanten prstan
lepa rožeta za 3.500.
oljate slike z »Krvijo«
ugodni cen. pišje kletke,
pesi, fotografije z rodovni-
kom, dobro ohranjene svi-
lene damske obleke, napo-
daj na Cesti v Rožni dolini
14. pričičje. Ogled med 10.
in 17. uro. 28171-6

Vitrino
zelo lepo, dobro ohran-
jeno, prodaj ABC, Ljubljana, Me-
delova 3. telefon 31-44
(polje gorenjskega kolo-
dora). 28325-6

Plošče in gramofoni
bivše trdke A. Rasber
gred v največji izbiri po
razprodajnih cenah, do-
bite v Dalmatinovi ul.
10 (nasproti hotela Štru-
kelj). 27730-6

Otroški voziček
globok, dobro ohran-
jen, ugodno prodaj. Polje
še: Merčun, Ljubljana,
Vie št. 16. 28412-6

Pozor špeceristi!
Specerijarna zaloza z in-
ventarjem (eno leto v
rabi) vred. takoj nizki cen.
Prodaj na zelo nizki cen.
Tudi lokal je na razpo-
lago na zelo prometni
točki. Informacije pri
dr. Žitko Stanislavu —
konkuram upravitelju! —
28309-6

Prodaj
večje številke vinjakov
od litrov 400 — 1200
Kokalj, Trbovlje. 28256-6

Prodaj
nov komplet špecerijar-
ni inventar po nizki cen.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28549-6

Prodaj
nov komplet špecerijar-
ni inventar po nizki cen.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28549-6

Prodaj
nov komplet špecerijar-
ni inventar po nizki cen.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28549-6

Prodaj
nov komplet špecerijar-
ni inventar po nizki cen.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28549-6

Prodaj
nov komplet špecerijar-
ni inventar po nizki cen.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28549-6

Prodaj
nov komplet špecerijar-
ni inventar po nizki cen.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28549-6

Prodaj
nov komplet špecerijar-
ni inventar po nizki cen.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28549-6

Prodaj
nov komplet špecerijar-
ni inventar po nizki cen.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28549-6

Prodaj
nov komplet špecerijar-
ni inventar po nizki cen.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28549-6

Prodaj
nov komplet špecerijar-
ni inventar po nizki cen.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28549-6

Pridelki
Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din. 28445-29

Kislo zelje
novo, prvotno v sod-
nih dobavljiva po naro-
čilu Gustav Erkiavac —
Ljubljana, Povšetova ul.
št. 10 na Kodeljevem.
Telefon 29.91. 286-33

Kislo zelje,
repo, sarmu
prvotno po konkuren-
tni cen. vsako množi-
no dobavljiva. Homan, Sv.
Petra c. 81. Ljubljana.
Telefon 35.39. 263-33

Sadje
Stalna razstava Ia
štajerskih jabolk
Istotam vedno na zalogi
pristen cvetlični med,
sviža štajerska jabolka in
zakajna pitana, štajer-
ska perutnina, po zmer-
nih cenah. Kmetijska
družba, r. z. z. o. z. No-
vi trg 3. tel. 21.05. 28268-32

Knjige
Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din. 28272-6

Slovenske knjige
predvojnne, zlasti roma-
ne in povesti, kupim.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Slovenska
knjiga«. 27847-4

Knjiga v
»Studentovskih
ulicah«
izšla. Cena v usnuj-
važna din 60, v platno
din 50 in broširana din
40. Dobri se v knjigar-
nah. Zahtevajte pro-
spekte. Založba »Klasa«,
Ljubljana, poštni predaj
314. 28520-8

Radio
Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din. 28485-6

Radio
skoraj nov, napredaj. —
Celovška 72, melkarna.
28489-9

Oblačila
Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din. 28485-6

Nov smoking
2 obleki, kratki zimski
suknjici, vse dobro ohran-
jeno, prodaj. Schubert
Pražakova 15. 28487-13

Oficirji, pozor
Prodaj popolnoma no-
vo oficirsko pešadijsko
uniformo — epolete, šap-
ko, brice, hlače, bluzo,
za din 800. Štefan Ker-
snik, Ribnica, Dolensko
28508-13

Črno suknjo
in več obleke, dobro ohran-
jeno, po ugodni cen.
Prodaj. Costova 8. Bežigrad
pričičje. 28416-13

2 najgnetova plašča
prodaj zelo ugodno. —
Malgaševa 10-II. 28608-13

Kostum
eleganten, zimski za v tko
postavo in športni plašč
prodaj. Naslov v
poslovalnicah Jutra. 28457-13

Zivali
Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din. 28457-13

Nemškega ovcarka
mladega, zelo lepega, —
prodaj. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. Ogled
od 13. do 16. uro. 28408-27

Nemško ovcarko
z rodovnikom in mladim
prodaj. Romih, Pot na Dre-
nikov vrh, 1. Področnik. 28482-27

Kompletno
dvojno okno
prodaj. Gorupova 16-I. 28270-6

Glasbila
Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din. 28331-36

Pianino
prodaj na Din 4000. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra. 28331-36

Dve lastni
harmoniki
kromatični, v najbolj-
šem stanju, dobro iz-
igrani, ugodno prodaj.
Piliček Rudolf, Ljubljana,
hotel Metropol, all
Celje, Glavni trg 16. 28240-26

Prodaj pianino
skoraj novo, svetovne fir-
me in 3 vagoni komprij-
ja »skoroško snežnik«
(Schneefloeken). — Do-
branje, Maribor, Tatten-
bachova 21. 28589-26

Nov Pianino
prodaj po ceno, ugodni
pogoji. Ljubljana, Komen-
ska ul. 26-II. 28563-26

Koncert klavir
»Ehrbar«
poceni napredaj, zaradi
selitve. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra ali tele-
fon 22-77. 28230-26

Med mestom
in deželo
posreduje »Jutrova
mail oglasnik«
28321-29

Kupim
elektromotor
za istoimenski tok 220
volt, 3 — 4 HP. Ponu-
de s točnim opisom in
ceno na ogl. odd. Jutra
pod »Motor«. 28321-29

Žago venecijanko
v dobrem stanju, kom-
pletno s stavbo, cirkul-
ar, transmisijami in
elektromotorjem kupim.
Pismene ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Prestavitev«. 28403-26

Kupim
elektromotor
za istoimenski tok 220
volt, 3 — 4 HP. Ponu-
de s točnim opisom in
ceno na ogl. odd. Jutra
pod »Motor«. 28321-29

Kupim
elektromotor
za istoimenski tok 220
volt, 3 — 4 HP. Ponu-
de s točnim opisom in
ceno na ogl. odd. Jutra
pod »Motor«. 28321-29

Kupim
elektromotor
za istoimenski tok 220
volt, 3 — 4 HP. Ponu-
de s točnim opisom in
ceno na ogl. odd. Jutra
pod »Motor«. 28321-29

Kupim
elektromotor
za istoimenski tok 220
volt, 3 — 4 HP. Ponu-
de s točnim opisom in
ceno na ogl. odd. Jutra
pod »Motor«. 28321-29

Sivalne stroje
krojaške rabljene in En-
tel stroj, malo rabljen
poceni napredaj. Reslje-
va 16. 28445-29

Singer Pfaff
skoraj novi sivalni stroj,
ki stikajo in šitajo in ko-
le po zasne, nizki cen.
napredaj pri »Prometu«
(Nasproti knjižarne cerke).
28406-29

Pohištvo
Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din. 28406-29

Pohištvo
in razni predmeti ugo-
dno napredaj. Vse do-
bro ohranjeno. Naslov
v vseh poslovalnicah
Jutra. 28208-12

Biedermeier - pohištvo
prodaj radi selitve Tribuč,
Glince, Tržaška 6, telefon
2605. 28559-12

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Spalnice
dobro ohranjeno poceni
prodaj. Gosposvetska 10-
II. druga vrata na hodniku
28552-13

Les
Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din. 28445-29

Kupim droge
smrekove, holjeve 12 do
20 cm, smrekove 7 do
11 cm preni prevez.
Reflektirani samo veli-
ko partijo v severni Slo-
veniji. Ponudbe na po-
duž. Jutra v Celju pod
»60.000«. 28599-15

Kupim droge
smrekove, holjeve 12 do
20 cm, smrekove 7 do
11 cm preni prevez.
Reflektirani samo veli-
ko partijo v severni Slo-
veniji. Ponudbe na po-
duž. Jutra v Celju pod
»60.000«. 28599-15

Kupim droge
smrekove, holjeve 12 do
20 cm, smrekove 7 do
11 cm preni prevez.
Reflektirani samo veli-
ko partijo v severni Slo-
veniji. Ponudbe na po-
duž. Jutra v Celju pod
»60.000«. 28599-15

Kupim droge
smrekove, holjeve 12 do
20 cm, smrekove 7 do
11 cm preni prevez.
Reflektirani samo veli-
ko partijo v severni Slo-
veniji. Ponudbe na po-
duž. Jutra v Celju pod
»60.000«. 28599-15

Kupim droge
smrekove, holjeve 12 do
20 cm, smrekove 7 do
11 cm preni prevez.
Reflektirani samo veli-
ko partijo v severni Slo-
veniji. Ponudbe na po-
duž. Jutra v Celju pod
»60.000«. 28599-15

Kupim droge
smrekove, holjeve 12 do
20 cm, smrekove 7 do
11 cm preni prevez.
Reflektirani samo veli-
ko partijo v severni Slo-
veniji. Ponudbe na po-
duž. Jutra v Celju pod
»60.000«. 28599-15

Kupim droge
smrekove, holjeve 12 do
20 cm, smrekove 7 do
11 cm preni prevez.
Reflektirani samo veli-
ko partijo v severni Slo-
veniji. Ponudbe na po-
duž. Jutra v Celju pod
»60.000«. 28599-15

Kupim droge
smrekove, holjeve 12 do
20 cm, smrekove 7 do
11 cm preni prevez.
Reflektirani samo veli-
ko partijo v severni Slo-
veniji. Ponudbe na po-
duž. Jutra v Celju pod
»60.000«. 28599-15

Kupim droge
smrekove, holjeve 12 do
20 cm, smrekove 7 do
11 cm preni prevez.
Reflektirani samo veli-
ko partijo v severni Slo-
veniji. Ponudbe na po-
duž. Jutra v Celju pod
»60.000«. 28599-15

Kupim droge
smrekove, holjeve 12 do
20 cm, smrekove 7 do
11 cm preni prevez.
Reflektirani samo veli-
ko partijo v severni Slo-
veniji. Ponudbe na po-
duž. Jutra v Celju pod
»60.000«. 28599-15

Kupim droge
smrekove, holjeve 12 do
20 cm, smrekove 7 do
11 cm preni prevez.
Reflektirani samo veli-
ko partijo v severni Slo-
veniji. Ponudbe na po-
duž. Jutra v Celju pod
»60.000«. 28599-15

Kupim droge
smrekove, holjeve 12 do
20 cm, smrekove 7 do
11 cm preni prevez.
Reflektirani samo veli-
ko partijo v severni Slo-
veniji. Ponudbe na po-
duž. Jutra v Celju pod
»60.000«. 28599-15

Kupim droge
smrekove, holjeve 12 do
20 cm, smrekove 7 do
11 cm preni prevez.
Reflektirani samo veli-
ko partijo v severni Slo-
veniji. Ponudbe na po-
duž. Jutra v Celju pod
»60.000«. 28599-15

Kupim droge
smrekove, holjeve 12 do
20 cm, smrekove 7 do
11 cm preni prevez.
Reflektirani samo veli-
ko partijo v severni Slo-
veniji. Ponudbe na po-
duž. Jutra v Cel

Nova vila
1nadstropna, stanovanjska, poceni napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 28531-26

Kapitalisti,
podjetniki
v centru Ljubljane prodajamo gostilniško hišo, več stanovanj, kleti, vrt dvorišče, na najbolj prometni točki. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ker odpotujem«.
28498-20

Prodajam vilo
v Ljubljani, gospodar-
poslopije in poleg tega
je velik vrt. Vse je kot
nalašč za kakšnega ve-
leposojalca. Kajti v to-
spodarskem poslopiju se
nahaja 6 skladišč. Na-
slov v vseh poslovalni-
kah Jutra.
28604-20

Enodružinska hiša
s 500 kv. m zemlje na
prodaj. Cena 14.000 din.
Zg. Radvanje, Firmova
18. 28596-20

Mala industrija
s stroji ali samo stavba se
radi bolezi ugodno prodaj.
Morl. Ljubljana, poštni
predal 173. 28569-20

Rentabilne hiše
so najboljše naložba kapi-
tala. Posredovalnica: Tri-
buč Glince, Tržaška 6,
telefon 2605. 28562-20

Umetni mlin
dobro izdel. vodna in
električna sila, prima le-
ga v bližini železnice.
priljubljen za vsako in-
dustrijo, zaradi razmer-
napredaj. Naslov v vseh
posloval. Jutra. 28266-20

Dve vili
(ena velika povsem re-
novirana — druga manj)
ša in gradbene parcele
3.500 kv. m napredaj v
lepem letoviškem goren-
jem mestu blizu Ljub-
ljane; cene 180.000 din.
65.000 din in gradbene
parcele po 20 din kvad-
meter. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Hipo-
teka«.
28224-20

Dvornadstropno hišo
polgotova (pod strešnih
5000 kv. m vrta in par-
ka) v bližini gorenj-
skem letoviškem mestu
v ugodni dolini s pre-
vzemom dolga. Primer-
no za vsak pogostinski
obrat. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »300000-
«.
28223-20

Enostanovanjsko hišico
na Viču prodajamo poceni
pisarna Tribuč Glince, Tr-
žaška 6, telefon 2605.
28560-20

Hišo
5-stanovanjsko s tisoč m²
vrta, sadnim drevjem in le-
pim mirnem kraju v
Ljubljani zaradi družinskih
razmer prodaj. Posredoval-
nica vključeni: eventual-
no zamenjati. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Hiša
tisoč«.
28573-20

Novo hišo
enonadstropno, tristanov-
vanjsko s pritlikinami,
vodovod, elektrika, pro-
ko. Zg. Šiška, pri šol-
ni na 140.000 din. Ponu-
be na ogl. odd. Jutra pri šol-
ni. Zg. Šiška pri šol-
ni. 28267-20

Graščino 91 oravov
poselstva, smrečje s 300
3000 kub. m sadonosni-
ki, njive, ravnina 450000
Hiše, gostilne, mline
prodajamo Posredovalnica,
Maribor, Aleksandrova
cesta 33. 28378-20

Stanovanjska hiša
v Ljubljani, v vredno-
sti do 1.200.000, kupim;
z obremenitvijo do tre-
tinske vrednosti, proti
plačilu v gotovini. Ponu-
be na ogl. odd. Jutra
pod »S. H. rentas«.
28463-20

Stanovanje
Breseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Udobno 4-sobno stanovanje
vse pritlikine in komfort,
oddaj za tujerstvo; termin
v Kersnikovi ul. št. 7.
Ogled od 13. do 15. ure v
I. nadstr. 28300-21

3-sobno stanovanje
oddaj za december v Ljub-
ljani, Strelška 22. 28108-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico oddam ta-
koj ali 1. dec. za Beže-
vsko gimnazijo. Zve-
stovarska 6. Informacije
v trg. Kapus, Linhartova.
28393-21

Dvosob. stanovanje
v prvem nadstropju oddam
za 1. decem. Soča, Zg.
Šiška 384 (Pod hribom).
28281-21

Stanovanje
podstrešno, sobo s šte-
ditnikom takoj oddam.
Kolodvorska 11. 28619-21

Enosob. stanovanje
oddam z novim. Cena
cena 170. 64. pri Sv.
Križu. 28112-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico, soba za
službo, 3 balkona, plin.
tik travnja oddam s 1.
decembrom ali pozneje.
Naslov v vseh poslovalni-
kah Jutra. 28474-21

IZNENADENJE

za usakogar, kaj vse
nudi **ORION 56**
za majhen denar.

Poiskusite aparat
ORION 56!

Prepričali se boste,
da je njegova vred-
nost mnogo večja
od njegove cene.

ORION RADIO

RADIO r. z. o. z. Ljubljana, Miklošičeva c. 6.
RADIOVAL — Ljubljana, Dalmatinova ul. 13
JOSIP WIPPLINGER — Maribor, Jurčičeva 6.

Enosob. stanovanje
lepo, oddam. Naslov v
vseh posloval. Jutra. 28528-21

Mesnico
ali trgovski lokal s sta-
novanjem in 2sobno sta-
novanje istotam oddam.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Promet«.
28514-21

Trisob. stanovanje
elegančno, s kopalnico
in v.m. komfortom oddam.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Strogi
center«.
28525-21

Dvosob. stanovanje
komfortno, s kopalnico
in plinom, v centru od-
dam. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kom-
forte«.
28514-21

Lepo stanovanje
v I. nadstropju, 2 sobi,
kabineta, kopalnica, 2 bal-
kona in z v.m. komfor-
tom, zračen plinar, s 1.
decembrom oddam.
Produkta ob Tyrsevi ce-
sti. Informacije I. Figar
Vošnjakova ul. 6.
28527-21

Enosob. stanovanje
oddam. Trgovina Snoj,
Jezica 97. 28451-21

Dvosob. stanovanje
z lokalom oddam. Cesta
v Rožno dolino 36. 28432-21

Dvosob. stanovanje
lepo, parketirano oddam
decembra. Gasilska 8.
28483-21

Enosob. stanovanje
pritlikino, oddam za no-
vember ali pozneje. Na-
slov v vseh poslovalni-
kah Jutra. 28427-21

Veliko trisobno stanovanje
oddam. Naslov v vseh
posloval. Jutra. 28328-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami, voda v
kulinji, oddam takoj
ali pozneje. Predločena
9. I. Moste pri Ljubljani.
28279-21

Dvosob. stanovanje
z vsemi pritlikinami, pred-
soba s balkonom, nekaj vr-
te oddam mirni stranki s
prvim decembrom. Mo-
stah, Poljska pot 29. 28309-21

Trisob. stanovanje
na Bleiervski cesti štev.
30/II takoj ugodno oddam.
Pozive se tam pri hišniku.
28402-21

Enosob. Stanovanje
solinčno, oddam mirni
stranki. Stožice 57. 28500-21

Dvosob. stanovanje
za 600 din oddam na
Opekarski 17. Informa-
cije v mail hišici na
dvorišču. 28506-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico oddam ta-
koj ali 1. dec. za Beže-
vsko gimnazijo. Zve-
stovarska 6. Informacije
v trg. Kapus, Linhartova.
28393-21

Dvosob. stanovanje
v prvem nadstropju oddam
za 1. decem. Soča, Zg.
Šiška 384 (Pod hribom).
28281-21

Stanovanje
podstrešno, sobo s šte-
ditnikom takoj oddam.
Kolodvorska 11. 28619-21

Enosob. stanovanje
oddam z novim. Cena
cena 170. 64. pri Sv.
Križu. 28112-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico, soba za
službo, 3 balkona, plin.
tik travnja oddam s 1.
decembrom ali pozneje.
Naslov v vseh poslovalni-
kah Jutra. 28474-21

Trisob. stanovanje
komfortno, v visokem
pritlikju, v bližini tra-
maja oddam s 1. decem-
brom solidni stranki —
brez otrok. Pisarne po-
nudbe na Aloia Compa-
ny d. z. o. z. Ljubljana
pod »Solidna stranka«.
28454-21

Mesnico
ali trgovski lokal s sta-
novanjem in 2sobno sta-
novanje istotam oddam.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Promet«.
28514-21

Trisob. stanovanje
elegančno, s kopalnico
in v.m. komfortom oddam.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Strogi
center«.
28525-21

Dvosob. stanovanje
komfortno, s kopalnico
in plinom, v centru od-
dam. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kom-
forte«.
28514-21

Lepo stanovanje
v I. nadstropju, 2 sobi,
kabineta, kopalnica, 2 bal-
kona in z v.m. komfor-
tom, zračen plinar, s 1.
decembrom oddam.
Produkta ob Tyrsevi ce-
sti. Informacije I. Figar
Vošnjakova ul. 6.
28527-21

Enosob. stanovanje
oddam. Trgovina Snoj,
Jezica 97. 28451-21

Dvosob. stanovanje
z lokalom oddam. Cesta
v Rožno dolino 36. 28432-21

Dvosob. stanovanje
lepo, parketirano oddam
decembra. Gasilska 8.
28483-21

Enosob. stanovanje
pritlikino, oddam za no-
vember ali pozneje. Na-
slov v vseh poslovalni-
kah Jutra. 28427-21

Veliko trisobno stanovanje
oddam. Naslov v vseh
posloval. Jutra. 28328-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami, voda v
kulinji, oddam takoj
ali pozneje. Predločena
9. I. Moste pri Ljubljani.
28279-21

Dvosob. stanovanje
z vsemi pritlikinami, pred-
soba s balkonom, nekaj vr-
te oddam mirni stranki s
prvim decembrom. Mo-
stah, Poljska pot 29. 28309-21

Trisob. stanovanje
na Bleiervski cesti štev.
30/II takoj ugodno oddam.
Pozive se tam pri hišniku.
28402-21

Enosob. Stanovanje
solinčno, oddam mirni
stranki. Stožice 57. 28500-21

Dvosob. stanovanje
za 600 din oddam na
Opekarski 17. Informa-
cije v mail hišici na
dvorišču. 28506-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico oddam ta-
koj ali 1. dec. za Beže-
vsko gimnazijo. Zve-
stovarska 6. Informacije
v trg. Kapus, Linhartova.
28393-21

Dvosob. stanovanje
v prvem nadstropju oddam
za 1. decem. Soča, Zg.
Šiška 384 (Pod hribom).
28281-21

Stanovanje
podstrešno, sobo s šte-
ditnikom takoj oddam.
Kolodvorska 11. 28619-21

Enosob. stanovanje
oddam z novim. Cena
cena 170. 64. pri Sv.
Križu. 28112-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico, soba za
službo, 3 balkona, plin.
tik travnja oddam s 1.
decembrom ali pozneje.
Naslov v vseh poslovalni-
kah Jutra. 28474-21

MR. BAHOVEC Pijte samo **PLANINKA** čaj

zdravilni

PLANINKA ZDRAVILNI ČAJ

v plombiranih paketih po Din 20 — in Din 12 —

Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana

Veliko prazno sobo
s posebnim vzhodom, ta-
koj oddam. Medvedova
36. 28388-23

Tri lepe sobe
posamezno ali skupno,
oddam solidnim gospo-
dom. Zelo pripravljeni pi-
sarniški prostori. Fran-
čiškanska 8-I. 28404-23

Opremljeno sobo
takoj oddam 1 ali 2 o-
sebam. Mala vas 44, za
Jakinom. 28355-23

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom, ta-
koj oddam samo boljšem
gospodu. Naslov v vseh
posloval. Jutra. 28209-23

Lepo sobo
solinčno, prazno, ali o-
premljeno, oddam takoj.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28516-23

Opremljeno sobo
oddam 2 boljšima gospo-
dičama. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 28261-23

Solinčno sobo
v vili na lepem položaj-
ju oddam takoj dvema
osebam. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 28287-23

Sobo
toplo, kurjeno, z dobro hra-
no in kulinjskim oddam.
Naslov v vseh poslovalni-
kah Jutra. 28483-23

Solidno gospodično
sprejem kot gostinjo, oddam
takoj. Püchkr, Bleiwe-
sova c. III. 28303-23

Sobo
prazno ali opremljeno,
takoj oddam v novi hi-
ši. Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28590-23

Prazno sobo
s posebnim vzhodom, ve-
liko, svetlo, parket,
elektrika, oddam takoj
ali 15. novembra. Ogled
od 12. do 14. ure. Kri-
ževniška 9 II. levo. 28526-23

Lepo opremljeno sobo
poseben vhod, solinčno,
suh, čist, kopalnica in
klavir. Poljanjska 18. pri
tilje, desno. 28452-23

Lepo solinčno sobo
oddam. Vhod s stopnic.
Po zmerni ceni. Kolo-
dvorska 34-II. levo. 28313-23

Dve sobi
prazni, parketirani, vsaka
poseben vhod s hodnika po-
naloženo kot malo stanovanje
na Karlovi cesti 18. od-
dam takoj ali 1. decem-
bra. Na ogl. odd. Jutra
pod »Dolarji Gor-
pova 3. 28424-23

Prazno sobico
zračno, solinčno, čisto,
oddam takoj pod ugod-
nim pogoj. Bleiweiso-
va 9-I. levo. 28593-23

Opremljeno sobo
mirno poseben vhod, parket,
elektrika oddam. Paj-
ali drema osebama. Zav-
šnik Glince VIII/3. 28420-23

Sredi mesta
oddam opremljeno sobo,
čisto, mirno, zračno, nedi-
jaku. Poseben vhod, elek-
trika, lenčena peč, Najem-
nina 360 mesečno. Prečna
ulica 8. 28477-23

Lepo sobo
opremljeno, takoj od-
dam 2 osebam po din
11-II. nadstr. 28504-23

Prazno sobo
solinčno, parket, elektri-
ka, oddam. Sokolska 14.
Prule. 28505-23

Veliko prazno sobo
solinčno, v centru ali
v bližini vili oddam za no-
vember. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Lepa«.
28456-23a

Solinčno sobo
prazno, toplo, s souporabo
kopalnice oddam v Bečov
novi 4, plitlje, levo. 28429-23

Sobo
opremljeno oddam 1 ali 2
osebam. Klunova ul. 6. Ko-
deljevo. 28419-23

Prazno sobo
takoj oddam na Sv. Pe-
tra cesti 85. 28502-23

Lepo sobo
solinčno, prazno, ali o-
premljeno, oddam takoj.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28516-23

Opremljeno sobo
oddam 2 boljšima gospo-
dičama. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 28261-23

Solinčno sobo
v vili na lepem položaj-
ju oddam takoj dvema
osebam. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 28287-23

Sobo
toplo, kurjeno, z dobro hra-
no in kulinjskim oddam.
Naslov v vseh poslovalni-
kah Jutra. 28483-23

Solidno gospodično
sprejem kot gostinjo, oddam
takoj. Püchkr, Bleiwe-
sova c. III. 28303-23

Sobo
prazno ali opremljeno,
takoj oddam v novi hi-
ši. Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28590-23

Prazno sobo
s posebnim vzhodom, ve-
liko, svetlo, parket,
elektrika, oddam takoj
ali 15. novembra. Ogled
od 12. do 14. ure. Kri-
ževniška 9 II. levo. 28526-23

Lepo opremljeno sobo
poseben vhod, solinčno,
suh, čist, kopalnica in
klavir. Poljanjska 18. pri
tilje, desno. 28452-23

Lepo solinčno sobo
oddam. Vhod s stopnic.
Po zmerni ceni. Kolo-
dvorska 34-II. levo. 28313-23

Dve sobi
prazni, parketirani, vsaka
poseben vhod s hodnika po-
naloženo kot malo stanovanje
na Karlovi cesti 18. od-
dam takoj ali 1. decem-
bra. Na ogl. odd. Jutra
pod »Dolarji Gor-
pova 3. 28424-23

Prazno sobico
zračno, solinčno, čisto,
oddam takoj pod ugod-
nim pogoj. Bleiweiso-
va 9-I. levo. 28593-23

Opremljeno sobo
mirno poseben vhod, parket,
elektrika oddam. Paj-
ali drema osebama. Zav-
šnik Glince VIII/3. 28420-23

Sredi mesta
oddam opremljeno sobo,
čisto, mirno, zračno, nedi-
jaku. Poseben vhod, elek-
trika, lenčena peč, Najem-
nina 360 mesečno. Prečna
ulica 8. 28477-23

Lepo sobo
opremljeno, takoj od-
dam 2 osebam po din
11-II. nadstr. 28504-23

Prazno sobo
solinčno, parket, elektri-
ka, oddam. Sokolska 14.
Prule. 28505-23

Veliko prazno sobo
solinčno, v centru ali
v bližini vili oddam za no-
vember. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Lepa«.
28456-23a

Solinčno sobo
prazno, toplo, s souporabo
kopalnice oddam v Bečov
novi 4, plitlje, levo. 28429-23

Sobo
opremljeno oddam 1 ali 2
osebam. Klunova ul. 6. Ko-
deljevo. 28419-23

Prazno sobo
takoj oddam na Sv. Pe-
tra cesti 85. 28502-23

Lepo sobo
solinčno, prazno, ali o-
premljeno, oddam takoj.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 28516-23

Opremljeno sobo
oddam 2 boljšima gospo-
dičama. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 28261-23

Solinčno sobo
v vili na lepem položaj-
ju oddam takoj dvema
osebam. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 28287-23

Sobo
toplo, kurjeno, z dobro hra-
no in kulinjskim oddam.
Naslov v vseh poslovalni-
kah Jutra. 28483-23

Mislila je, da je njena bluza bela...

...dokler ni vzela brisače,
ki je bila oprana z Radionom!

Zakaj je perilo oprano z Radionom mnogo bolj belo
kakor perilo oprano z navadnimi pralnimi sredstvi?
Zato, ker vsebuje kisik. Navadna pralna sredstva samo
površno odpravijo nesnago - Radion
pa tvori milijone kisikovih mehurčkov,
ki skupaj s peno dobrega Schichtovega
mila pronica skozi vsako tkanino, od-
pravijo vso nesnago in ope-
rejo perilo snežnobelo. Ra-
dion pere temeljito in ena-
komerno ter je zato perilo,
oprano z Radionom, popol-
noma čisto in bleščeče belo

Schichtov
R

MOŠKI

ki trpite
za seksualno
neurastenijo,
impotenco
oslabelo funkcijo
spolnih žlez itd.
poskusite

OKASA

100 tablet Din 220
300 tablet Din 560
50 tablet Din 110
Dobri se v lekarnah.

LEKARNA
Mr. Rožman
Beograd, Terazije 5
Ogl. reg. S. br. 38/1934

Dopisi

Veska beseda 2 Din;
davek 5 Din za dajanje
davek 3 Din, za dajanje
znesek 20 Din.

Vdovo ali

gospodično
bolj močno postavu, z
lastnim stanovanjem in
Ljubljani ali okolici že
li spoznati simpatičen
obrtnik. Ponudbe s silo-
ko, ki jo diskretno vr-
nem na ogl. odd. Jutra
pod »Popolnoma zanes-
ljivo«.
28210-24

Dama

želi diskretno znanja z
boljšim, situiranim go-
sposodom do 70 let. Ne-
anonimne ponudbe pod
Stilles Glück na ogl.
odd. Jutra.
28622-24

Toni, pridem!

28609-24

Ženitve

Veska beseda 2 Din;
davek 3 Din za dajanje
naslova 5 Din; najmanjši
znesek 20 Din.

Vdovec 46 let

Inteligenten, značajan, s
krasnim posestvom poro-
čnega gospodarstva ali
ali vdovo z veseljem do
gostilne in trgovine. —
Premožnje zavezništvo za
razširitev trgovine. Po-
nudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Sreča 1937«.
28230-25

Gospodična

zelo lepa, z doto v go-
tovini din 250.000 iše
zakonskega moža. Poja-
nila daje NADA, Zagreb
Jelačićev trg 10. Za infor-
macije pošljite 10 di-
narjev.
28201-25

Ločenka

priljetne zunanosti z do-
to 400.000 din iše mo-
ža, ki bi hotel biti samo
njen. Pojasnila daje NA-
DA, Zagreb, Jelačićev
trg 10. Za informacije
pošljite 10 din.
28202-25

Gospodična

25letna z doto v goto-
vini 50.000 din iše tr-
govca, obrtnika ali silo-
ga. Pojasnila daje NA-
DA, Zagreb, Jelačićev
trg 10. Za informacije
pošljite 10 din.
28203-25

Gospodična

iz provincije, iz boljše
družine iše življenjske
ga druga s skupno rabi
stano od 37 do 44 let.
Slika zavezanca, katero
takoj vrnem. Anonimno
v koš. Cenj. pr. »Če-
na ogl. odd. Jutra pod
»Sreča v jeseni«.
28159-25

Vdova

42letna, z doto 1 mil-
ion din iše zakonskega
moža. Pojasnila daje
NADA, Zagreb, Jelačićev
trg 10. Za informacije
pošljite 10 din.
28205-25

Mojstra slaščičarja

prvovrstno moč z najboljšimi priporočili, ki
bi hotel iti v Beograd, sprejem. Ponudbe
na Publicitas a. d., Beograd, poštni preti-
nac 60 pod br. 15977.

NAJPOPLIŠE GENERALNO ZASTOPSTVO
HARMONIK
SVETA
F. SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIĆEVA 10

ŠVAJCAR

(Stallschweizer)
s prvovrstnimi sprječevali in najboljšimi
referencami dobi stalno in dobro nameščenje
za vse življenje na planskem posestvu z
večjo rejo montažer na Hrvaškem. —
Obširne ponudbe pod 47654 na Publicitas
a. d., Zagreb, Ilica 9.

MIZARJI!

Z uporabo »POLINIT« politure prištedimo
na času in na denarju. — Z 1 kg »POLI-
NIT« politure napravite 6 do 8 litrov naj-
finejših politure, katera Vas stane le 14 do
16 Din liter. Dobite jo pri tvrdki

BARVE - LAKI

Rudolf Hafner, Ljubljana, Miklošičeva 36
(v bližini kolodvora)

INSERIRAJTE V „JUTRO“!

JARA

DOSPELE MODNE NOVOSTI
VODIMO TUDI ROČNO DELO.

Ljubljana — Sv. Petra c. 20.

Dobri prijatelji

Dobi se v boljših trgovinah.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:
F. TOMAZIĆ — MARIBOR.

Dne 4. novembra 1937 bo ob 9. uri
pri tukajšnjem sodišču, soba št. 16,

prisilna javna dražba

vile z vrtom

v Strekljevi ulici št. 6. — Cenilna

vrednost znaša Din 527.274, naj-

manjši ponudek pa Din 400.000.—

»INGELEN«

»SACHSENWERK«

Cudili se boste kaj dandanes zmoro tehnika,

ako poslušate naše radio aparate.

„Tehnik“ J. BANJAI,

LJUBLJANA — MIKLOŠIČEVA C. 20.

AUTOTEHNA

ZAGREB 1, pošt. pretinac

prodaja premične, bencinske črpalke, ter

take z nadzemnim in podzemnim rezervo-

varjem sistema »Rocco« — Amerikanske

z nepretrganim tokom bencina sistema

»Gilbert & Barker«.

Izvršuje vse instalacije in popravila — ter

dobavlja vse naknadne dele.

Mesarji, gostilničarji,

restavratereji in slaščičarji!

Pred nakupom hladilnih strojev se obrnite

na tvrdko BEKA, d. z. o. z., ki ima glavno

zastopstvo prvovrstnih hladilnih strojev

vseh vrst in velikosti do 15.000 kalorij

tvrdke Maschinenfabrik Sürth, Abteilung

Kleinkältemaschinen, Sürth, za vso kralje-

vo Jugoslavijo. Razpolagamo z lastno

montersko organizacijo in z velikim skladi-

ščem rezervnih delov. — Nakup hladilnih

strojev znamke LINDE za mesarske, go-

stilničarske, restavratske, slaščičarske in

druge potrebe pri nas ni riziko. Vsako

popravilo se izvrši takoj po telefoničnem

ali brzojavnem obvestilu. Zato je v Vašem

interesu, da kupujete samo LINDE hladilne

stroje pri tvrdki

BEKA d. z. o. z. — LJUBLJANA,

Gospodstvska 1-3.

Veliko manufakturno

trgovino

s hišo vred oddam v najem — eventuelno

prodam, v mestu na Gorenjskem. Potreben

kapital din 400.000, ostalo po dogovoru. —

Ponudbe pošliti na oglasni oddelek »Jutra«

pod »Veletrgovina«.

GRD

NOS

Zakaj, da bi

Vam grenil

življenje? Aparat »Orthodore

popravi zanesljivo vse deformacije

nosu. Cena din 90.—

STRELE IN KLAPALOCE USESA

formira aparat »Rectodore«. Cena

din 90.—

Rdečica nosu in obraza — Prihijaj

srbečica in izpadanje las — Zaščitna

intimna sredstva — Suspenzori za

sport in holecine — Stezniki in pa-

sovi za korupelne in bolečine.

ZAHTEVAJTE BREZPLACNO

NAVODILA IN NAŠE VELIKE

ILUSTROVANE KATALOGE.

Parf. in kozmetika »OMNIA«

oddelek J/6.

Zagreb, Gundulićeva ulica 3, polukat

TELEFON 97-67.

Vsak Jutrov naročnik je

v slučaju smrtnne nezgo-

de zavarovan za

10.000 dinarjev

NAZNANILO

Prva ljubljanska tvornica žičnih posteljnih vložkov in »Rekorde«
blazin se je preselila

1. novembra na Cesto 29. oktobra 2 (Rimska c.) Gregorčičeva 5.

Svojim cenj. odjemalcem se priporočam za nadaljna naročila

in naklonjenost.

S spoštovanjem

ALOJZ ANDLOVIČ

Za rudokop u Hrv. Zagorju

traži se mlad, diplomiran

rudarski inženjer

kao odgovorni pogonski inženjer.

Reflektanti moraju imati nekoliko godina prakse,

raspolagati dobrim geološkim in rudarsko-mjerničkim

znanjem, te moraju biti upućeni u administraciju i

rudarski zakon i imati sposobnost za samostalno vodje-

nje pogona.

U obzir dolaze samo jugoslavenski državljani, koji

vladaju srpsko-hrvatskim i njemačkim jezikom.

Ponude sa životnim opisom, fotografijom i nazna-

kom referenca imaju se upravit na ogl. odd. »Jutra«

pod br. 8051.

RESTAVRACIJA MARINŠEK

Vam nudi najbolje in fino pripravljena različna jela iz konjskega

mеса:

Kostlo	5.—	Brzla	3.—
Golaš mali	1.50	Pikantna nadevana	6.—
Golaš veliki	3.—	Plućna pečena	5.—
Golaš segedin	3.—	Butek	1.— do
Zrezek	4.—	različne prikuhe	2.—
Zrezek dunajski	4.—		
Zrezek pariski	4.—		

Razne pijače, prvovrsten cavič. Za obilen obisk se priporočata

L. MARJA MARINŠEK

Kdor oglašuje
ta napreduje!

Ugodna prilika za nakup

Trgovska hiša, prirejena izključno za trgovino in skladišče, v

centru in na najprometnejšem križišču Ljubljane (Tyrševa cesta

št. 11), sodno ocenjena na Din 2.439.950.—

enodružinska vila v Verstovškovi ulici (Mirje) v Ljubljani,

nova in davka prosta, z vrtom, sodno ocenjena na Din 849.510.—

dve lepi stavbni parceli poleg vile, sodno ocenjeni na Din

215.675.— in Din 214.075.—

se prodajo potom javne dražbe dne 4. novembra 1937 ob 11.

pri okrajnem sodišču v Ljubljani v sobi št. 16.

Izključna cena znaša polovico cenilne vrednosti.

Polovica kupnine je plačljiva v vložnih knjižicah Kmečke posojilnice

Ljubljanske okolice r. z. z. n. z. in Ljubljanske kreditne banke.

Podrobnejša pojasnila daje dr. JOSIP HACIN, odvetnik v Ljubljani,

Beethovnova 13.

Neurath o kolonijah

Po njegovi sodbi je vprašanje kolonij krenilo z mrtve
točke in se bo moralo čimprej do kraja razčistiti

Berlin, 30. oktobra. br. Na akademiji za
nemško pravo je govoril danes zunanji mi-
nister Neurath o mednarodni politiki. Go-
vorilo o mednarodnem sodelovanju je na-
glašil, da je tako sodelovanje možno le tam,
kjer gre za skupne in splošne interese. Me-
toda kolektivne varnosti se ne pomeni so-
delovanja in tudi ni pravi izraz miroljub-
nosti. To se je pokazalo v zadnjem deset-
letju, ko se je jasno videlo, da ta politika
ni prinesla nobenega uspeha. Nasprotno pa
je možno uspešno sodelovanje tam, kjer
gre za identične interese dveh narodov, ka-
kot je primer Nemčije in Italije. To so-
delovanje pa nikogar ne izziva in niko-
gar ne ogroža. Kseničen mir bo zavladal še
le kratko, ko evropski državni ne bodo
šli molče preko prečih vprašanj, marveč
jih bodo z vsa resnostjo in dobro voljo
reševali. Na to je mislil tudi Mussolini, ko
je izjavil, da ima Nemčija pravico do pro-
stora na afriškem solcu. Nemčija je še
prav posebno zainteresirana na vseh kol-
onialnih problemih. Primerjava gospodarske-

ga položaja Nemčije z gospodarskim polo-
žajem držav, ki imajo kolonije, jasno kaže,
kako veliko prednost dajejo na gospodar-
skem polju kolonije. Zdi se, da v zadnjem
času resno razpravlja o kolonijah ne sa-
mo v Nemčiji, marveč tudi drugod. Tako
pričajo razne izjave angleških državljanov,
da so tudi tam uvideli, da se vprašanje ko-
lonij ne da stalno odlagati in zavlačevati.
Ze samo dejstvo, da so vidnejši angleški
politiki in vodilni angleški listi izrazili svo-
je mnenje, pomeni za Nemčijo uspeh. To
pomeni, da so nemške kolonialne zahteve
krenile naposled z mrtve točke, na kateri
so bile dosedaj in je prišlo do tega, da bo-
do morali odločilni krogi povedati svoje
mnenje, ali so za ali proti ugoditvi nem-
skim zahtevam. To je zlasti važno glede
Anglije, ki ima mandat nad večino nekda-
njih nemških kolonij in ki je kot vodilna
kolonialna velesila sodegovorna za to, da
se problem kolonij reši pravično in čim-
prej.

Angleški ukrepi proti terorju v Palestini

Jeruzalem, 30. okt. o. Položaj v Palestini
še vedno ni urejen. Mandatne oblasti sedaj
po vrsti kaznujejo vse župane vasi in mest,
kjer se je v zadnjem času pripetilo kakšni
incidenti, kljub vsem drastičnim ukrepom
pa arabski uporniki še nadalje sabotirajo
promet v Palestini. Včeraj popoldne so
angleški vojniki po naključju preprečili, da
Arabski niso zažgali velikega skladišča pe-
troleja v Jafi. Arabci so ponovno napadli
tudi petrolejski vod, ki vodi iz Moskva v
Jafu. Straže so v pretekli noči na treh kra-
jih preprečile sabotažna dejanja.

Med tem je bil Aunibej Abel Nabi ime-
novan za naslednika pobelega jeruzalem-
skega mufti, ki se mudi v Damasku.
Arabski so njegovo imenovanje odklonili in
danes so se po Palestini razširili letaki pro-
ti novemu muftiju in režimu. Izvršenih je
bilo spet večje število aretacij.
Cionistični listi izražajo danes svoje za-
dovoljstvo zaradi ostavke vrhovnega komi-
sarja Wutshoppa. Listi izražajo upanje, da
bo novi komisar pokazal več simpatij za
židovsko stvar v Palestini.

Hitlerjevske demonstracije v Beljaku

Beljak, 29. oktobra.
V spomin na prodor soške fronte pri
Novcu in Kobaridu so se te dni ob 20-let-
nici po celi Koroški vršile večje ali manj-
še proslave. To priliko so izkoristili koro-
ški narodni socialisti za očitno demon-
stracijo, ki se je izvedla v največjem ob-
segu v Beljaku.
Ze na predvečer spominskega dne se
je v domu tukajšnjega »Turnverein«,
nemškega telovadnega društva, zbralo ka-
kih 600 ljudi, po večini mladih »turner-

jev«, ki so svetovno vojno preživeli v ma-
terinem naročju. Resničnih bojnikov s
soške fronte skoraj ni bilo nič navzočih,
ker po večini niso bili niti vabljani. Pri
govorih se je ponovila stara taktika ko-
roških hitlerjevcev, da so z bučnim odo-
bravanjem aplavdirali vsemu, karkoli se
da spraviti v kako zvezo z narodnim so-
cializmom. Trditve govornikov, da so bili
avstrijski vojniki prav tako dobri kakor
najboljmi nemški, pa ni našla nobenega
odmeva v poslušalcih...

Ali ste že videli

našo flanelo za perilo . . . po Din 3.75

našo keper flanelo . . . po Din 7.75

naše blago za damske plašče po Din 40.— 150.—

naše blago za moške suknje po Din 50.— 190.—

našo taft svilo za plesne toalete po Din 21.—, 23.— itd.

Manufaktura kom. dr.

Ljubljana — Mestni trg 17.

ZAHVALA

vsem, ki so nas tolažili v težkih urah ločitve od pre-
dobrega moža in našega očeta, gospoda

FRANCA VARLA

Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so spremili pokojnega
na zadnji poti, vsem, ki so mu prinesli vence in cvetja,
vsem, ki so se v govorom in petjem poslovlili od njega.
Tem potom pa prejmite iskreno zahvalo tudi Vi vsi, ki
ste nam pisмено izrazili svojo globoko sočutja.

Poljane nad Skofjo Loko.

Zaluzjoči:

FRANJA, žena; EVGEN in TONE, sinova; PIJA,
FRANCKA in MINKA, hčere; MARJA, tašča.

Nova nemška
gospodarska politika

Berlin, 30. okt. o. Zatrjujejo, da bo v
bližnjih dneh sklican nemški državni zbor.
Splošno sodijo, da bo sestanke nemškega
parlamenta v zvezi z ostavko gospodar-
skega ministra dr. Schachta. Vse kaže,
da bo polkovniška skupina prevzela vo-
dstvo nemške gospodarske politike. Nem-
ški državni zbor bo moral to spremembo
sprejeti na znanje in proglasiti nove go-
spodarske in finančne odredbe. Na služ-
benih mestih teh informacij doslej niso
potrdili, pa tudi ne demantirali.

V okviru štirilekne pripravi sedaj v
nemškem finančnem ministrstvu tudi re-
organizacijo davčnega sistema, ki bo pro-
glašena v najkrajšem času. Kolikor je bi-
lo mogoče zvedeti bodo davki na produk-
cijo povečani, poostrena pa bo tudi dav-
na eksekucija. Današnji »Völkischer Be-
obachter« je objavil članek državnega
podtajnika v finančnem ministrstvu Rain-
harda, ki napoveduje, da bo finančna
uprava izd

HERSAN ČAJ

DELUJE

dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvic. Pomaga pri arteriosklerozni in hemoroidni.

OLAJŠUJE

muke in boli pri revmatizmu in bolečinah v kosteh.

UBLAŽUJE

obolenja pri mesečnem perilu in menli.

ODSTRANJUJE

motnje debelitve in vas dela vitke.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Reg. S. br. 19.830.1933

V naših

»MAXIM« svetilkah

gori 1 liter navadnega petroleja okrog 30 ur z jakostjo svetlobe 100 sveč.

Zahtevajte takoj ilustrovani cenik!

„PETROPLIN“

ZAGREB, Mesniška ulica 8

Iščemo zastopnike.

OBJAVA.

S 1. novembrom bom opustila dosedanjí oddelek za razglednice »Foto Kunc« v Wolf-fovi ulici 6, ter otvorila samostojno foto-grafsko obratovališče »KUNC CITA« v Ljubljani, Prešernova 9 (v veži), v katerem bom prevzela tudi amaterska dela v naj-točnejšo izvršitev.

Priporočam se cenj. odjemalcem, ter prosim za naročila le pod novim naslovom

KUNC CITA

Ljubljana, Prešernova 9

ČEVLJE, domače delo, po nizkih cenah kupite najbolje pri

FRED WABRA

zaloga in popravilnica čevljev

LJUBLJANA — GOSPOSVETSKA 13. kamor sem se preselil iz Rožne doline VIII/11 ter prevzel zalogo od g. Antona Mohorič, Ljubno. — Prevzemam popravila vseh vrst ter izdelujem ORTOPEDICNA OBUVALA.

Vsem cenj. odjemalcem se zahvaljujem za dosedanje naklonjenost z vpludno prošnjo, da me priporočijo v krogu svojih znancev.

FRED WABRA

zaloga čevljev in popravilnica Ljubljana, Gosposvetska 13.

S A M O

kratek čas je še do **BOŽIČA**

Ali ste že mislili, kaj želite nabaviti za svoje stanovanje, da napravite svojim ljubim božično veselje.

„WEKA“ — Maribor

specijalna trgovina za stanovanjske potrebščine.

ROŽE S KOLPE

so moderne kreacije, ki cveto vse leto. V našem katalogu boste našli več sto vrst za vsak okus. Sedaj je najugodnejši čas za saditev. — Zahtevajte takoj brezplačen katalog od **DOBRO KAUFER**, Parkašić 3 pri Sisku.

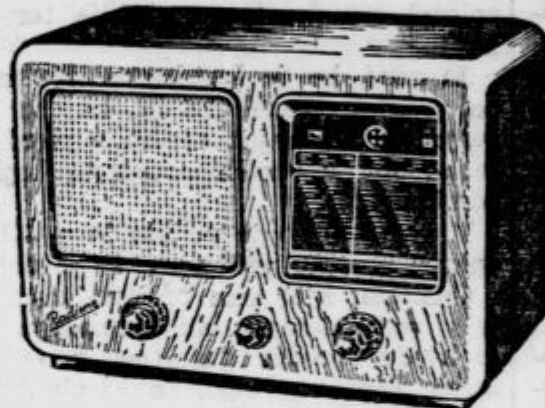
RADIONE 1938

kaže novi slog moderne, a ne modne oblike

438 a

Štirielektronski midget super z izhodno energijo 4.5 vatov.

Din 4.500.—

538 a

Veliki super za visoke glasbene zahteve. Razkošna oprema.

Din 5.800.—

638 a

Sestelektronski orjak za 4 valovna območja. — Izhodna energija 9 vatov.

Din 8.000.—

Radione — kvaliteta!

Važnejša kot visoka cena je kvaliteta. (Nisem tako bogat, da bi mogel kupovati najcenejše blago, pravi Anglež!)

Zahtevajte prospekte!

„RADIO“, reg. zadr. z o. z. v Ljubljani

MIKLOŠIČEVA CESTA 7 — TELEFON 3190

31. oktober mednarodni dan varčevanja

Mestna hranilnica ljubljanska

i m a

novih in oproščenih vlog Din 164.000.000.—, ki so vsak čas in brez omejitve izplačljive.

Za vse vloge jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Največje ljudsko zavarovanje

KARITAS

POSMRTNINA

STAROSTNA PRESKRBA

DOTA

V septembru in oktobru je plačala KARITAS cele zavarovalne vsote po smrti sledečih zavarovancev:

VEST Ljudmila, Stražišče pri Kranju 236; PAVALEC Peter, Studenci pri Mariboru, Slomškova 8; ZORKO Franc, Breznova 76 (Sv. Anton v Slov. gorah); BOŽICEK Franc, župnik, Kamnica pri Mariboru; HUFNAGEL Matilda, Breg 6 (Stražišče); ZAJC Matevž, Trbovlje 65; LENKO Marija, Breznica 40 (Prevalje); AMBROŽIČ Marjana, Breznica 1 (Škof. Loka); MAROLT Ana, Izlake 19 (Medija-Izlake); ZEMLJIC Julijana, Ljubljana, Cesta na Loko 18; JEREJ Marija, Trebnje št. 3; KALAN Franc, Kamna gorica 49; GRMSEK Melhior, Križe 47 (Podsreda); FAGANEL Leopold, Ljubljana, Kongresni trg 2; MARKIZETTI Janez, Slov. Javornik 36; SLIVNIK Marija, Hrušica št. 52 (Jesenice); STINE Franc, Ljubljana, Vodovodna 78; WEILGONY Ana, Ljubljana, Hrenova ulica 7; TRATNIK Stanislava, Celje, Zagrad št. 79 (katera je bila pri nas brezplačno zavarovana, ker so njeni starši zavarovani!); MAYERHOFER Ivan, Guštanj 102; ANŽUR Marija, Zalog 12 (Dev. Marija v Polju); TERSEK Viktorija, Gaberje, Kovinarska ul. 7 (Celje); BEVC Anton, Pristava 6 (Križe); COCEJ Ivan, Dobrova 8 (Celje); LIPOVSEK Marija, Krašnja 39 (Lukovica); STARC Martin, Čurle 19 (Metlika); POTREBUJEŠ Ivan, Ljubljana, Grajska planota 1; PLESNIK Marij, Gorenje 16 (Šmartno ob Paki); PODAJ Ana, Sovjak 45 (Sv. Jurij ob Ščavnici); TETIKOVIC Terezija, Studenci pri Mariboru, Krpanova 19; PLAS Franc, Legen pri Slovenjgradcu 12; MAROLT Matevž, Bloška polica pri Rakeku 10; RANČNIK Franc, Sv. Lovrenc na Poh. 5; KOREN Anton, Crnomelj 179; FRANK Josip, Ljubljana, Poljanska 60; ŽIGON Josip, Ljubljana, Ambrožev trg št. 6; ZORČIČ Marija, Ljubljana, Tyrseva 41/I; MEGLIČ Marija, Ljubljana, Mariborska 17; GORENC Franc, Ljubljana, Mencingerjeva št. 19; PETEK Marija, Celje, Gosposka 9.

V septembru in oktobru se je priglasilo v KARITAS 1.364 novih zavarovancev!

Vseh skrbi za Vašo in Vaših otrok bodočnost Vas reši KARITAS, ki je že mnogim tisočem pomagala v največji stiski! Vedno novi tisoči pristopajo! Kmetje, delavci, obrtniki, nameščenci, uradniki itd., vsi nam zaupajo svoje zavarovanje! Radi nizkih prispevkov je KARITAS dostopna vsem, tudi manj premožnim. Pristopite tudi Vi! Ne odlašajte, da ne bo prepozno! RADI VARNOSTI BODITE BREZ SKRBI, SAJ ZNAŠA NAŠE JAMSTVO

Din 72.000.000

Pojasnila in prospekte dobite brezplačno pri naših krajnih zastopnikih pri:

KARITAS, Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice,
KARITAS, Maribor, Orožnova ulica 8.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš ljubi oče, gospod

JAKOB OBERWALDER,
industrijalec

previden s tolažili sv. vere, v 75. letu svoje starosti. Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo 31. oktobra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Industrijska c. 19, na farno pokopališče v Domžalah.

Domžale—Dunaj, dne 31. oktobra 1937.

ŽALUJOČI OSTALI

Točno plačaj „Jutru“ naročnino varuj svojem zavarovalnino!

Tkanine
za varno perilo zastore itd.

MOLINO nebeljeno platno	4.50	PLATNO za rjuhe, izvanredno močno	19
PLATNO za otroško perilo, trpežno	6	NANKING za perje, dobra neprodorna vrsta	19
ŠIFON dobra mehka vrsta	10	ZASTORI iz tele karitane kongres tkanine	8

Sternbecki
CELJE 20

UNIK - INKUR - NACHOST

ZA DAME

KVALITETNO DELO IN BLAGO, NAJBOLJŠI KROJ, LASTNA IZDELAVA, BLAGO
IN KRIZNO DIREKTNO IZ NAJVEČJIH TOVARN — ZATO SO NAJČENEJŠI IN
NAJLEPŠI PLAŠCI KONFEKCIJE

PAULIN - Ljubljana - Kongresni trg 5

Felice Natale;

7 smrtnih grehov

Povest iz Casanovinih dni

V ALBERGU DEL SASSO

Jaz, Felice Natale, doktor utriusque juris, sem v tem trenutku starel. Potomec rodu Falconierjev, ki je znan po vsem polotoku, sem zagledal luč sveta dne 10. maja leta 1860. v častitljivi Bolonji. Moj oče, mlajši sin veleučnega Girolama, je bil profesor pandektov na univerzi, ki jo celo tedesko Goethe hvali, da je bila že v šestnajstem stoletju cilj neštevilnim mladim tujcem plemenitega in meščanskega stanu.

Že mnogo desetletij je bil v naši rodbini prvojencu namenjen duhovski stan. Moj praprastec, slavn in dobrotljivi Giovanni, je bil pol stoletja dika nadškofovske stolice v Milanu, in njegov nečak se je povzpel celo do časti kardinala in komornika pri Sv. Petru v Vatikanu.

Nihče se torej ne bo čudil, ako tu povem, da me je stal prelom z ustanovljenim izročilom mnogo žilavega, da, ubijajočega boja. Moja dobra mati je bila na smrtni postelji storila duhovniku v roke obljubo, da bo dala poslej tonzuro in sutana moja od Boga določena vnanost. Oče, ki se mu bolonjska tla za dozorenje teh načrtov niso zdela

priljubljena, me je poslal v neko duhovniško semenišče v nemški Švici. Menil je, da mi more znanje tega jezika v bodočem poldnev samo koristiti. Svojega ljubljena, mojega mlajšega brata Antonia, si je bil kakopak izbral za naslednika na učiteljski stolici rimskega prava.

Nočem primerjati velikega z malim, A že tedaj, ko sem devetnajstleten prišel v Luzern, sem se na jezuitski šoli boril kakor nemški brat Martino v erfurtski samostanski celici, in neke črne noči sem splezal čez dvoriščno obzidje ter nameril korake na jug.

In zdaj, ko je šestdeseto leto za menoj, hočem po pravici opisati, katera najdba in katero doživetje sta neomajno utrdili v meni sklep, ki se mi je porodil v vročih notranjih bojih: da ostanem otrok sveta.

V Luzernu se je pričelo in v Albergu del Sasso, onkraj gorskih velikanih, se je dokončalo.

Gostilina, kjer sem preživel tisto nepozabno noč, je v sedemdesetih letih minulega stoletja, preden je sveder predrl granitno gmošo Sv. Gotharda, igrala posebno vlogo. Zakaj ob tistem času si poslednjič menjal poštno konje v Bellinzoni, če si potoval skozi ticinske vinograde proti dolinami Veduggia in Cassarate, nato si se pa ustavil v Albergu del Sasso ob Cesti Carla Pietra.

Tiste dni je bilo med potniki, ki so prihajali s severa v Lombardijo, le malo takih, da ne bi bili poznali starega padrona, Emilia Carpania po imenu, ki je vodil to gostilno. Njegov chianti in njegova

polenta sta bila enako v čisti, in njegova usta niso nikoli mirovala, kadar je bilo treba poučiti tujca o skrivnostih mesteca in njegove preteklosti.

Prvo lazurno mrtenje Velikega jezera, ki sem ga bil videl s Cenerskega prelaza, mi je bilo še pred očmi, ko sem tistega svetlega septembrskega večera leta 1879. prvič stopal po dvorišču Alberga del Sasso.

Švicarski poštar je bil spravljen utrujene konje v hlev, in čez zidovje, ki me je neznano spaminjalo samostanskega obzidja, je sipal nostrano temnovišnjeve jagode in zlatorumeno listje.

Prvič po mnogih mesecih so me tu spet ogovorili v moji materinščini, čeprav le v tistem zaniknem ticinskem narečju, ki požira zvonke končnice toskanske govornice.

Padrone, Emilio Carpani, je stal osebno pred menoj, s smotko med zobmi in s čepico iz temnega žameta na plešasti glavi, ki so jo v vencu obrobili ostanki srebrnih las.

»Vaša pot gre v Milano, signore,« me je ogovoril. »Ali pojdete čez Chiasso ali čez Porto Ceresio?«

Mlad sem bil, zato me je obšla zadrega. Razen tega pa vobče nisem bil namenjen v Milan!

Ali naj že v prvi minuti priznam temu starcu, da sem na begu? Menil sem, da ne. In tako sem se rajši izmaknil temu odkritemu vprašanju in se obrnil k njemu s preprosto prošnjo: »Dajte mi sobo za noč!«

Čeprav je moral biti Emilio Carpani pripravljen na takšno željo, se je vendar počel hujati za uhlji, rekoč: »Sredi prezidavanja smo, signore! V tujstvih sobah delajo pleskarji, in ti lenuhi ne pridejo pri nas nikoli do konca. Če bi se pa hoteli zadovoljiti s čumnato...«

Zdelo se mi je, da je hotel Emilio Carpani svojemu predlogu še nekaj dodati, a prav tedaj je zalajal pes: razočarana starica je šla preko dvorišča.

Padrone se je zadržal nanjo: »Cara Madonna! Kaj se skitaš tod, Rachele? Glej, da izgineš!«

Vrgel ji je bakren novčič, in videl sem še, kako je starica pobezala s svojo palico po sodu za smeti ter izbrskala dva ali tri ožgane kostanje, ki jih je spravila v naročno vrečo.

»S to beraško svojatjo je velik križ,« je zarenčal padrone. Nato se je spet obrnil k meni: »Torej, signore, ako se hočete zadovoljiti s čumnato — Battista, številko 27.«

Battista je moral biti ime gostilniškemu hlapcu. Kajti mahoma je stal zraven mene, kakor da bi bil zrased iz tal, in prijel za mojo potno torbo, ki jo je bil poštar že položil na dvoriščni tlak.

Krenil sem za njim.

Vodil me je po celi vrsti stopnic in po mnogih hodnikih, zakaj albergo je sestajal iz raznih poslopij, ki so jih bili očitno šele pozneje spojili drugo z drugim, tako da se je v meni kmalu oglašal dvom, ali bi brez svojega cicerona vobče kdaj našel pot iz tega blodnjaka.

IZPOSODJAMO RADIJSKE APARATE.

„RADIO“, r. z. z o. z.
LJUBLJANA, Miklošičeva 7.

BOTOT

Peneča

odgovarja

3 tubam
druge pasteker je zelo ekonomična v potrošnji.
D. PECHMAJOU & CIE, ZEMUN

Damske plašče za jesen in zimo

v veliki izbiri od Din 240— naprej
otroške plašče
vseh velikostih od Din 125— naprej
nudi

F. I. Goričar
Ljubljana
Sv. Petra cesta 29

Na zalogi najnovejši
blagovi za plašče in
kostume. Izdeluje se
tudi po naročilu! —
Lastna šivalnica za
izdelavo konfekcije!

Naznanilo.

V novi palači g. EMERIK MAYERJA na Marijinem trgu bo v drugem nadstropju na razpolago 10 samostojnih ali po želji več vezanih pisarniških prostorov z vsem komfortom. — Interesenti, ki se za to zanimajo, naj se zgledajo v gradbeni pisarni na novi stavbi, da dobijo pojasnila, ker se eventuelne želje pri zidanju še lahko vpoštevajo.

NI VEČ PLEŠAVOSTI! MORANA JE NEMAKRILJIVA!
TISOČI IN TISOČI SE NJEJ ZAHVALJUJEJO TO DO KAZU
JEJO MNOGE ZAHVALE: PAŽITE NA IME MORANA
Jako izginjajo ekemi in Ispadanje las prestane
Pojatava lastne korenine kako lasje rastejo
na plešastem mestu Morana! Zabeležite jo posoda!
POSILJAMO PO POVZETJU, STEKLENICA DIN 40 POSILJAMO
MODERNA KOZMETIKA - SP LIT -

ZAHVALA

Vsem, ki so ob priliki bolezni, smrti in pogreba
našega nepozabnega brata, strica, svaka itd., gospoda

Ferda Tomazina
posestnika v Šmartnem pri Litiji

na kakršenkoli način izkazali svojo pomoč, sočutje oda.
sožalje, bodi izrečena tem potom najiskrenejša zahvala.
Zlasti pa izrekamo sorodniki toplo zahvalo vsem dičnim
Sokolom, prečastiti duhovščini, planincem, gasilcem ter
govornikom za poslednje spremstvo odn. počastitev
ljubljenega pokojnika.

V Šmartnem pri Litiji, dne 31. oktobra 1937.

ZALUJOČI SORODNIKI

Cauche — fotelje — in vse drugo priznato solidno

SEVER — Marijin trg 2.

Ortoči vsi deli
od najnovjših modelov
Po zelo nizki ceni! Centki franko!
TEBUNA: F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Soliden poljedelec

kot **NAJEMNIK** se išče za veleposestvo v najlepši legi
v Sloveniji. 40 oralov polja in travnikov, nad 1500 sadnih
dreves, popoln inventar, gospodinjstvo in stanovanjsko po-
slopje, vse v najboljšem stanju, železniška postaja, vodovod,
električna sila. — Ponudbe pod »EXISTENZA« na dr. Riebl
Valter, odvetnik v Celju.

V novih prostorih

prodajalne
mestnih podjetijv Rotovžu — Maribor — Glavni trg 14.
Telefon 25-23

si oglejte in pustite brezobvezno predvajati v sodobnem go-
spodinjstvu, že skoraj neobhodno potrebne električne in
plinske aparate. — Obenem pa si oglejte našo zalogo lepih
lestenecv in svetilk. Nabavite si prav poceni vse vrste žarnic
in baterij — Zahtevajte brezobvezno in brezplačno proračune
in strokovne nasvete.

plišeeje
eno in večbarvne
JUGOGRAFIKA • SV. PETRA NASIP 23

SAMI si pridobite potrebno znanje

knjigovodstva, računstva, korespondence in ostalih v trgovsko
stroko spadajočih predmetov s pomočjo knjig »Strokovne
založbe«!

V tekočem letu so izšle, odnosno še izidejo na finem papirju in v okusni vezavi
v platno:

Poslovno spise (korespondenca) v srbohrvaščini (prof. VI. Černe). Cena Din 65.—

(izšla).

Knjigovodstvo I., II., III., IV. del (prof. F. Sič). Cena za vse štiri knjige znaša

Din 260.— (kompletno izšlo).

Tehnika poslovnega računstva I., II., III., in IV. del (prof. VI. Černe). Cena za vse

štiri knjige znaša Din 260.— (izšel I. del ostali v tisku).

Cena za vseh devet knjig skupaj znaša v prednaročilu samo Din 460.—.

Naročite torej knjige v subskripciji, ki traja do izida zadnje

knjige iz te zbirke.

Naročila izven Ljubljane izvršimo s povzetjem, dovolimo pa po predhodnem pisme-
nem sporazumu tudi ugodnejše plačilne pogoje.

Izven rednih strokovnih publikacij, ki izhajajo pri Strokovni založbi, izide še
posebej:

»Slovarček strokovnih izrazov« s posebno razlago.

Obsegal bo cca 150 strani žepnega formata. Cena za 1 izvod (broširan) je dolo-
čena v subskripciji na Din 25.—, po izidu pa na Din 35.—. Subskripcijska cena velja
do izida slovarčka.

Slovarček bo zelo koristil obrtnikom, trgovcem, uradnikom, učiteljem, pomočni-
kom in vajencem vseh strok.

Pri sestavi slovarčka sodelujejo:

Dr. Vladimir Murko, docent jur. fak. univ. Kralja Aleksandra I.; Banke,

borze, hranilnice, posojilnice, in zavarovalnice.

Franjo Sič, prof. drž. trg. akad.: Knjigovodstvo.

Ing. Bruno Gombač, prof. drž. trg. akad.: Blagovnanstvo in tehnologija.

Vladimir Černe, prof. držav. trg. akad.: Splošna trgovina.

Božo Račić, direktor drž. osrednjega zavoda za žensko domačo obrt: domača
narodna obrt.

Slovarček bo vseboval tudi izraze iz področja **OBRTI** (mizarska, ključavničarska,
tesarska, krojaška, keramična itd.) tiskarska, tekstilna, usnjarska, rudarska stroka,
elektrotehnika itd., razne industrijske panoge.

Sodelujejo tudi drugi strokovnjaki — praktiki!

Odrežite in pošljite v zaprti kuverti upravi »Strokovne založbe«

NAROČILNICA.

Upravi »Strokovne založbe«, Ljubljana, poštni predal 319.

Podpisani naročam nepreklicno sledeče knjige v platno vezane:

Knjigovodstvo I. — IV., Poslovno spise v srbohrvaščini, Tehnika poslovnega

računstva I. — IV. (devet knjig) za skupno ceno Din 460.—

oziramo samo:

Poslovno spise v srbohrvaščini (1 knjiga) za ceno Din 65.—

Knjigovodstvo I. — IV. del (4 knjige) za skupno ceno Din 260.—

Tehnika poslovnega računstva I. — IV., (4 knjige) za skupno ceno Din 260.—

Slovarček strokovnih izrazov (broširan) v subskripciji za ceno Din 25.—

Slovarček strokovnih izrazov (vezan) v subskripciji za ceno Din 35.—

Pošljite mi naročene že izšle knjige takoj po povzetju na moj naslov, a druge

naročene takoj po izidu. Knjige pošljite na mojo nevarnost. Eventuelno spremembo

naslova se zavežujem takoj sporočiti upravi. Plača in toži se v Ljubljani. Zamuda

pošiljke ne odveže od naročila.

_____, dne _____ 193 ____

NEZAZELJENO ČRTAJTE! Ime _____

Izpolni naročnik poklic _____

lastnoročno mesto _____

ulica _____

Ob 117 letnici obstoja 4. novembra 1937.

odpremo

ekspozituro v Kočevju

TRG KRALJA ALEKSANDRA ŠT. 84

Vršla bo vse posle denarnih zavodov.
Sprejemala bo vloge na knjižice in v tekočem računu in jih obre-
stovala po 3—5%.

Dajala bo posojila in kredite proti vknjižbi, poroštvu in zastavi
vrednostnih papirjev po najugodnejših pogojih.

Vloge bo izplačevala brez omejevanja.

Blagajniške ure od 8 do pol 11 in od 3 do 4.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE
LJUBLJANA

preje
KRANJSKA HRANILNICA